

İçinizdeki Dostu Keşfedin

VEHBİ VAKKASOĞLU

N
NESİL

24
BASKI

**içinizdeki
dostu keşfedin** VEHBİ VAKKASOĞLU

İçinizdeki dostu keşfedin

VEHBI VAKKASOĞLU

Yayın Yönetmeni: Ekrem Altıntepe

Editör: Sırrı Bedir

İç Tasarım: Said Demirtaş

Kapak Tasarımı: Gökhan Koç

ISBN: 978-975-6503-56-0

Yayıncı Sertifika No: 12403

Matbaa Sertifika No: 12683

Baskı Tarihi: Aralık 2015

Baskı Cilt: Çınar Matbaacılık ve Yayıncılık

San. Tic. Ltd. Şti.

Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Cad. Ata Han

No:34 Kat:5 Bağcılar/İstanbul

Tel: (0212) 628 96 00

Sanayi Cad., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna

34196 Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 551 32 25

Faks: (0212) 551 26 59

www.nesilyayinlari.com

nesil@nesilyayinlari.com

Nesil olmasaydı birgünler hep eksik kalırdı...

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basın, Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

**içinizdeki
dostu keşfedin** VEHBİ VAKKASOĞLU

VEHBİ VAKKASOĞLU

Kahramanmaraş'ta doğan yazar, öğretmenlik mesleğine Milli Eğitim'in değişik kademelerinde 35 yıl emek verdi. Türk çocuklarının eğitimine katkıda bulunması için Berlin'e tayin edildi. 6 yıl Almanya'da çalıştı.

İlk kitabı olan "Mehmet Akif" 1968 yılında yayınlandı. O günden bugüne 46 esere imza attı. Bunlar tarih, edebiyat, din ve psikoloji konularındadır.

Eğitimciliği ve eserleriyle yepyeni bir gençlik yetişmesinde hizmeti büyük oldu. İlk gençlik yıllarından itibaren, toplumu eğitici binlerce konferans ve seminerler gerçekleştirdi.

Hayatın manası, muhtevası ve özü sevgidir gerçeğini yaşayarak yaydı ve kitaplarıyla gönüllere yerleştirdi. "Sevgi Merkezli Eğitim" projesiyle hem eğitimcilerle, hem anne-babalara hem de gençlere etkili rehberlik yaptı.

Sadece "Bir Destandır Çanakkale" başlığıyla yurtiçi ve yurtdışında verdiği konferanslar 1600'ü buldu. "Ailede Sevgi İletişimi" konusunu da binlerce defa değişik açılardan topluma yansıttı.

Yeni bir Çanakkale ruhuyla dirilmenin ve sevginin özünü yakalayarak kendine gelmenin önemli temsilcilerinden biri oldu.

Bu çerçevede sevenlerinden oluşan "Sevgi Ailesi" bütün dünyada hızla gelişmekte ve sevgi bayrağını her gün biraz daha yükseltmektedir. Mutluluğu, gönüllerden gönüllere sevgi iletişimi kurmaktır.

Ona göre, eğitim hizmetlerinden emekli olmak imkansızdır zira "Hocanın rahmetlisi olur, emeklisi olamaz" Bu sebeple, bütün yeryüzünü bir okul haline getirmeye, seminer ve konferanslar halkasını genişletmeye çalışıyor,

"Gidemediğin yer ne kadar senin değilse, giremediğin gönül de o kadar senin değildir", der...

Gençleri çok sever. Gençlerle gönül saflarını sık tutmanın, geleceğimizin garantisi olduğuna inanır.

e-mail: vehbivakkasoglu@my.net.com

web: www.vehbivakkasoglu.com

YAYINLANAN KİTAPLARI

- Sevgi Merkezli Çocuk Eğitimi
- Bir Devrin ve Bir Şehrin Muhteşem Öğretmeni: Sandal Hoca
- Ailede Sevgi İletişimi
- Akif Dede "Asım'ın Nesli Onu Çok Seviyor"
- Çanakkale'de Şahlananlar
- Bir Destandır Çanakkale
- Çanakkale Aslanları
- Nikah Şekeri
- Üzüntüsüz Yaşamak
- Ailede Sevgi Sohbetleri
- Öğretmenin Not Defteri 3-2-1
- Aşk Çağlayanı Mevlânâ
- Kalp Sevmekten Yorulmaz
- Osmanlı İnsanı
- Terapi Mektupları
- Allah'ı Nasıl Anlamalı, Çocuklarınıza Nasıl Anlatmalı?
- Başkasının Günahına Ağlayan Adam
- Maneviyat Dünyamızda İz Bırakanlar
- Mehmet Akif
- Doğru Düşünme ve Başarma Sanatı
- İçinizdeki Dostu Keşfedin
- Önce Alkışladılar Sonra Öldürdüler
- Bu Vatanı Terkedenler
- Yunus Emre
- Son Bozgun
- Avrupa'nın Gerçek Yüzü (Yaşadığımız Avrupa)
- Farkınız İslâm Olsun
- İslâm Alimleri
- Dünyada İslâm'a Koşanlar
- Yeniden Doğanlar
- İslâm Dünya Gündeminde
- Bilinmeyen Kadın
- Devrimlerin Deviremediği
- Our Teacher's Notebook 1- (İngilizce)
- Tagebuch eines Lehrers 1- (Almanca)
- Tarih Aynasında Ziya Gökalp

İçindekiler

Önsöz	7
Sevgi Dostluktur	13
Yüce Yaratıcı'ya Nasıl Dost Olunabilir?	19
Dostsuz Olmak	50
Dostluğun Tadı	54
İnsanlar Kaç Grup?	57
Zorbalık ve Sevgi Yanyana Olamaz!	62
Güzel Gören Güzel Düşünür	64
Tamlık İddiası Hamlıktır	66
Aşkla Akmalı	70
Dostluk İçin Altın Kurallar	74
Tabiat Kadar Samimi Değiliz	77
Saygıyla Eğil ki Yücelesin	82
Zirvede Kimler Var?	84
Dost Kimdir?	88
Dostluğun Farkında Olunuz	95
Sevgiyi Göstermek Nasıl Olur?	97

Daha Çok Kazanmanın Yolu.....	99
Gerçek Dostun Özellikleri.....	103
Dost Nasıl Kazanılır?.....	109
Dostluk Nasıl Devam Eder?.....	112
Hasetten Kurtulmanın Çaresi.....	119
Garazkârane Taraftarlık Tehlikelidir.....	123

Önsöz

İNSAN MÜTHİŞ VE MUAZZAM bir varlıktır. Yaratıkların en mükemmeli ve en üstünüdür. Bu üstünlüğün en önemli özelliği ise bilmesi ve sevmesidir.

İşte bu sebeple bilmeyen ve sevmeyen insan, yaratılış çizgisinden uzaklaşmakta ve üstünlüğünü yitirmektedir.

Bilginin ve sevginin en tatlı meyvesi ve neticesi ise, DOST olmaktır.

Dost olmak, dost bulmak demektir. Çünkü, sevgi yürekte hapsedilemez. Gerçekten var olan sevgi, yürekte taşar ve etrafını kendinden haberdar eder.

Çevresinde bilinir olan sevgi de güzel gönüllü insanları müknatis gibi çeker, toplar, birleştirir. Dost yürekler bulur birbirini... Daha doğrusu buldurulur birbirine layık yürekler... Rabbim iyileri iyilerle karşılaştırır. Dostları dostlarla... Dünyada tesadüf yoktur. Dostluk da tesadüfen olmaz... Dostlar da tesadüfen bulmaz birbirini...

Buldurulurlar...

Bu sebeple, yüreğimiz hep dost duasında bulunmalıdır.
Her nimet gibi, dostluk da dua ile çağrılır.
Hem dilimiz ve kalbimiz dost duasında olmalıdır, hem de hâlimiz...

Dost arayan, dost olmalıdır.

Dostluk isteyen, dostluğa giden yolları açmalıdır

Dost istemekte samimi olan, dost ortamlarında bulunmalıdır. Atalarımız ne güzel söylemişlerdir:

“Hacı hacıyı Mekke’de, derviş derviş tekke’de” bulur. Peki, dost dostu nerede bulur?

Dostluk güzeldir, tadıdır, hoştur... Dostsuz hayat yaşanamaz. Dostsuz insan, kendisini yalnızlığa mahkûm etmiş olur. Yalnızlık ise, ancak var ve bir olan Allah’a mahsustur.

Bizler, insan olarak yalnız olamayız. Hz. Âdem (a.s.) babamız, cennete bile yalnız olamamış, bir arkadaş, bir dost duasında bulunmuş... Rabbimiz de o duanın bereketi olarak, Hz. Havva annemizi yaratmıştır.

Ancak dost bulmak için, önce dost olmak gerekir. İç dünyamız bir başkasını kabul etmeye hazır olmalıdır. Vermeye, paylaşmaya, karşılıksız sevmeye razı olmalıyız.

Bazıları dostluğu yanlış adıyor.

Almak, payını çoğaltmak ve sadece sevilmek için birini arıyor Bu arayış asla dostu arayış değildir. Bu arayış, maddeci bir insanın bencilce bir çırpınışıdır.

Bu yanlış arayışın bir başka şekli de, yüzeysel dostluk gösterileridir. Bir dostluğu sizden kazanacağım ele geçirinceye kadardır. Kazanmayı düşündüğü şeyi elde eder etmez, var sandığınız dostluk bitiverir. Dost bulduğunu sanan samimi kişi de şaşırır kalır.

Dünya, bu aldanış ve aldatışların nice örnekleriyle doludur.

Dostluk konusunda aldanmamak ve aldatmamak için, samimi ve ciddi olmamız gerekir. Ve bir de sıralamayı şaşırtmamak şarttır.

Dostluğu seven, önce içindeki DOST'u keşfedecek.

Her şeyden evvel, yaratılıştan getirdiğimiz dostluk duygusunun farkına varmamız ve kendimizi gerçek bir dost hâline getirmemiz gerekir.

Dost arayan, önce kendisini dostluğa layık hâle getirmelidir.

Dost bulmakta samimi olan, kendisini aranan ve özlenen bir dost hâline getirmelidir.

Yani dost bulmadan önce dost olmak gerek... Zaten iç dünyanızdaki dostluk duygusunu keşfeder ve onu açığa çıkarırsanız, ayrıca dost aramanıza da ihtiyaç kalmayacaktır.

Siz, içinizdeki dostu keşfetmeden, dost bulmaya çalışırsanız, asla başaramazsınız.

Kendisi dost gönüllü olanın dost aramasına ihtiyacı kalmaz. Gönüllü bir muknatis gibi dostlukları cezp eder, çeker.

– Herkesin içinde potansiyel bir dostluk hazinesi var mıdır?

– Hiç şüphesiz ki, evet...

Bütün iş, dostluk muhabbetiyle gözüümüzü ve gönlümüze iç dünyamıza çevirmekte... Çünkü Allah, yaratırken öyle takdir etmiş, bizleri dost olmak, anlaşmak, kaynaşmak üzere yaratmış...

Bize düşen, içimizdeki dostluğu keşfetmek, işlemek ve geliştirmektir.

Bizden sonrakilere de bu dostluk duygusunu aşılayarak, evimizi, şehrimizi, hatta bütün dünyamızı bir barış âlemi hâline getirmek, hepimizin vazifesidir.

Böyle büyük bir vazifede başardı olabilir miyiz?

Eğer dostluk duygumuz, dostluğu bize öğreten kaynaklanıyorsa, evet başarabiliriz. Bu husustaki en büyük örneğimiz, Güzeller Güzeli Efendimiz'dir. O bize, düşmanı bile dost etmenin yollarını göstermiştir.

Dostluk duygumuzu böyle kutsal bir kaynağa dayandırmaz-

sak, özünü kaybeder ve başka bir duyguya dönüşür. İnsanlar arasındaki bir alışverişten ve çıkar ilişkisinden farksız hâle gelir. Yani dostluk adına herkes birer maske takar ve birbirini kandırmaya çalışır. Bir verip beş almaya uğraşır. Manevi duygulardan ve sevgiden çok, maddi olarak ne kazandığına dikkat eder.

Dostlar maddeye, paraya, menfaate yöneldikçe dostluktan uzaklaşır. Çünkü dostluk, özünde ve merkezinde sevgi olan bir manevi zenginliktir.

Bu zenginlikten anlamayan insanlar arasında bile, dostluk tohumları ekilebilir. Bunun için, dostluğun önemini kavramış ve onu Allah'a kulluk bilmiş sabır kahramanlarına ihtiyaç vardır.

Bu kahramanlar, "Kimse dost değilse, ben dostum!" diye yola çıkarlar.

"GERÇEK DOST'un binbir isim ve sıfatı kalbimde tecelli etmişken, ben kendimi asla yalnız ve güçsüz hissetmem!" derler.

İçimizdeki dostluk duygusuna dost olarak ALLAH yeter diye düşünürler. O ne güzel bir dosttur. Allah dostu olanın, başka dostla ihtiyacı olur mu?

Bir insana Allah dost olursa, başkaları dostluğundan uzak kalabilir mi?

O Yüceler Yücesi ki, "Ben sizin dostunuzum" buyuruyor. Ve bize, kendisine dua ederken, "Sen bizim dostumuzsun" demeyi öğretiyor.

Bu dostluk kitabını yazdık ki, önce içimizdeki dostu ve dostluk duygusunu keşfedelim. O dostluk heyecanıyla, Allah'ın yarattığı her şeye dostluğumuzu ilan edelim. Çünkü her şeyin sahibine dost olan, her şeye dost olur.

Bulunduğumuz yerde dost yoksa dostluk bilinmiyorsa bile, biz DOSTLAR DOSTU'na güvenerek ve dayanarak haykıracacağız:

“Dost arayanlar! Dostluğa susamış olanlar! Geliniz! Kimse yoksa ben varım. Kalbimdeki sevgi hepimizi dost etmeye yeter!

Geliniz ve nasipleniniz. Bizde aldatmak yok, sahtelik yok! Ücret istemek yok.

Dostluğuma karşı sadece dostluğunuzu istiyorum.”

Bu haykırış hepimize ait olsun, diye dostluğu yazdık. Tabii ki yazmak yetmez biliyorum. Öyleyse bu kitap bir hitap, bir davetiye olsun dostluğa, barışa, sevgiye... Hep birlikte dostluğu yaşamak üzere bir sözleşme olsun... Şair, “Dost, dost diye nicesine sarıldım. Benim sadık yârim kara topraktır” demesin diye... Dostluk yaşasın diye!

“Ben varım ve dostluğa hazırım diyenler” sağ olun, var olun, nur olun... Dostluğumuz ebedî olsun... Dostluğu bize öğretenin yardımı, yaşayarak bu dünyada en güzelini göstere-nin şefaati üzerimize olsun...

VEHBİ VAKKASOĞLU

Bahçelievler/İstanbul

Sevgi dostluktur

BİR ZAMANLAR OKUDUĞUM bir hadis-i şerif dikkatimi çekmişti. Bu hadise göre, kıyamete doğru yeryüzünden nimetlerin kaldırılacağı bildiriliyordu. Ancak, ilk kaldırılacak olan nimetin de bal olacağı açıklanıyordu...

Hadisi tekrar araştırıp bulamadım ama gerçek balın dünyamızdan yavaş yavaş çekildiğini hepimiz gibi çok iyi anlıyordum. Gerek zirai ilaçlar yoluyla zehirlenen arılar ve gerekse şeker şerbetiyle beslenerek üretilen ballar, bu nimetin dünyamızdan daha erken çekileceğinin belirtileri gibidir...

Bal kadar tatlı ve şifalı dostluk nimeti de dünyamızı erken terk edeceğe benziyor. Dostluğun özü de gönülden gelen bir muhabbet yerine, yapmacık ve zoraki sevgilerle doldurulmaya çalışılıyor. Tıpkı balın, tabiattaki çiçek özleri yerine şeker şerbetinden yapılması gibi...

Öyleyse, dostu bilenlere, dostu sevenlere, dostun önemini kavramış bulunanlara bir vazife terettüp etmektedir: DOSTLUĞU dolu dolu yaşayarak korumaya çalışmak... Böylece

yaklaşan kıyametin biraz daha tehir edilmesine vesile olmak...

Dostluğu, sevgi ve şefkat dolu sohbetlerle yaşatanların sarsılmaz birliği ve beraberliği, toplum yapısını da güçlendirir, sağlamlaştırır... Gerçek dostları, ancak ölüm ayırırdı.

Şair; "Hayata beraber başladığımız / Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir" derken, bu dünyadan göç edenleri anıyordu...

Dostluğun daha derin ve yoğun yaşandığı zamanlarda, yeryüzünde fazlaca kalanlar, "Yetim-i akran olduk" diye yakınırırlardı...

Dostluk, eskidikçe kıymetlenirdi. Çünkü bu hayatı her hâliyle sınanır, denenir ve olgunlaşırdı. Ama asıl dostluk imtihanı zor ve dar zamanda gerçekleşirdi. Bir başka deyimle, "Dost, kara günde belli olurdu."

Dost öyle derin ve tarifsiz bir güzelliğin temsilcisiydi ki, "Dostun dostu da dost" sayılırdı... Zira dostluğun altyapısını oluşturan muhabbet, şefkat, merhamet, vefa manevi ve nurani özelliklerdir. Bunlar başkalarına da sirayet eder, yakın duranları da rengine boyardı...

"Bir göz hatırı için çok gözler sevilir..."

Yaratılışımızın gereği olan dostluk, Rabbimizin de emridir. "Yüce Yaratıcı bizi, kendisinden korkarak, yaratılış çizgimizi bozmamaya ve dolayısıyla da, SADIK'larla beraber olmaya çağırır."¹

Efendiler Efendisi de şöyle buyurur: "Allah'a yemin ederim ki, iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de kâmil mü'min olamazsınız.

Size bir şey söyleyeyim mi? Onu yaptığınız takdirde birbirinizi seversiniz: Aranızda selamı yayınız ve hediyeleşiniz..."

Bir kudsi hadiste de birbirlerini Allah için severek dost olanlar şöyle müjdeleniyor:

"Ey Habibim, benim için birbirini sevenleri müjdele... Benim için birbirine ikramda bulunanları müjdele... Senin için

¹ Tevbe sûresi, 9:119.

birbirine itimat edip de dost olanları müjdele... Onlara benim de muhabbetim tahakkuk etmiştir. Ben de o kullarımdan razıyım...”

Yine Resûlullah (a.s.m.); “Allah için birbirini seven, hayatını böyle geçiren ve bu hâl üzere vefat edenlerin, hiçbir gölgenin bulunmadığı bir günde, arşın gölgesinden gölgeleneceklerini” müjdeler.

Dünyaya dostluğu ve sevgiyi en sağlam ölçülerle hediye eden Güzeller Güzeli Efendimiz, kazanılan her arkadaşın cennette bir derece kazandıracağını haber veriyor.

Allah için birbirlerini seven dostların ahiret âlemleri öyle nur, huzur ve mutluluk dolu olacak ki, bunu ancak Efendimiz (a.s.m.) anlatabilir.

“Kıyamet gününde, Arş-ı Âlâ'nın etrafına kürsüler konacak. O kürsülere oturanların yüzleri, ayın on dördü gibi parlayacak. Diğer insanlar korku ve endişe içinde çalkalanırken, onlarda korku ve endişe olmayacak. Nebiler ve şehitlerden olmadıkları hâlde, bütün iman ehli onlara imrenecek...

Kürsüleri nur, elbiseleri nur, vücutları nur... Yüzlerinin ışığından Ay ve Güneş olmadığı hâlde, mahşer yeri pırl pırl olmuş.

“Ya Rabbi, bunlar kimlerdir?” diye soracak mahşer halkı...

Onlar öyle kimselerdir ki, ayrı ayrı memleketlerden, uzak şehirlerden Allah için bir araya gelip toplanırlar, sevişirler ve Allah'ı zikrederler...

Onlar ne birbirlerine haset ederler, ne buğzederler, ne kin beslerler... Gönül birliği içinde Hakk'a müstağrakürlar. Allah'ın sevgisinde yok olmuşlardır.

İşte onlar, o kürsülerde oturanlar, Allah için birbirlerini sevenlerdir.”

Kenetlenmiş tuğlalar gibi, ayrılmaz bir bütün olmuşlar, kaynaşmışlar, kopmaz olmuşlar... Kardeş olmuşlar, dost olmuşlar... Onların biri binden fazladır.

Rabbimizin sevgisinden sevgisiyle yarattığı insan, böylece

erer insanlığın sırrına... Böyle layık olur insanlığa... Bu sebeple, "Sevmeyende ve seilmeyende hayır yoktur.."

Bu sevgiyle bir kubbeyi meydana getiren taşlar gibi olurlar... Birinin hayatı, ötekilerle irtibatlanır ve asla yalnız ve tek olamazlar. O dost gönüllüler birbirlerinde fani olmuşlar, ermişler, kaybolmuşlardır.

Bu duygularla dost olmuş iki arkadaş... Ölünceye kadar da ayrılmamaya karar vermişler... Fakat zaman içinde birisi çizgisini bozmuş ve ahdine sadık kalandan ayrılmış...

Ayrılırken de demiş ki:

"Gel şu dostluk anlaşmasını bozalım... Benim yüzümden senin yüzün kara olmasın..."

Diğer arkadaşı kabul etmemiş:

"Hayır... Sana sonradan gelen bir heva, bir kusur sebebiyle kardeşliği, dostluğu bırakmam" demiş...

Ve bu kardeşi düzelinceye kadar bir şey yememeye, içmemeye söz vermiş ve sürekli dua etmiş... Artık halsizliği artıp da ölüm derecesine geldiği zaman, Allahu Teâlâ bozulan dostuna bir pişmanlık vermiş... Adam ağlayarak gelmiş ve pişman olarak yeniden dostluğuna kaldığı yerden devam etmiş...

Dost dostun ayıbını, açığını, günahını araştırmaz... İstemeden böylece haberdar olsa, yapacağı şey, dostunu bırakmaktır. Eksikliğini, noksanını, ayıbını örtmek, gizlemek ve izale etmeye çalışmaktır.

Dost, dostunu dostça düzeltmeye çalışır... Sevgiyle, saygıyla, şefkatle, ince bir ilgiyle tashih etmeye uğraşır... Onun iyiliği için dua eder...

Birbirimizin kusurlarını araştırmamak Rabbimizin emridir.

Hız. İsa aleyhisselam buyurdu ki:

"Bir adam uyurken rüzgâr üzerini açsa, ne yaparsınız?"

"Hemen varır, üstünü örteriz" dediler...

Hız. İsa aleyhisselam, taşı gediğine koydu ve irşadını şöylece yaptı:

“Fakat siz öyle yapmıyorsunuz... Bir kardeşinizin aleyhinde konuşulsa, ben de şu kusurunu gördüm, o da şöyle yapmıştı diyerek, hatalarını açıyorsunuz...”

Dost, dostun örtüsü, perdesi, muhafazasıdır...

Bediüzzaman, Şeyh Sadîden nakleder ki; “İki cihanın rahat ve selametini, iki harf tefsir eder, kazandırır:

1. Dostlarına karşı mürüvvetkârane muaşeret...

2. Ve düşmanlarına sulhkarâne muamele etmektir...

Muaşeret: Birlikte yaşayıp iyi geçinmek demektir.

Mürüvvet ise, insanlık, insanlığa uygun olanı yapmak, güzel ve iyi olan şeyleri alıp, kötülerini bırakmak, mertlik, yiğitlik anlamlarına geliyor.

Düşmanlık edenlere de sulh, yani barış çizgisinde davranmak tavsiye ediliyor... Yüreğinde DOSTLUK olan, bunu dost, düşman herkese derece derece yansıtır. Her davranışında mutlaka dostluğun izi, eseri, tesiri görülür...

Dost yürekli Adam, kötülöklere düşmüş olana da dostçadır... O kötölökle, kötüyü ayırır. Düşmanlığı kötölöğedir, kötöye değıl... Bir hâkim, mesleğini sorduğı sanıktan şu cevabı alır:

“Affedersiniz Efendim, genelev kadınıyım...”

Cevap, yürek ehli dost bir hâkime aittir:

“Asıl sen bizi affet kızım, asıl sen bizi affet...”

Dost adama, yedi kat yabancı da dosttur. Allah’ın ayali olan halkın her bir ferdini, bir dost adayı olarak görür, dostluk gösterir. Dostluğun gerektirdiğı gibi davranır...

O çağdaş güzellerden biri idi Fethi Gemuhluoğlu... Beyoğlu’nda bir mağazaya girer. Bir gömlek alacaktır.

Satıcı kıza, büyük bir nezaketle, babacanca, şefkatlice davranır. O da haddinden fazla ilgi gösterir... Bütün gömlek çeşitlerini, istemediğı hâlde serer önüne...

Sonunda beğendiğı gömlekler paketlenir. Ancak satıcı kız, o güne kadar rastlamadığı cinsten bir dost gönüllüye rastladığını hisseder. Hesabı ödeyip çıkarlarken, kızcağız, o sevgi yeti-

mi, şefkat öksüzü binlerce emsalinden biri olarak, koşar gelir ve âdeta bütün duygudaşları adına der ki:

“Efendim, müsaade eder misiniz, sizi öpebilir miyim?”

Fethi Bey, gözyaşlarını tutmaya çalışarak, titrek dudaklarını, duyulur duyulmaz bir sesle kıpırdatır:

“Tabii evladım, tabii...”

Ve mahcubiyetten kızarmış yanağını, o dostsuz ve sevgisiz bıraktığımız gönlü güzel kızcağıza uzatır...

Dostluğa hasret bıraktığımız sadece genç kızlarımız mı? Sanat güneşi diye anıp, mutsuzluğun gayyasına fırlattığımız Zeki Müren de o bahtsızlardan değil miydi mesela?

Bir şiirinde, “Vefa arıyorum, dost arıyorum!” diye feryat etmiyor muydu?

Ama feryadına ses veren bir dost bulabildi mi? Yoksa, sonuna kadar, Vefa’yı eski bir İstanbul semti, dostu sözlükte kalmış bir kelime olarak mı hatırladı...

Dostluğun bedeli nefsaniyetten arınmaktır. Nefsani duyguları bir yana atmak, kötülükleri emreden nefsin burnunu her daim toprağa sürtmektir. Çünkü dostluk, vefa ister, fedakârlık ister, aşk ister, kadir-kıymet bilmek ister, katlanmak, katlanmak, katlanmak ve asla kırılmamak ister...

Üstelik kendi varlığını daima daha aşağı görmek ister, ancak tevazu tabanına oturur. Kibirle, gururla, kendini beğenmişlikle, bencillikle yürümez...

Dostluğun bedeli cana zor gelir. Çünkü hep yatırımı yapılan ama asla karşılığı beklenmeyen bir çaba gerektirmektedir. Bu sebeple dostluk önce HAKKA DOSTLUK olarak temellenmelidir.

Zaten, her şeyini borçlu olduğu Yüce Yaratıcı’ya dost olmayan kime dost olabilir ki? Hakk’a dostluğun alternatifi Şeytan’a dostluktur. Daha doğrusu, Şeytan’a köleliktir. Çünkü Şeytan kimseye dost değildir. Onunla dost olunamaz...

Yüce Yaratıcı'ya nasıl dost olunabilir?

B U BÜYÜK VE MUHTEŞEM İLİŞKİYE, zayıf ve aciz insanın gücü yetebilir mi?

Peygamberler tarihi bu konuda insana yol ve yön gösteriyor, eğitici oluyor. Allah'ın Dostu unvanıyla anılan (Halilullah) Hz. İbrahim aleyhisselam Hak dostluğunda imtihanını yüz akıyla vermenin müstesna örneğidir.

Nemrud'un yaktırdığı muazzam ateşe atılırken, meleklerin yardımını bile istemeyendir o... "Hasbünallahi ve ni'mel Vekil-Allah bize kafidir, O ne güzel bir Vekil'dir" diyen, Dost yolunda ateşi hiçe sayandır o...

Böyle bir itimat ve teslimiyete karşı Rabbimiz, "Ey ateş, selâmetli bir soğuk ol!" emrini vererek, yangını gülistana çevirdi.

Dostun gönlünde tek aşk vardı. En zor zamanda bile o tek sevdaya ortak kabul etmedi... Rabbim ne diyorsa, odur dedi... Sonuçta da hiçbir mahlûkun yapamayacağı yapıldı.

En Yüce'ye dostluk kolay mı? İmtihan devam etti... Hele de, en çok sevdiğini DOST yoluna kurban etme emri alındığında,

deneme ailecekti. Hz. İbrahim, içindeki putları bütünüyle kırmış, halis bir Tevhid ehli olarak, Hz. İsmail'i gözden çıkardı... Hz. Hacer validemiz, mademki Rabbimiz istedi dedi... Hz. İsmail de babasına ve annesine uygun düşündü...

Taşlanmış ve kovulmuş şeytan, hiçbirini kendisine dost olarak bulamadı. Zira onlar ailecek gerçek dostu, dostlar dostunu ve varlığa DOSTLUĞU öğretene bulmuşlardı.

Bizim dostluğumuzun bedeli nedir?

Elbette büyüklerin dostluk imtihanı da büyük olur. Ancak biz de imtihansız bir dostluğa talip gibi görünmüyor muyuz?

Rahmetli Fethi Bey'in diliyle, "Dost ol kişidir ki, öldürülmesi muhakkak ve mukarrer olan gecede, Peygamber-i Ekber'in yatağında yatar, O'na Şah-ı Velayet denir.

Dost ol kişidir ki, Yâr-ı Gâr'dır.

Kucağında, mübarek bir emanet vardır.

Bütün delikleri elbisesinden muhtelif parçalarla tıkar.

Son deliğe tabanını dayamıştır.

Kucağındaki mübarek emanet, uyumayan uyanıklık içinde uyur gibi görünmektedir.

Oradan Ebubekir'i yılan sokar.

Dost, son deliğe tabanını, taban gibi görünen gönlünü uzatandır...

Gönlü ile orayı tıkayandır."

Dostun dostu Hz. İsmail gibidir. Bilir ki teslim olduğu İbrahim, Halilullah'tır, yani Allah'ın dostudur.

Asaf Hâlet Çelebi, İbrahim'inde ne güzel söyler, ne isabetli teşhis ve tespit eder durumu:

İbrahim

içimdeki putları devir

elindeki baltayla

kırılan putların yerine

yenilerini koyan kim

...

İbrahim

gönlümü put sanıp da kıran kim?

Put kıran, yani sahte ilahları ortadan kaldıran, geriye sadece tek İlah bırakan İbrahim, O'nun dostu olmaya hak kazandı... Çünkü o kendi çabası ve çilesiyle ulaştı dosta, hiç bilmezken, tanımazken... Yüreğinin, fitratının, çağrısına kulak vere vere, gerçeğe, gerçek olana ulaştı... Ayağına elbette faniler de dolaştı... İbrahim, "Ben batıp gidenleri sevmem" diye diye, sevlilmeye değer olana kavuştu...

Azrail aleyhisselam Hz. İbrahim'e geldi ve ruhunu kabzetmek istediğini söyledi. Hz. İbrahim kabul etmedi.

Ama bu, Rabbinin emriydi ve kesindi.

Hız. İbrahim dedi ki:

– Bu nasıl şeydir, hiç dost dostun canını alır mı?

Azrail aleyhisselam durumu arz ettiğinde, kendisine en YÜCE'den şu cevap verildi:

– Hiç dost olan dostuna kavuşmaktan çekinir mi?

Bu suretle bir HAK DOSTU daha dostuna yürüdü...

Bu inanan adamı, ölüme de dost olur.

Çünkü ölüm, dosta gidişin vizesidir.

Rabbimizin "Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım" dediği en güzel yaratılmışın aşkı içimizde nice, ne kadardır, ne kalitededir? Varlığımızı aşkına borçlu olduğumuz en muhteşem HAK DOSTU'na ne kadar dostuz?

Sevlilmeye değer olanı, sevgiye en layık olanı bulanın gözündü dünyevi olan küçülüyor, önemsizleşiyor. Sevginin kaynağı bulanın gönlünde, O'ndan başkası kalmıyor.

Onlar, emri alınca yola çıkan, peşine düşen düşmanlarını hesaba almayanlardır. Hicret eden Güzeller Güzeli, kendisini yalnız bırakmayan Dostu'na; "Korkma, Allah bizimle beraberdir." diyordu... Onlar baba-ocaklarını arkada bırakarak, arkalarına bakmayarak, nurlanacak olan Medine'ye doğru yol alıyorlardı.

En Sevgili için her şeyi terk ederek, sadece gönüllerindeki sevgiyle düştüler yollara...

Hız. Hüseyin de dedesinden ilhamlı olarak, Kerbelâ yolunda, "Menzil menzil yüklerini attı. Bütün boşuna dostlarını bıraktı. Hak meydanına yalnız yüreğinde aşkı olanlarla girdi. Zamanenin kötülüklerinden korkanlar, 'Dost ne der?', 'Düşman ne der?' diyenler, bin vehme bin bahane bulanlar, benlik davasından geçmeyenler, Hak için, insanlık için cidale girmeyip gurur ve bencillik için gaza edenler, menzil menzil Hüseyin'i Kerbelâ yolunda terk etti.

Ve bu yüzden Hüseyin'in davası temiz kalmıştır. İnsanlık yapısına bir taş konulmuştur. Çünkü yoldan dönenler ruha zincir vuranlardır. İhtirasın ayağına dolaşanlar ve aşkın kanatını kıranlardır.

Hüseyin'in (r.a.) davası temiz kaldı.

Ve bu yüzden, çölün günlük saltanatı yerine, insanlığın sonsuz saltanatına temel kurulmuştur."

O Peygamber yadigarı Güzel İnsan, maddi saltanat yerine, manevi saltanata uçup gitti... Gönlündeki aşkı kirletmeyenlerle birlikte, gönüllere yerleşti... Onun düşmanları ise unutulup gitti... Ya da hayırla anılmayanların arasına katıldılar.

Allah aşkıyla kanatlanmış olanlar, dünya boyutlu olanları aşıp geçerler. Onlara ateş gülsen olur... Azap lezzete dönüşür.

Mevlânâ Hazretleri anlatır: "Müşrikler bir genci ateşe atmışlardı... Anası feryat etmiş ve 'Verin bana evlâdımı!' diye üstüne atılmıştı.

Fakat, ateşte yanan oğlu, 'Neden şikâyet edersin anne' dedi. 'Burada saadet var. Niçin beni bundan mahrum etmek istersin? Sen de gel, benimle beraber yan... Yan da büyük saadeti seninle paylaşalım. Bu ateş, insanlık ateşidir. Onda yanmak aşk ahlakıdır. O ateşe herkes giremez. Yanmış desinler diye, kimse hayatını, ümit ve rahatını, ölümlü ve değersiz zevkini feda edemez. Oraya ancak aşk ile ve aşk için girilir.

Dünyaya hükmetmek için, dünyasını feda etmek lâzımdır.”

Devrinin en büyük ruhu ve birliğin büyük aşığı, gözlerini dünyaya kapamış; Hak'tan onun yerine bir imam ve kutup seçilmesi günü gelmişti.

Bir gece sabaha kadar bütün Hak âşıkları dua ile rahmet secdesine kapandılar:

– Ya Rabbi! Mertebelerin en büyüğünü bana nasip et. Beni bu lütfundan mahrum eyleme, dediler.

İçlerinde servetini halk uğruna feda etmiş zenginler vardı. Gizli açık bütün fertleri bilen âlimler vardı.

Fakat onlardan hiçbirisi Hakkın kapısında makbul olmadı.

Ve Bağdatlı bir marangoz ustası, devrin imamı ve kutbu seçildi. Çünkü o gufran gecesinde, bütün eller bir çıkar dileği ile göğe yükseldiği zaman, yalnız o, Allah'tan şöyle niyaz etmişti:

– Ya Rabbi!

Bu aciz tenime öyle nihayetsiz yanmak iktidarı ver ki, bütün günahkârların, sapıklıkta ve gaflette kalanların yerine cehenneminde ben yanayım...”

Bu ahlak, Efendimiz'den ilhamlı ve feyizli bir ahlaktır... O ki, etrafındakiler hidayete eremeyecek, diye neredeyse kendini helak edecek hâle geliyor. Çırpınıyor, insanlar doğruyu bulsunlar diye...

Ve onun en sadık dostu Hz. Ebubekir, ne içli, ne derin bir niyazdadır:

“Rabbim, vücudumu büyüt, büyüt ve beni cehennemine koy... Orada bütün günahkârlar adına ben yanayım...”

Veliler Şahı Abdülkadir Geylânî, soyundan geldiği Güzel-ler Güzeli'ne layık bir şekilde, şöyle yakarıyor:

“Rabbim, bütün günahlar için sana istiğfar ediyorum...”

Ve çağdaş veli Bediüzzaman, nasıl da çırpınıyor Allah'ın kulları için... Hele de en yakınlarına nasıl da yaniyor:

“Bu milletin imanını selamette görürsem, cehennemin

alevleri içinde yanmaya razıyım. Çünkü, vücudum yanarken ruhum gül gülistan olur.”

Bir günümüzün ne kadarında onurdayız? Bizde sahabesi-nin ahlakı var mı?

Muhacirlerine mi benziyoruz, Ensarına mı?

Ömür kısa, zaman az, vakit çok kıymetli... Çünkü ömür sermayemiz ondan ibaret... Bu sebeple, vakte de dost olmalı-yız... Vakit de yaratılmıştır. İnsan gibi onun da eceli vardır...

Ancak Allah'ın ahlakı ile ahlaklananlar dost olabilirler.

Rahman ve Rahim'den yansıyan sıfatlar insanı dost eder.

Şeytanlaşmış olanlar, gururu, enaniyeti, benliği ve bencilli-ği seçenler dostlaşabilir mi?

Üstünlük taslayan, BEN'ine asılı kalır, halkı karışamaz, kaynaşamaz, alışamaz ve sevemez. Böyle biri, dostsuzluğa mahkûmdur. Yani güvensizliğe, bunalıma, yalnızlığa...

Ancak nefsini katleden ve bu suretle “hem şehit, hem de gazi oldum” diyerek, küçük cihaddan büyük cihada dönmüş olanlar dost olabilirler...

Nefsıyla cihad ederek onu temizlemeye uğraşan, kendisine dost olandır. Kendisine dost olmayan başkasına dost olabilir mi?

Önce kendisine saygı ve dostluk... Çünkü, sen de sana emanetsin...

Kendini tehlikeye atmayacaksın... Bunun için de, kendine şiddetli ve acımasız davranacak; başkalarına halim, selim ve kerim olacaksın... Yani dost olacaksın...

Hz. Ali (r.a.) “Güzel huy gibi eş-dost yoktur” demiş...

Güzel huy, dostluğun müknaatıdır. Uzaklardan da olsa, dostları toplar, alır, getirir...

Dost kalitesini artırsın, diye sevdikleriyle imtihan edilir.

Hz. Nuh, oğluyla, Hz. Lut, hanımıyla, Efendimiz Amcası Ebu Talib'le imtihan olunmuştur. Kendi canıyla imtihan olu-nanlar da vardır. Hz. Zekerriyya, Hz. Yahya gibi...

En yakın dost olanlar, dostlukları dolu dolu, derin derin ol-

sun diye azabın, ızdırabın, işkencenin en büyüğünü yaşamışlar, her türlü minnete rağmen gönüllerini pazarlıksız olarak Dost'a verebilmişlerdir.

Öyle Allah dostları olmuştur ki, bela ve musibet azaldığı, ya da olmadığı zaman, "Rabbim beni terk etti mi?" diye telaşa düşmüşlerdir. Onlar,

Hoştur bana senden gelen
Ya hıl'atü, yahut kefen
Ya gonca, ya da diken
Kahrında hoş lutfunda hoş

diyebilmişlerdir.

Dost, yaşama sevincini, her türlü şartta yitirmeyendir.

Yitirdiklerine yanmayan, elde ettiklerine de mutluluk çığlığı atmayandır.

Kazandığını elinde tutan ama asla kalbine kalbine almayandır. Çünkü kalp, nazargâh-ı İlâhî'dir, DOST'un evidir. Oraya başkası girmemelidir.

"Kazandıklarım huzurumu bozuyor, namazda huşu duyamıyorum. Oysaki siz daha varlıklısınız, nasıl huzur içinde namaz kılabiliyorsunuz?" diye soran yeni zengine, İmam-ı Azam, şu cevabı vermiştir:

"Aramızdaki fark şudur ki, ben develerimi ahıra bağlıyorum, sen ise gönlüne..."

Kendine dost olan gönlünü Beytullah yapar. Yani gönlüne de dost olur. "Yerlere, göklere, ancak mü'min kulumun kalbine sığarım" müthiş haberine layık olmaya çalışır.

Mü'min olmaya, görürcesine, bilircesine, hissedercesine yaklaşımaya çalışır bu tecelliye... Rabbimizin tecelli edeceği bu kalp makamını temizlemeye çalışır.

Gerekli temizliği yapmadan o en muhteşem tecelliye beklemek mümkün müdür?

Şair ne güzel söyler:

Sür çıkar ağyarı dilden tâ tecelli ede Hak
Padişah konmaz saraya hâne mâmur olmadan.

Evinize misafir çağırdığınız zaman, nasıl temizlik yapıyor, derliyor, topluyor ve düzenliyorsanız, güzel isim ve sıfatlarıyla kalbinizde tecellisini istediğiniz Rabbimiz için de en ihtimamlı temizliği yapacaksınız...

Ve en çok, en sık yapmamız gereken kontrol, kalbimizin kontrolüdür... "Acaba ben, Rabbinin tecelli edeceği kadar temiz bir kalbe sahip miyim?

Acaba bana 'Kulum' diyeceği derecede temiz bir insan mıyım?"

Bu sorularla, sürekli gönül tefekkürü yapmalıyız...

Niçin sürekli?

Çünkü en sık, en çok ve çabuk değişen kalbimizdir.

Ve şu güzel dua dilimizin pelesengi olmalıdır: "Ya Muhavvilel ahval! Havvîl hâlenâ ilâ ahseni'l nâl... Ey hâlleri hâlden hâle çeviren! Bizim hâlimizi de en güzel hâle çevir..."

Eğer içimizde, ALLAH DOST demenin tadı, öyle bilmenin lezzeti varsa, bundan dolayı da O'na şükretmeyi unutmamalıyız... Çünkü bu güzellik de ondandır. O'nun verdiği akıl, kalp, irade ve çaba ile ulaştığımız bir manevi nazdır bu da...

Bir gönülde iki aşk olmaz...

Aşk, ortak istemez.

Aşk, rakip de rakibe de istemez.

Bu sebeple, esasını öyle bir yere bağlayalım ki, o kaynak ve öz, bütün sevgilerimizi bereketlendirsın, çoğaltsın... Hangi sevgidir ki, kendisi esas olunca, bütün sevgilerimizi düzene koyacak, çoğaltacak ve temizleyecektir?

Bu sevgi, Allah sevgisinden başka nedir?

Allah aşkı hangi gönülde parıldarsa, oradaki doğru sevgileri besler, büyütür, güzelleştirir, çirkinliklerini, sapmışlarını, yaratılışa uymayanlarını da sürüp çıkarır...

Allah aşkının gerçek manada nurlandırmadığı kalp karanlıktır. Karanlıkta ise, entrikalı ve hileli işler çok olur. Kalpte de, fark edilemeyen gizli şirkler belirebilir.

Allah vardır ve birdir diye Tevhid söyleyen dil, gizli şirke düşebilir... Eşsiz ve benzersiz olan Rabbimizin sıfatlarını başkalarına dağıtabilir... Mesela, "Paran varsa, korkma, her işini yürütürsün" diyebilir... Paranın bir şeye gücünün yettiğine inanabilir...

Oysaki her şeye gücü yeten, her kapıyı açabilen, önümüzdeki her engeli kaldırabilecek olan, ancak ve sadece Allah'tır...

Rahmetli Serdengeçti anlatmıştı... Patron, ihtişamlı odasında koltuğuna oturmuş, önünde dizili duran işçilerini azarlıyor, haşlıyor, korkutuyor:

"Burada patron benim... Burada ben ne dersem o olacaktır, anladınız mı! Dediklerimden milim sapan, kendisini kapının önünde bilsin!"

Hâlbuki patronun arkasında, kocaman bir besmele levhası asılı idi. Bu besmelenin altında da Türkçe olarak, "Allah'ın dediği olur" yazılı idi...

Peki, patronun dediği mi, Allah'ın dediği mi?

Demek ki, bu çelişkiyi düzeltmek için; patron, dediklerini Allah'ın dediklerine uydurmak mecburiyetindedir...

Biz, dediklerimizi dayattık. "Dediğimiz dedik, öttürdüğümüz düdüğü" inadında ayak diredik.

Neden?

Çünkü, temel sevgisini kaybeden yüreklerimiz daraldı. Yani yüreklerimize dost olamadık...

İçimizde yüreklerimiz daraldıkça, dışımızda da sınırlarımız daraldı. Yüreklerine dost olamayıp, daralmasına sebep olanlar, dış dünyalarını, coğrafyalarını da daralttılar."

Eskiden vali gönderdikleri yerlere, büyükelçi gönderir olurlar. Eskinin yakınlarını, şimdi varılamayacak kadar uzaklaştırdılar. Yani coğrafyaya da dost olamadılar... Oysaki arz, arzullah idi. Bütün yeryüzü mü'minin mescidi kılınmıştı.

Tarihe dost olamayan coğrafyaya dost olabilir mi?

Yıllar yılı taşlanan, recmedilen bir tarihin çocuklarını bugüne dost ve sahip etmek istediler. Fakat düne dost olamayanlar bugüne de dost olamadılar. “Dününe taş atanların bugününe gülle attılar...”

Rahmetli Münevver Ayaşlı, “Ben İmparatorluk çocuğuyum” derdi... Onun Osmanlı’nın son dönemindeki görevi gereği Selanik’te doğmuştu. Lübnan’da okumuş, Şam’da ve Medine’de bulunmuştu.

“Bu şehirlere gitmek, İstanbul’dan Bursa’ya, Adana’ya, Ankara’ya gitmek gibiydi” diyor...

Bütün bu sohbet, niçin hacca gitmediği sorusundan çıkıyordu. “Ben imparatorluk çocuğuyum. Mekke’ye, Medine’ye pasaportsuz gidilen günlerin çocuğuyum yani... Şimdi o mukaddes beldelelere, yabancı bir yere gider gibi, pasaportla, vizayla gitmek zoruma gidiyor... Kaldırın pasaportu, vizeyi, hemen yollara düşeyim” diye yanıp yakılıyordu...

Benim neslim de Osmanlı coğrafyasında, şimdi bizi şaşırtan sınırlar arasında pasaportsuz, vizesiz dolaşanları tanımış, onları hayret ve hayranlık içinde ağzı bir karış açık dinlemiştir.

Hakk’a dost olamayanlar, tarihe de dost olamadılar, coğrafyaya da...

İçlerinde küçülenler, dışlarında da küçüldüler.

Yürekleri sevgileri kadar genişti.

Çoraklayan gönülleri çekti, küçüldü.

Tarihleri ve coğrafyaları da küçüldü. Neredeyse yeryüzünde kalacak, yatacak yerleri kalmayacaktı...

Göz, dostu görmek içindir.

Gönül, dostun otağıdır.

“Dost dost diye nicesine sarıldım” diyen Âşık Veysel, acaba niçin gözlerinin açılmasını istememiş, âmâ olarak kalmaya razı olmuştu?

Görmeye değer dost yoksa göz ne işe yarar?

Şair, ne güzel söyler:

“Dost yüzünü görmez isem,

Bu gözlerim nemdir benim?”

Dost varsa da gözlerin işi zordur...

Bu defa da dostun aşkıyla gözlere uykusuzluk düşer. Âşık, sevgilisinin penceresinin altında sabahlamış... Hâlbuki o gece gidip de sabah erken tekrar gelecekmış...

Sabahın aydınlığını fark edince gitmekten vazgeçmiş ve demiş ki:

“O kadar geç ki, artık erkendir...”

Gidip gelmeye hacet kalmamış... Çünkü dün yarına bağlanmış...

Zaman zamansa, dostla yaşanmalıymış... Gerisi kayıp zamanlarmış...

Dost, dostunu hatırlamazmış... Zira hatırlamak, unutmayı gerektirmiş...

Bir an bile DOST'tan gafil olmamak için, gözlerine uykuyu haram edenler varmış... Bir an bile gafil olmamak için... Başkasıyla dolmamak için...

Hep hâl üzere, hep o hâl üzere bulunmak için, gözler uykuyu unutturmuş... Uyku uyutulurmuş... Ve gaflet kovulurmuş... Ola ki yabancılar, haramiler gönüle sızabilir, diye hep uyanık durulurmuş...

Ruhunu vücuduna hâkim kılanların gözleri uyuşa da gönülleri uyanıktır. Bu hususta da zirve Efendimizdir. “Gözlerim uyuşa da, kalbim uyanıktır” buyurur.

Şimdi yeniden bir uyanışa ihtiyacımız var. Bir gönül uyanışına... Manevi uyanışa açmalıyız gözümüzü ve gönlümüzü... Ölümünden sonrasına uyanır gibi... Ebedî hayatı kazandıracak ve bir dirilişle, dirilikle ayağa kalkmamız ve kendimize gelmemiz gerek...

Bu yeni dirilişin ilk şartı, uykuya dost olmamaktır.

Uyku, durmaktır.

Yeni bir diriliş, durmayı, hareketsizliği, tembelliği asla kaldırmaz.

Uykuyu daha canlı, daha hareketli, daha uyanık olacak kadar kullanalım... Hayatın bir tadı ve neşesi hâline getirmeyelim. Uykuya düşman olmayalım amma, dost da olmayalım diyen Fethi Bey'in sesi kulaklarımızdan eksik olmamalı...

Uyku, ölümün küçük kardeşidir. Her uyanışta, büyüğünü de düşünmeli, ondan da bir gün huzur içinde uyanmanın hazırlığını yapmalıyız.

Güzeller Güzeli Efendimiz (a.s.m.) şöyle buyurur: "İnsanlar uykudadır. Ölünce uyanırlar."

Hayatın en kesin ve keskin gerçeği olan ölüme DOST olmalıyız. Ahiret, dünyada başlar. Bizim âlemimiz, iki parçalı değildir. Dünya ve ahiret birbirinden kopuk iki ayrı dünya değildir. İkisi birdir. Birbirinin devamıdır.

Öyleyse ölüm ve hayat, iki ayrı şey değildir. Bu sebeple, kendimize dost olduğumuz gibi, hayata dost olduğumuz gibi, ölüme de dost olmalıyız.

Dost acı söyler.

Ölüm de dosttur. O da acı konuşur. Ama onu, konuşmasından önce de duymak ve dinlemek gerekir. Bu sebeple, Güzeller Güzeli, "Lezzetleri tahrir edip acılaştıran ölümü çok anınız" buyurmuştur.

Zira o, zaten bize çok yakındır. Her an yanı başımızdadır. Ve "Her insan ölecek yaşadadır."

"Ölüm, insana gözünün akının siyahına olan yakınlığından daha yakındır."

Bu yakınlığı ifade eden Efendimiz, ölümü güzelleştiriyor:

"Ölüm, mü'minin tuhfe-i camdır." Yani Rabbine canını he-

diye etmesidir. Can zaten onun bize hediyesi değil midir?

Bu hediye, babalar gününde, babasından aldığı harçlıkla babasına hediye alan çocuğun durumunu hatırlatmıyor mu?

Ölümün, ölümsüzlüğe açılan bir kapı olduğunu bize idrak ettiren Efendimize ne kadar çok borçluyuz...

"Her nefs ölümü tadıcıdır." İlâhî haberinin bir icabı olarak, kendisi de o kapıdan giren Güzeller Güzeli, bize tesellinin en huzur vericisini hediye etmiştir.

Şair, bu moral veren teselliyi ne güzel söyler:

Budur perde arkasından en güzel haber

Hiç güzel olmasaydı ölür müydü Peygamber...

Hele de Koca Yunus'a kulak vermemek olur mu? Dostlar Dostu'na, bütün dost gönüllülerin gönül verdiği 'Var' ve 'Bir' olana aşkla bağlananların asıl varlıklarıyla ölmeyeceğini ne kadar sade söylüyor:

Ölür ise ten ölür

Canlar ölesi değil

...

Ölen hayvan imiş

Âşıklar ölmez...

Evet, bu ölüme, ölüm olmayan ölüme dost olalım...

Tabii, o haberle bize gelecek olan Azrail aleyhisselama da...

Kendine dost olan insan, sürekli Tevhid üzeredir.

Sürekli Tevhid üzere olan, her şeyde, her işte Yüceler Yücesi'nin tecellilerini görür. Bu görüşle daimi bir şevk içindedir.

Bu olağanüstü güzel hâli kaybetmemek için, her an, gözü kendi üzerindedir. Kendini sürekli gözden geçirir, denetler.

Kendi içine bakmaktan, kendi karanlığı ile baş etmeye çalışmaktan başkasına bakmaya fırsatı olmaz. Sürekli, gafletini uyanıklığa, karanlığını nura dönüştürme çabasındadır.

Başarısını kendisinden bilmez. Dilinde hep şükür vardır,

zikir vardır, fikir vardır. Mutluluğu, başarısı ve huzuru için, “Haza min fadl-i Rabbî; Bu Rabbimin fazlındandır” der.

İyilikleri Rabbinden, kötülükleri kendinden bilir.

Bu hâl üzere olabilmek için vesilesi ibadetlerdir... Hele de namaz... Hele de secde... Çünkü secde, Rabbe en yakın olunan andır.

Hız. Ali (r.a.) topuğuna saplanmış olan oku, secdede iken çıkarttırdı. Başka türlü ızdırabına dayanamadı. Secdede, Dostlar Dostu’nun huzurunda tam huzur bulmuş ve âdeta bir başka dünyaya kanatlanıp gitmişken acıyı hissetmedi. Ruh, öyle hâkimdi ki her uzva, beden yok gibiydi ve acıyı duymadı.

Dostlar Dostu’nu nasıl görmeli, nasıl anlamalı, nasıl bilmeli? Bazısı onu bütün tecellilerine rağmen göremezken, bir kısmı da ondan başkasını göremez durumdadır. Görenler nasıl görüyor, görmeyenler nasıl göremiyor?

“Görenedir, görene

Köre nedir, köre ne...”

demiş atalarımız... Bakmak yetmiyor, görmek gerekiyor... İncelik, sır, marifet ayrıntılarda saklıdır.

Önemli olan perdenin arkasını görmektir.

Gördüğünü anlamlandırabilmektir.

Önemli olan bakacağı yeri tespit etmektir.

Bakmasını bilen, görmesini bilir.

Bir Hint darbımeseli ne güzel ifade ediyor bu gerçeği: “Parmak ayı gösterdiği zaman, budala parmağa bakar...”

Kendi varlığını iki kere yok sayan ve bu sebeple, NA (Yok) Bİ (yok) kelimelerini birleştirip kendisine isim yapan Şairimiz de şöyle diyor:

Kûtehdür ol nazar ki, bilür zahmı tirden

Ol zahmdan ki tirden olmuş nişanede.

“Oka hedef olup da aldığı yarayı oktan bilen kimse, kısa görüşlüdür.”

Akıllı ve uzak görüşlü olan ise, her ne yana baksa Rabbini görüyor:

Kanda baksam dost yüzü
Andan ayırmam gözü
Gitmez dilimden sözü
Çağururam dost dost...

Bu türlü bir kalp gözüyle Rabbini müşahade edenler bile, eşyanın ve varlıkların perde olması sebebiyle, Yaratıcı'nın güzelliğini göstermediğinden yakınırlar:

Eşya hicap oldu can gözü bakmaz,
Göster cemalin canım arzular seni...

Aslında Rabbimiz binbir hikmetle varlığım saklamasa idi, herkes görürdü. Ancak bu dünyada varlığını gözle göstermek istemezdi. Ancak akıl gözüyle varlığı görülür, ilim gözüyle bilinir.

Herkes anlar hem görürdü yüzünü ey DOST Senin
Kibriya-yı len terânî'den nikabın olmasa...

Bir başka deyişle, Allah, “Zuhurunun şiddetinden gizlenmiştir.” Yani o kadar açık, net ve barizdir ki, o kadar muhteşem bir parıltıyla ortadadır ki... Bu zahir oluşun şiddetinden dolayı onu göremiyoruz... Bazen parıltısının şiddetinden, ışığının bolluğundan dolayı güneşi göremediğimiz gibi...

Aslında, Allah'ın izzet ve azameti, (büyüklüğü) perdeli olmasını ve görünmemesini ister. Tevhid ve celal sıfatları da ortak kabul etmez, sebeplere tesir vermeyi reddeder...

Demek ki bir yanıyla, örtülü, gizli, saklı olması gerekirken, diğer yanıyla da tekliğine, birliğine halel getirmeyecek tarzda kendini belli etmesi gerekiyor...

Yarattığı her eser onun varlığının delilidir.

Bu yüzden, her varlığı severiz ondan eserdir diyerek...

Biz ona ne kadar uzaksak, o bize o kadar yakındır. Bize, şah-damarımızdan daha yakın olduğunu, kendisi bildirmiyor mu?

Güneş bize ışığı ve sıcaklığıyla ne kadar yakın ama asıl varlığıyla ne kadar uzaktır. Rabbimiz de bütün güzel isim ve sıfatlarıyla çok yakın, ancak asıl varlığı ile uzaktır.

Mesela, Rahmân ve Rahîm sıfatlarıyla her an, tecelli etmektedir.

Tenezzülen bize böyle bir yakınlığı lütfetmiş... Bütün acizliğimize, fakirliğimize, güçsüzlüğümüze rağmen, bu sonsuz ve sınırsız Yaratıcı bize önem veriyor, değer veriyor, özellikle de kendisini sevmemize imkân veriyor. Bizim cinsimizden birilerini kendisine dost ediniyor.

Böylece hepimize, kendisiyle dost olma yollarını açmış bulunuyor. Bu ne büyük bir nimettir.

Dikkatle bakanlar, perdenin arkasını görenler, sadece Dostluğu bize öğretene değil, aynı zamanda O'nun dostlukta örnek olarak bize tanıttığı Güzeller Güzeli'ni de seyrederek...

İnce bir dikkat, bu âlemin müthiş bir aşkla yaratıldığını fark eder. Bu aşkın ilk ve en önemli muhatabı kimdir?

O en güzeli Şairimiz şöyle açıklıyor:

Her zerrede şevk-i sermediyyet görünür

Mahz-ı ezeliyyet ebediyyet görünür.

Dikkatle bakınca âlem-i hilkatte

Mahbubiyet, Muhammediyyet görünür.

Âlemin yamalıasına dikkatle bakınca, sevgi ile birlikte Hz. Muhammed'i (a.s.m.) gören göz, ne güzel bir gözdür. O güzeli, güzel bakışlı güzel gözler görür.

Çünkü o yunmuş, arınmış, manevi bir ameliyatla tertemiz edilmiş, pırl pırl bir Güzeldir. İnsandır ama herhangi bir insan değildir.

Seçilmiştir.

Rabbi tarafından terbiye edilmiştir.

“Elem neşrah leke sadrek? Biz senin göğsünü yarıp genişletmedik mi?” buyuruyor Yüce Yaratıcı...

Bizim sadrımız ne zaman, ne ile nasıl genişletilecek?

Her şeye dost olmak, dostluk timsali Efendimiz'e benzetmek için, sadrımızı açmak, kalbimizi genişletmek mecburiyetindeyiz. Bu manevi ameliyata hazır mıyız?

İnsanda bağırsak da vardır, mide de... Ama insan, “gönül-den ibarettir.”

İnsan şahsında zıtları birleştirmiş durumdadır. Yükselişi de, müsaittir.

Yükselişi de alçalışı da genişlemeye bağlı... Nefsin işine yaran mide bağırsak mı genişleyecek, ruhun temsilcileri olan gönül ve kalp mi?

Biz bazı insanlara bile yaklaştırılmıyoruz. Bazılarından bir selam almak bizim için dünyalara değer oluyor. Bir hâl hatırımızın sorulması, tanınmamız, iltifata muhatap olmamız, bazen bizim için ne unutulmaz bir hatıra teşkil ediyor.

Bazen bir büyükten nasihat almak, teselli almak, ders almak, dua almak ne kadar ruhumuza sevinçler yağıdır. Bize gerçekte İlâhi bir tenezzülle DOST olan Rabbimiz, kendisine yapacağımız DUA'yı da öğretiyor.

Bu duanın en güzellerinden birini, Miraç'a çıktığında Efendimiz'e öğretmiş, o da mü'minlere tebliğ etmiştir. Bakara sûresinin 286. ayetini meydana getiren bu dua, aynı zaman da bir Miraç hediyesidir.

Her yatsı namazından sonra okunması âdet olan, “Âmener Resûlu” diye bildiğimiz aşr-ı şerifin son kısmını meydana getiren bu duada Rabbimiz bize şunları öğretiyor:

“Allah bir kimseye gücünün yetmeyeceğini yüklemesin.

Herkesin kazandığı iyilik kendisine, işlediği fenalık da yine kendisinedir.

Rabbimiz, yanılır veya unutursak, bizi hesaba çekme...

Rabbimiz, bizden evvelkilere yüklediğin gibi, bize de ağır bir yük taşıtma.

Rabbimiz, takat getiremeyeceğimiz yükü bize yükleme.

Bizi bağışla.

Bizi yarlığa.

Bizi esirge.

Dostumuz, yardımcımız sensin.

Kâfirlere karşı sen bize yardım et.”

Rabbim, ne merhametlisin... Dostumuz ve yardımcımız olduğunu da sen bize öğretiyorsun... Sana nasıl şükredilir? Kul-luğuna nasıl layık olunabilir?

Dostluk, rıza pazarıdır. O bize, “DOSTUMUZ SENSİN” demeyi öğretiyor. Peki, biz ondan gelene razı mıyız? Dost’tan razı mıyız?

Dostluk, kırmadan ve kırılmadan vefa ve sadakat göster-mektir.

Biz vefalı mıyız?

Sadık mıyız?

“Evet, Rabbimizsin” dediğimiz ahdimiz üzere miyiz hâlâ?

Yoksa, dostluğa yakışmayan şikâyetlerde miyiz?

“İslâmiyet, insaniyet-i kübradır.”

En büyük, en geniş ve en kapsamlı insanlık, İslâmiyet’tir.

İslâmiyet, Allah’ın dinidir. Allah’ın dinî tektir. Hz. Âdem aleyhisselama gönderilen de son peygamberlere verilen de, en son Resûl’e indirilen de aynıydı... Özü, esası ve temeli itibarıyla aynıydı... Hepsisi de İslâmiyet’ti. Allah’tan gelen Allah’ın diniydi.

En son gelen, en mükemmel olandı. Kıyamete kadar da geçerli olacaktı. Bu sebeple, öncekiler gibi tahrif edilemeyecek, bozulamayacaktı. Zira onu Sahibi olarak Allah, bizzat koruyacağına Kutsal Kitab’ın da vaat ediyordu.

Artık dinlerin imtihanı bitmiş, final başlamıştı.

İslâmiyet bu muazzam vazifeyi ifa edecek şekilde, bütün insanlara evrensel kural ve düzeniyle sesleniyordu. Ahlakın ve

erdemini en güzel kurulları hem Kur'ân'da hem de yaşayan bir Kur'ân olan Resûl'ünde gösterilmiştir.

İslâm, her şeyi düzenlemiş, hiçbir boşluk bırakmamak üzere, hayata insan merkezli bir güzellik getirmişti.

Böylece hayatta başıboşluğa yer bırakılmamış, her konuda yol ve yön gösterilmiştir. Bu da kolaylık ve rahatlık demektir.

Aslında insanlığa getirilen düzen, bütün kâinata hâkim kılınmıştır. Tabiat yaratılışını ve yapısını bozmadan görevini yapmakta, saat gibi işlemektedir. Bu manada kâinat Müslüman'dır. Çünkü en küçükten en büyüğe, bütün varlık ve işleyişiyle Allah'a teslim olmuş hâldedir.

Şairin ifadesiyle, İslâm bir güzellikler düzenidir:

Her daveti, hep mağfiret, âsâniyet,
Mâruf u safa, münker-i nefsâniyyet.
Tahkik ile bi'n netice öğrendim ki,
İSLÂMÎYET'LE BİRDİR İNSÂNÎYET.

İslâm o kadar dostluktur ki kâinata... Ne kırmaya ne de kırılmaya müsaade eder. Daveti barışa, affa, bağışlamaya ve kolaylıktır. Onda sevinçler, mutluluklar meşru; aşağılıklar, kötülükler, çirkinlikler yasaktır.

Bir başka deyişle, insani olan ne varsa, İslâmîdir. İslâmî olanda insanidir.

Bu anlayışın insanı olan Müslüman, bazı mesleklere dost olmamıştır. Mesela Osmanlı fütüvvet düzeni, (Esnaf Teşkilâtı) avcıları, kasapları, tellakları ve tellalları içine almamıştır.

Bu meslekler yasaklanmamış ama tavsiye de olunmamıştır.

"Her mahalleye bir kasap lâzımdır amma o kasap siz olmayınız" der Dost... Çünkü kan dökmenin meşru olanına bile sevdiğini yaklaştırmak istemez... Kan görmeye alışmamızı istemez.

Yapılması gerekli olan kasaplığın, bazı devirlerde münavebe (nöbetleşe, sırayla) ile yaptırılması bu hassasiyettendir.

Tellak, Rabbimizin, Settari'l-Uyub sıfatını rencide eder.

Vücudumuzdaki kirleri önümüze koyarak, ayıpları kapatmak faziletine ters düşer.

Tellal ise, iki kişinin arasında bir kişiyi iltizam etmek durumunda kalır.

Avcılık belli şartlarla müsaadeli ise de yapılmaması daima tercih edilegelmiştir.

İnsaniyet demek olan İslâmiyet'te derinleşenler bu mesleklerle soğuk bakmışlar, düşman olmamışlar ama dost da olmamışlardır.

Bu hâllerile, bu meslekleri yapanların işlerini daha dikkatli ve rikkatli yapmalarını sağlamak istemişler...

Çünkü Müslüman, sadece insana değil, dağa taş, kurda kuşa, da dosttur.

Allah'ın eseri ve sanatı bilerek, bütün kâinatla dost olmak, mü'minin şiarıdır.

Dost kırmaz ve kırılmaz... Öldürmez, yaralamaz, kesmez. Başka çözüm olduğu sürece, bu işleri fayda ve şifa için bile yapmaz. Tamir için bile tahribe yeltenmez.

Dost odur ki, böbrek taşı bile kırdıramaz... Dost, dostu kırabilir mi?

Dost, Hakkın tecelli makamı olan kalbi kırabilir mi?

Dost olan dostunun kalbini kıramaz amma kendi gönlü kırık olur, buruk olur...

Kimden kime bir zarar olsa, kim kimden bir haksızlık görse, adaletsizlik kim için hükümferma olsa, Dostun gönlü kırılır, kalbi yaranır.

Bu kırıklık onu Hakk'a yaklaştırır... Çünkü Rabbimiz, "Ben gönlü kırık olanla beraberim" buyurmuştur.

Efendimiz de, "Benim bildiklerimi bilseydiniz, daha çok ağlar, daha az gülerdiniz" buyuruyor.

Daha çok ağlayabilmek için, elbette kalbi kırıklardan olmak gerekir. Bu gerçekten hareketle Dostluk Timsali Adam, "Sizin içinize bir çile, bir azap, bir dram tohumu ekmek istiyο-

rum. Asıl niyetim, zaten uykusu çok az olan sizlerin uykularınızı kaçırmaktır, yatağı dar etmektir” diyor.

Dostun yatağı uykuya dardır, hatta uykunun ipe çekildiği bir damgacıdır. Gerçekte uykusuzluk, dostun en küçük çilesidir.

Dosta göre, çilesiz, dertsiz bir hayat, unutulmuş bir hayattır. Bazı Allah dostları, hayatlarının dertsizce bölümlerinde dertlenirler ve şöyle yakarırlarmış:

– Rabbim, ben ne hata ettim ki, beni terk ettin?..

Çilesiz, dertsiz, üzüntüsüz, hastalıksız, gözyaşsız bir ömür makbul müdür?

Azabın, sıkıntının, işkencenin en büyüğünü nebiler ve veliler çekmişken, bu soruya olumlu cevap vermek mümkün müdür?

Bir veli gönüllü Dost, sevenlerine konuşuyormuş: “Hakiki zevk ve mutluluk imandadır. İmansız ve ibadetsiz insan bu dünyada da mutlu ve huzurlu olamaz.”

Kenardan kulak misafiri olan bir nadan söze karışmış: “Efendi” demiş, “Ben şimdiye kadar hiçbir ibadet yapmadım. Fakat hayatım çok rahat ve dertsiz geçmektedir. Buna ne bu yuruyorsunuz?”

Hak Dostu irkilmiş ve derin bir acımayla bakmış adama ve demiş ki:

“Vah vah, demek asıl büyük dert var senin başında...”

Evet, bu dünyada çekilenler kefarete olur, ahiret hesabını azaltır, kolaylaştırır. Peki, hesabı hep tehir edilenler...

Dost çileler çeker. Şikâyet bilmez. Hayrın ve şerrin yaratıcısını bildiği için, başına gelenlere karşı teslimiyet içindedir. İbrahim Tennurî gibi der ki:

Hoştur bana senden gelen
Ya hil’at ü yahud kefen
Ya taze gül yahud diken
Kahrın da hoş lütfün da hoş...

Cana cefa kıl ya vefa
Kahrın da hoş lütfün da hoş
Ya derd gönder ya deva
Kahrın da hoş lütfün da hoş...

Gelse celalinden cefa
Yahud cemalinden vefa
İkisi de cana safa
Kahrın da hoş lütfün da hoş...

Gerek ağlat gerek güldür
Gerek dirilt gerek öldür
Bu âşık hem sana kuldur
Kahrın da hoş lütfün da hoş...

Dost burada kendini gurbette bilir. Sanki uzun bir yolculuk sırasında, bir ağacın gölgesinde mola verilmiştir. Fakat bir gün gurbet bitecektir. Ancak, "Bir üzüm yedirip, yüz tokat vuran bu dünyaya" gönül bağlamaz. Burada kendisini gözü yaşlı, gönlü hasretli bir gurbetçi sayar. Asıl büyük hasreti yaşayan Efendimiz de bu burukluğu yaşamış, ömür boyu, ağız dolusu gülmemiş, hiç kahkaha atmamıştır.

Dost; mal hırsı, makam hırsı taşımaz. Onun için bu dünyanın bütünü bile kavgaya, çekişmeye, mücadeleye değmez. Dünya boyutlu uzun emeller beslemez, yatırımını daha ileriye, daha yükseğe, daha kutsala yapar...

Dost, dünyanın fani olduğunu bilir. Ne "Dünya umurundan kazandığına sevinir ne de kaybettiğine üzüldür..."

Dünyaya dünya kadar, ukbaya ukba kadar değer verir. "Nerede ne kadar kalacaksınız, oraya o kadar çalışınız" diyen Resûlullah'ı unutmaz.

"Dere yatağına bina yapmadım" diyen Yavuz Selim'i sever. O ki, her daim Hak ile olmanın dersini vermiştir. Ömrünün sonunda, dostu, sırdaşı ve doktoru olan Hasan Çar'ın, "Hünkar'ım, artık Cenâb-ı Hakk ile beraber olmanın vaktidir" uya-

rısını, “Hasan Can, sen bunca vakit bizi kimin ile bilirsin ki...” diye cevaplayan adamdır.

Dost, sevdiği Hak hatırına, onun bütün yarattıklarını da severdir.

Sevdiğiyle aynı cinstendir diye insanları severdir. Gökyüzündeki uçağa bakıp da, “Nev'imle iftihar ediyorum” diyebilen insan, ne muazzam bir dosttur.

Dostlar Dostu'na öyle aşkla bağlıdır ki, yaratıklarına hizmet etmeyi de ibadet bilir. Dini, “Allah'a ibadet, yarattıklarına şefkat” diye tarif eder.

Bu sebeple, halka hizmette, Hakk'a ibadet neşvesi duyar, işini sağlam yapar...

Dost, dosta hizmetten yüksünmeyendir.

Dost, kırmayan ve kırılmayandır.

Dost, rıza makamındadır. Raza olmadığı bir şey yoktur. “Dosttan ne gelir, kerem odur” inancındadır. Gördüğü kötülüğü unutan, iyilikleri ise hiç unutmayan, altında yaptıranı görendir.

Dost, muhsindir, mükrimdir, mültefitir, mütebessimdir.

Dost, gelişiyse sevindiren, gidişiyse hüznölendirendir.

Dost, doyulmayandır.

Dost, sohbetiyse sabahlanandır.

Dost, cezbeyse aç, susuz, uykusuz kalınandır.

Dost, sevgisini, şefkatini, ilgisini şartsız sunar.

Dost, îsar hasletiyse donanmıştır. Kendisi muhtaç da olsa, ihtiyacını giderme önceliğini başkasına tanıyandır.

Dost, başkasının günahına ağlayandır.

Hizmette önde, ücrette en arkada durandır.

Dost, gerektiğinde acı söyleyip uyarandır, uyandırandır.

Dost, “kalk, gidelim” diyen dostuna, “Nereye?” demeden uyandır.

Dost, aradığı dostu bulamayınca, aranılan dost olandır.

Dost, Efendimiz (a.s.m.) gibi, dostluğunu sirayet ettiren, dostun dostunu dost sayandır.

Baba dostuna dostluk gösteren, anne dostunu ziyaret eden, ölmüş eşinin dostuna ayağa kalkan ve onu makamına oturtandır.

Dost, yerine göre anne, baba, ağabey, abla şefkatini gösterendir. Dost, tanımayanlara, "Neyiniz oluyor?" diye sordurandır.

Dost, dostunun duygu ikizidir. Dostunun sevinçlerini, acılarını kulağından önce yüreğinde duyurur.

Dost, dostunda fani olmuştur. O ve ben demez. O ve "ben'i kaldırmış, biz olmuştur, bir olmuştur.

Dost'un sevdiği dost şiirini yazan Ahmed Muhip Bey şöyle diyor:

Dost, dost diye deli derviş gezdiğim
Bir ağladığım, bir güleyazdığım
Adını dağa, taşa kazıdığım

Benim bir tanem dost, gözümün nuru!
Tutmaz elim, topal ayağım uğru,
Amansız kara bahtımdan ötürü.

Kan ter dolandığım yollar gölgesi.
Kara ekmeğimin akça mayası
Susayınca çağıldak sular sesi.

Ay aydınlığım, gün ışıgım, canım,
Bayramım, bolluğum, yemişim, yenim,
GÖZ YAŞIMI GÖZDEN GİZLİ SİLENİM!

Pek garipçi kaldım köyümde, ıssız,
Otsuz, ocaksız, akılsız, ayvazsız.
İki elin kanda olsa, durma, tez
Dağ başını duman almadan beri,
Eyüb sabrım, eyi düşlerim yoru,
Yet bu yana!
Avarayım, yet, yürü!

Eyi düşlerimin yorumu
Kara ekmeğimin akça mayası
Sus, ayınca, çağıldak sular sesi
Gözyaşımı gözden gizli silenim...

“İşte, dost budur” diyor Fethi Gemuhluoğlu...

Ve diyor ki:

“Önce refik, sonra tarik...”

Önce yoldaş, gönüldaş; sonra yol... Yoldaş istikamet üzere
ise yol da istikametlidir.

Hâl saridir, sirayet edicidir, bulaşıcıdır. Bu sebeple, “Kişi
dostunun dini üzeredir” denilmiştir.

Dosta tenkit yok, tebliğ vardır. Tebliğ de hâl diliyle etkili-
dir.

Her evlat dost olmaz. Ama gönül evladı, yol evladı olur,
dost olur.

Rahmetli Akif’imiz, “Dost kazan, düşmanı anan da doğu-
rur” der.

Dost’un izzet-i nefsi yoktur. İzzet-i inşam, izzet-i İslâm’ı
vardır. İzzet, şeref, haysiyet İslâm’a aittir. Daima kötülüğü em-
reden nefis, izzetsizdir, şerefsizdir, haysiyetsizdir.

Ve yine diyor ki dostluğa kendini adanmış Adam:

“Hiçbir şeye düşman olunmaz. Karşımızdakiler düşman
olup olmamakta muhtardırlar. Her sabah evinizden, hane hal-
kım Allah’a ısmarlayarak çıkınız. Onlar size ‘Güle güle’ deyip
dememekte serbesttirler.”

Dost, daima görevlidir.

Dost, daima hizmet üzeredir.

Dost, sevindirdikçe sevinendir.

Dost, sevgisinde geçilemeyendir.

Dost, hep borçludur.

Dost var, ilaç gibidir, gerektikçe istenir.

Dost var, gıda gibidir, her gün aranır.

Dost var, hava gibidir, her an gerekli...

Dost, dost olmayana da verir. Çünkü o, Allah'ın ahlakı ile ahlaklanmıştır. Kendisini inkâr edenlere de veren, Rabbimizdir.

Dost, görünene, görünmeyene, her an kendi hareketi üzerinde olan cansız sandıklarımıza da dosttur. Taşa, toprağa, yağmura, kara, kayaya, ovaya, deryaya, dağa dost... Binbir hikmetle yaratılmış varlık, onun için şeffaftır. Hepsisi de Yüce Yaratıcı'yı gösterir.'

Dost, ormana dosttur. Fakat ormana bakarken, ağacı da görür. Ağaca da dosttur. Kıyametin koptuğunu görse, elindeki fidanı dikmeye çalışır. Çünkü onu ağaca dost eden, Allah'ın en aziz dostudur.

Komşusuna dosttur. Neredeyse mirasçısı olacakmış gibi yakınlık içinde, elinden ve dilinden emin olmasının huzurunu tattırır.

Dost, ihtiyatlıdır, rikkatlidir, ölçülüdür. Hz. Ali'ye kulak verir:

“Dostunu ihtiyatla sev. Olabilir ki, bir gün sana düşman olur. Düşmanınla da ihtiyata riayet ederek, düşmanlıkta bulun. Olabilir ki, bir gün sana dost olabilir.”

Dost, düşmanlık edenlerin de bir gün dostluğu tatmasına duacıdır.

Başka mahlûkların da kendilerine mahsus dostlukları vardır. Mevlânâ Hazretleri bir gün talebeleriyle birlikte giderken, yol kenarında birbirleriyle oynayan köpekler görmüş... Durup bir süre bakmışlar. Bu sırada, bir öğrencisi, “Efendim ne güzel bir dostluk... İnsanlar bile böylesine bir güzel dostluğu yaşamıyor” demiş... Hazreti Pir, bu talebesini kasaba göndermiş bir miktar kemik getirtmiş ve oynayan köpeklere atırmış...

Köpekler birbirlerini bırakıp kemiklerin üzerine atlayıvermişler. Alt alta, üst üste bir kemik kavgasıdır başlayıvermiş... Biraz önceki dostça oyunlardan eser kalmamış... Bunun üzerine Mevlânâ buyurmuş ki:

– Biraz önce görüp hoşlandığınız, köpek dostluğu idi. Köpeğin dostluğu kemik gelinceye kadardır...

Hayatının gayesini maddeden ibaret bilen insanlar arasındaki dostluk da bu türdendir... Köpek dostluğudur...

İnsan dostsuz olamaz. Dostsuz insan bir hiçtir. Dostsuz insan, mutsuz insandır. Koca Yunus ne güzel söyler:

Dosttan haber sorar isen
Güzaf değildir dost işi
Belli bilin hiç nesnedir
Bu cihanda dostsuz kişi...

Her kim ki dost yüzün göre
Dost deyü canın vere
Ol vakt ol dosta ere
Unuta cümle teşvişi...

* * *

Hız. Züleyha, uzun bir maceradan sonra, Hız. Yusuf'la evlenmiş, vuslata ermiş... Bir süre sonra, Hız. Yusuf, Züleyha'ya sormuş:

– Sen beni haramken istemiştin. Şimdi helalinim, yaklaşmıyorsun. Niçin?

Cevap ne derin, ne etkileyicidir:

– Eskiden sana âşıktım. Gözüm senin güzelliğinden başka bir şey görmüyordu. Şimdi ise, seni de yaratan, sana da güzellik veren Güzellik kaynağını buldum. Varlığımı sana değil, ona veriyorum.

Hakiki kullar, Cenâb-ı Hakk'ı sevdirebilir. Kendi sevgilerini, asıl ve ebedî Sevgili'ye yönlendirirler, kendilerini sevenlerin sevgilerini de... Allah'ın kullarına Allah'ı sevdirmek de önemli bir dostluk görevidir.

Dostluk, toplumsal dostluğa giden yolu da açar. Birbirini seven, mutlu insanlar çoğaldıkça, güven duygusu yayılacak, dostluk genelleşecektir.

Dostluk, ailede öğrenilir. Sevgi ve şefkat dolu bir aile ortamı, dostluğun ilk öğrenileceği okuldur. "Sevip değer verdiği-miz şeylerin çoğu, küçükken algılayıp öğrendiklerimizdir."

Dostluk, kendi kendine oluşmaz. Her güzel ve değerli şey gibi, emek ister. Dostluk sarayı, taş taş örülmelidir. Sabırla ve sevgiyle...

"Müfritâne irtibat ve müfritâne muhabbetle" oluşur dost-luk...

Hayat, aşırılıklardan korunarak güzelleşir. Ancak, sevgide ve sık görüşmekte iffet tavsiye edilmiştir. Zira, her görüşme, her muhabbet, dostluk sarayının duvarına bir taş koymak demektir.

Bu sebeple, şairin şu mısraları pek inandırıcı olmuyor:

Orda bir köy var uzakta
O köy bizim köyümüzdür
Gitmesek de gelmesek de
O köy bizim köyümüzdür.

Oysaki dosta giden yollar, ne kadar yüksek olursa olsun dağları aşar, geçer, gider... Dosta gideni hiçbir engel tutamaz.

"Dostluk, yolu üzerinde ot bitmesine asla müsaade etmez."

* * *

"Dostun sitemini anlamamak, dosta sitemdir."

"İyi günün dostları, dost değildir. Bu sebeptendir şu feryat:
İyi günün dostları
Kötü günüm geçti gel..."

* * *

Osman Yüksel Serdengeçti merhum, dost çevresi çok geniş olan bir dosttu. Onu bir gün Bayezid Meydanı'nda, yani İstanbul'un orta yerinde yapayalnız ve titrerken bulmuştum.

Parkinson hastasıydı, yaşlanmıştı... Ve tek başınaydı...

Caddeyi geçmek için, yardım edecek birini arıyordu hüzünlü bakışlarıyla...

Oysaki milletvekili iken, yazıp çizerken, sağlıklı iken aynı yerde etrafı yaklaşılamayacak kadar kalabalık olurdu.

Said Şamil Bey, benim manevi dedemdi. Vefatına kadar Göztepe'deki evine haftada bir uğrar, sohbetinden istifade etmeye çalışırdım. Bir gün onu çok yorgun ve bitkin gördüm. Bir belediye çukuruna düşmüştü. Ben de 'geçmiş olsun'a varmıştım. Söz arasında, "Evlâdım, belediye çukuru bir şey değil... Benim derdim başka" dedi...

Meraklandım. Onu böylesine üzen, hüzünlendiren neydi acaba?

Hatırladığım kadarıyla şunları anlattı:

"Ben, Demokrat Parti kurucularındanım. Parti kurulduktan kısa bir zaman sonra, Celal Bayar'ın tutumunu beğenmedim ve yolumu ayırdım. O günden sonra da bir daha Celal Bayar'la karşılaşmadım. Herhangi bir münasebetim de olmadı. Cumhurbaşkanı olunca dahi, arayıp sormadım, tebrik etmedim. Onlarca yıl sonra, Medine'den İstanbul'a taşındım. Yine hiçbir ilgi, ilişki kurmadım. Fakat hâlâ anlayabilmiş değilim. Benim burada olduğumu, hatta belediye çukuruna düştüğümü öğrenmiş. Telefon etti. Çok taaccüp ettim. Dedi ki:

"Said Bey, biz eski dostuz. Rahatsızlığınızı duydum, çok üzüldüm. Ben de hastayım. Yoksa ziyaretinize gelmek isterdim. Ancak ilaç, doktor veya başka bir ihtiyaç anında, hiç çekinmeyin, beni arayabilirsiniz. Her türlü yardıma hazırım."

Teşekkür ettim ve telefonu kapattım. Bu konuşma beni öyle yaraladı ki evladım... Yıllardır görüşmediğim, hatta sevmediğim bir insan, bana böylesine yakınlık gösteriyor. Belediye çukuru değil ama bu adamın bu telefonu beni öldürecek...

Benim İstanbul'da bir yığın dostum, hemşehrim var. Onlar durumumu bildikleri hâlde, aramıyorlar, sormuyorlar. Ama

benim yıllardır arayıp sormadığım biri, beni yaralamak için arıyor sanki...

Beni belediye çukuru değil ama bu hâl öldürecek evladım..."

Beklenenden görülmeyen vefa, beklenmeyenden gelince, böylesine bir hüznü de taşıyordu yüreğe...

Yine de dostluktan ümitsiz olmayalım. Dost diyor ki:

"Dostluğun düşmanı olan küfür ve nifak devri bitti. Şimdi riya dönemi başladı. O da kısa sürecektir. Gelecek iman devri, sahabe misal bir dostluğun dönemi olacaktır. Hz. Ali'ye kulak veriniz:

GÖZÜ OLANA SABAH İŞİMİŞTİR. O sabahın alacasındayız..."

Dostlarım, dostlukları tehir etmeyelim.

Dünya işleri büyük bir süratle bizi peşine takmış, sürükleyip götürüyorlar. Her gün yeni bir iş hayatı başlıyor. Meşguliyetler bitmiyor. Biteceği de yoktur.

Azrail aleyhisselam geldiğinde, "Hoş geldin safa geldin. Ben emaneti teslim etmeye hazırım" diyebilecek kaç kişi var?

Bu sebeple, bitmeyen işlerin arasına dostlukları sokalım. Dostluk, hem şahsi bunalımlarımızın ilacı hem de toplumsal birliğimizin harcıdır.

Bugün bizden çok zengin olan Batılı ülkelerin insanları, yalnızlıktan bunalıyorlar. Maddi varlık bolluğu içinde, manevi yoksulluk çekiyorlar. Ancak onların önemli yoksulluğu dostluk konusundadır.

Batılı insan, en yakınlarının bile dostluğuna, sevgisine, saygısına muhtaç hâldedir. Bazı zengin işadamları kalp krizi geçiren arkadaşlarını tebrik ediyorlar. Onlar da, arkadaşlarına, "İnşallah, size de nasip olur" diyorlar. Çünkü bu insanlar, ancak böyle bir anda yakınlarının ilgisini ve sevgisini görebiliyorlar.

Bir nebze şefkat için, kalp krizi geçirmeye razı olan bu insanların eksikliği nedir?

Neden aile fertlerinin bile ilgi ve sevgisinden yoksun bulunuyorlar?

Bu soruların cevapları araştırıldığı zaman, karşımıza tek sebep çıkıyor. O da iman fukaralığıdır.

İnsanları bir ve beraber eden sağlam bir Allah ve ahiret imanı olmayınca, bütün manevi bağlar çözülüyor. Ortada aile diye bir şey kalmıyor.

Kaybolan aile ile birlikte de sevgi, saygı, şefkat buharlaşıyor. İnsan, hayatının bir ileri safhasında, kazandıklarına bakıyor. Pişman oluyor. Ve düşünmeye başlıyor: "Acaba kazandıklarım kaybettiklerime değer mi?"

Çünkü çalışma telâş ve hızı içinde, hele de gençken koştururken, etrafını göremiyor. Dostlarını ihmal ediyor. Hatta çocukla bile ilgilenemiyor, dost olamıyor.

Bir sevgi, bir saygı, bir şefkat ihtiyacı anında durup etrafına bakıyor, kimse kalmamış... Dost olarak, arkadaş olarak, güveneceği insan olarak kimse yok çevresinde... Yapayalnız ve kimsesiz kalmanın acısı yüreğini kavurmaya başlıyor.

Bu noktada tehir edilmiş dostlukların pişmanlığını hiçbir varlık gideremiyor. Dostların, yani sevgilerin, saygıların, şefkatlerin, güven duygularının, vefanın ve sadakatin bıraktığı boşluğu, hiçbir kazanım dolduramıyor. Çünkü insan, sadece bedenden ibaret değildir.

İnsan ruh ve bedenden oluşuyor.

Maddesi ve manasıyla insan olabiliyor.

Ruhun ve mananın temel ihtiyaçlarından biri de inancını, ahlakını, sevgisini, şefkatini sansürsüz olarak paylaşabileceği dostlarıdır... Çünkü onlarsız hayat, hayat olmuyor.

Dostsuz olmak

“DOSTLAR DA ARILAR GİBİ, bal veren çiçekleri severler.”
“Üç tane sadık dostumuz vardır:

- 1- Yaşlı bir eş
- 2- İhtiyar bir köpek
- 3- Hazır para...”

“Üç türlü dostumuz vardır:

- 1- Kendileriyle pek ilgilenmediklerimiz
- 2- Hoşumuza gitmeyenler
- 3- Nefret ettiklerimiz...”

“Dostluk, toprak bir maşrapa gibidir. Önemsiz bir sebepten dolayı birden bire kırılır ve bir daha kullanılamaz.”

“Hayvanlar, en sadık dostlarımızdır, ne soru sorarlar ne de bizi eleştirirler.”

Hele de şu ünlü Fransız’a, Napolyon’a kulak veriniz ve acıyınız: “Bir insanın kendisinin değil, iyi günlerinin dostu vardır.”

“Dost elbiseye benzer, onu yıpratmadan terk etmelidir. Yoksa o sizi terk eder.”

Bir ünlü Filozof da dostluğu devam ettirmek için bakınız ne tavsiye ediyor:

“Kadın ya da erkek bütün dostlarınıza, gerektiğinde kendilerinden vazgeçebileceğinizi belli edin. Bu tavır, dostluğu pekiştiren iyi bir çaredir.”

Sevgisiz bir dünyanın insanları, hep bencilce düşünüyor. Bencillik gelince de dostluk gidiyor.

Böyle olduğu içindir ki, şimdi Batı Medeniyeti’nin çocukları, dostluğu defterden silmiş bulunuyorlar. Hep, “En iyi dostum, banka cüzdanımdır” diyorlar.

Kendi nefislerini dost ediniyorlar. Yani kendilerini yalnızlığa mahkûm ediyorlar. Böylece, kendi kendilerini cezalandırmış oluyorlar. Bir başka deyimle, seçtikleri davranış biçimi, onlar için cezaya dönüşüyor.

Dostsuz ve sevgisiz insan, bunalıp çırpındıkça, daha da batıyor. Gerçeğini kaybetmiş olduğu dostluğu, sahtesiyle yaşamak istiyor. Düşmanca duygularını gizleyip, dostmuş gibi davranıyor.

Oysaki “Düşmanın en büyük hilesi, dostluğudur.”

Dolayısıyla da, en çok sakınacağımız insanlar, dost görünen düşmanlarımızdır. Dost görünen düşmanın dinimizdeki adı, münafıktır.

İçi başka dışı başka insanları fark etmek kolay değildir. Çünkü özellikle de saf insanları yanıltacak birçok maske kullanırlar. Maskeleri çok parlıtlı, cazip ve kandırıcıdır. Bunların arasında, kuzu postuna girmiş kurtlara bile rastlanır.

Bu tür insanları karpuza da benzetirler:

“Dışının yeşiline kanmayın, içi kıpkırmızıdır” derler. Ancak karpuzun sadece rengi aldatır. Tadı, lezzeti, faydası itibarıyla içi daha kıymetlidir. Yani karpuz insanı aldatmış olmaz.

Ne var ki, melek görünen şeytanlaşmış insanlardan neler çektiğimizi hep görmekteyiz...

Dost görünen düşmanlar, aldatma fırsatını nasıl bulur?

Aldatmanın birçok yöntemi vardır. Ancak, değişmeyen şart, karşısındaki insanın saf, tertemiz ve kötülere karşı tedbirsiz oluşudur.

İnsanları iyi tanımadan teslim olmak da diyebiliriz buna... Herkese karşı, insan oluşları itibariyle iyi niyet beslemeli, sevgi ve saygı duymalıyız. Ancak alışveriş, ortaklık, yolculuk, komşuluk, akrabalık bağları kurmak gibi bir durum söz konusu ise, teslimiyetçi değil, tetkikçi ve araştırmacı olmamız gerekir.

Aramızdaki anlaşmayı, alışverişi yazmamız Kur'ân-ı Kerim'in tavsiyesidir. "Bilgiyi yazı ile bağlayın" diyen de Efendimizdir (a.s.m.).

Gıybet en büyük günahlardan biri iken, danışan birine bildiklerimizi söyleme müsaadesi verilmiştir. Ortaklık kuracağı kimseyi, akrabalık kuracağı kişiyi sorana, bilinen doğru söylenmelidir. Gıybet tarifine girse de mahkemede şahitlik yapılmalıdır.

Çünkü hak deyince akan sular durur.

Gerçeği gizleyen ve yalan yere şahitlik yapan, en büyük günahlardan birini işlemiştir.

Doğruların topluma hâkim olduğu yerde, düşmanın dost görünerek aldatması imkânı yoktur.

Gerçek dostlukların yerleştiği alanlarda, sahtesinin yer bulup yanıltması mümkün olabilir mi?

O hâlde, dost görünen kötülerden korunmanın en iyi yolu, gerçek dostlukları artırmak, geliştirmek ve genişletmektir.

Dost görünen kötüden korunmanın en iyi yolu, elbette gerçek dostlukları arttırmaktır. Ancak yine de, sahtelerine çok çok dikkat etmeyi elden bırakmamalıdır.

Çünkü bizi aldatabilen sahte dostlar, hakikisine en çok benzeyenleridir. Bu gerçeği atalarımız ne güzel açıklamışlardır:

"PİRİNCİME BENZEYEN TAŞTAN KORKARIMI!"

Dostluk ne hâle geldi?

Daha doğrusu dostluk ne hâle getirildi?

Dostluğun hâlini anlamaya çalışırken, bir taksinin arkasında şu yazıyı okumuştum:

“Dostluk istiyorsan, cebinde ara!”

Dostluğun tadı

DOSTLUĞUN İSİMSİZ, resimsiz kahramanlarından olan rahmetli Rahmi Eray'ı anlatan dostu, şu tespitte bulunuyor:

“O, sadece insanların değil, bütün varlığın dostu olmuştu. Kırılıp atılmak istenen eşya bile, onda emin bir melce (sığınmak) bulurdu.”

Dostluk, bir araya getirir. Bir araya gelenler, birlikte iş görmek isterler. Birlikte çalışmak isteyenler, iş bölümü yapmak isterler. İş bölümü insanları kalabalık olmaktan çıkarır ve ekip hâline getirir.

Ekip hâline gelenler, sarsılmaz bir güç oluştururlar ve hedefledikleri neticelere daha emin adımlarla giderler.

Ekipleşmenin, kenetlenmenin, âdeta bir vücut hâline gelmenin, geleneğimizdeki adı, birbirinde fani olmaktır. Birbirinde fani olanlar, dostlarının derdiyle dertlenir, sevinciyle sevinirler... Hizmet sırasında daima öne çıkıp, “Ben varım ve hazırım!” derler. Ücret dağıtımında ise, hep en geride dururlar.

İşte buna, “tefani sırrı” denir.

Kardeşleşmek, kardeşinde fani olmak demektir.

Böyle bir ruhla yola çıkıldığında; aşılamayacak engel, başılamayacak iş, varılamayacak hedef olamaz...

Efendimiz’in döneminde, Saadet Çağı’nda Sahabe-i Kiram, bu sırrı en mükemmel manada yaşadı ve başardı. Daha sonra, Müslümanların bütün başarılarında bu sırrın tecellisi vardır. Ne zaman kardeşlik, dostluk bağları gevşediyse, işte o zaman hem dünya hem ahiret başarıları kayboldu...

Bu sebeple, insanımızın ve toplumumuzun maddi ve manevi kurtuluşu, birbirlerine sevgiyle kenetlenmelerine bağlıdır.

* * *

“Elimizden geldiğince hayatı yaşanabilir hâle getirmek, gül koklar gibi, ekşi elma ısırır gibi ya da çıplak ayakla toprağa basar gibi yaşamak...

Ne dersiniz?”

Bu türlü bir hayat, dostsuz yaşanabilir mi?

Gelmiş geçmiş en büyük dostluk uzmanı olan Efendimiz (a.s.m.), öğrencilerini dost etmişti. Aralarında muazzam bir sevgi iletişimi kurmuştu. Bu sevgiyle sarıldılar birbirlerine. Sarsılmaz bir güven duygusuyla yaşadılar. Emin olan Muhammed (a.s.m.), emniyet içinde yaşayan bir toplum kurmuştu. O toplum, içindekilere her türlü güveni ve huzuru veriyor, korkuyu, kuşkuyu yanına yaklaştırmıyordu. Efendimizin (a.s.m.) çağı, bu sebeple saadet asrı oluyordu.

Bu eşsiz başarının sırrı, Efendimiz’in uygulama tarzında saklıdır. Ne buyurmuşsa, önce kendisi en güzel biçimde uygulamıştır.

Ölçü Allah’tan geldi. Yaşayıp örnek olmak O’ndan... Ölçüden asla şaşmadı. O kadar güzel yaşadı ki, adı, “YAŞAYAN KUR’ÂN” oldu.

Bu çerçevede bize dostluğu da O öğretti. Güven duygusunu, sadakati ve sevmeyi sinesinde barındıran dostluk dersini ne güzel öğretti.

İşte bir örnek:

Hız. Peygamber (a.s.m.), sahabeden bir zat ile bir iş için buluşacaktır. Buluşacakları yeri ve zamanı belirtiyorlar. Güzel-ler Güzeli, belirlenen yere, söz verdiği zamanda geliyor. Fakat, buluşacağı zat ortalarda görünmüyor. O Güzel Yürekli, üç gün üst üste gelip, buluşacakları köşede bekliyor.

Geleceğini söyleyen zat ise sözünü unutup gelmiyor. Neden sonra, Efendimiz'in bu uzun bekleyişini öğrenip üzülüyor ve diyor ki:

"Ey Allah'ın Resûlü, niçin o kadar uzun süre bekleyip yoruldunuz?"

Cevap, incelerin incesi, incilerin incisidir. Buyururlar ki:

"Seni, sözünde durmayan bir adam durumuna düşürmek için bekledim."

Dostluk bağlarını sağlam kurabilmemiz için, Efendimizin ahlakına ihtiyacımız vardır. O'nun ahlakını yaşarsak, müjdelediği cenneti daha dünyada tatmaya başlarız.

İnsanlar kaç grup?

‘İnsanlar yalnızca iki gruba ayrılırlar. Günahkâr olduklarını düşünen hak ehli insanlar ve hak ehli olduklarını düşünen günahkârlar...’

—PASCAL

GÜNAHKÂR OLDUĞUNU düşünen başkalarına iyi zan besler. Herkesi kendisinden yüksek ve daha iyi bilir. Her rastladığını Hızır, yaşadığı her geceyi Kadir bilmek anlayışdır bu... Nefsini herkesten aşağı bilen, sürekli bir ilerleme çabasındadır. Kendisini beğenmez. Herkes kendisini beğense de, o kendisini beğenmez. Bu sebeple de tenkitlere kulak verir.

Bu hissiyat içindeki insanda gurur, kibir ve büyüklük taslamak olmaz. Böyle biri başkalarını küçümseyemez, tepeden bakıp, başkalarını aşağılayamaz. Alçakgönüllü olur.

Herkesle kardeşleşir.

Çünkü herkes, onu da yaratanın yaratığıdır.

Mizaçlar, ruh yapıları, düşünceler başka olabilir. Ancak bu başkalık, Rabbimizin yaratıcılıktaki sonsuzluğunun belgesidir. Sadece insan cinsinde bile, ne kadar çok ve çeşitli farklar yaratıyor. Nasıl parmak ucundaki izler her insanda başka ise

her insan ayrı bir dünyadır ve ikiz de olsa bambaşkadır.

Bu başkalık, zenginliktir. Yaratan'ın yaratıcılıktaki sınırsız gücünü gösterir. Ancak, bütün başkalığa rağmen özde birlik vardır; hepsi de insandır. Yani aynı cinstir. Böylece, bütün başkalıklar aynılaşmış olur... Her mizaç, her kabiliyet ve düşünce-nin sahibi aynı cinstir; insandır...

Hazreti İnsan'dır... Allah'ın en üstün, en değerli, en seçkin yarattığı varlıktır, İnsan... Dili, dini, rengi, kökeni ne olursa olsun, bütün insanlara, insan kardeşlerimiz olarak bakmalıyız. Zira onları Allah, en üstün canlı olmaya layık görmüştür.

Allah, dileyeydi tek çeşit insan yaratırdı. Düşüncesi, dili, dini aynı olan insan yaratmak zor mu Rabbimiz için?

O hâlde, bize düşen, bütün insan kardeşlerimize dostça bakmak değil midir?

İnsana dostça ve hoşça bakmak, insan olmanın gereğidir.

Biz başkalarının farkındayız.

Farkımızın da farkında olacağız. Faydalı farklarımızı, hem fark edecek hem de başkalarına fark ettirip sevdirmeyi isteriz. İsteriz ki sahip olduğumuz faydalı farklılıklar, herkesin malı olsun.

Ancak farklılıkları, üstünlük taslama vesilesi olarak görmeyiz. Farklılığımızı kavga sebebi görmeyi ise ilkellik biliriz.

Öteki'nin farkında oluruz. Alacağımız bir güzellik varsa, asla tereddüt etmeyiz.

Vereceğimiz bir güzellik varsa, asla cimri davranmayız.

Çünkü hepimiz Âdem aleyhisselamın çocuklarıyız ve Âdem ise topraktandır.

Öyleyse, dışlama, aşağılama, hoşgörüsüzlük yok...

Eksiklikler, hatalar, günahlar için, insan kardeşlerimize sadece acırız ve elimizden gelirse yardıma koşarız.

Biz eksiksiz bir insan mıyız ki, başkalarının eksikliğini görüp ayıplayalım.

Kusursuz olmadığımız için, başkalarının kusurunu araştı-

ırıyoruz. Aynı cinsten olduğumuz için, başkalarının da bizim gibi günahları olabileceğini biliyoruz.

Ancak, hiçbir şekilde ayıplamaya, kınamaya hakkımız yok. Elimizde olmadan şahit olduğumuz bir kusura, bir günaha bakış açımız ne olacaktır?

Keşke o kardeşimiz o günahı işlemeseydi, o hatayı yapmasaydı diyeceğiz. Hatayı düzeltmeye, kardeşimizi imkânımız varsa o günahı kurtarmaya çalışacağız. Çünkü Müslümanın günaha karşı tavrı, “keşke işlenmeseydi” şeklindedir. Günahı işleyene karşı da asla düşmanlık beslemez, sadece acır ve elinden geliyorsa kurtarmaya çalışır, en azından tekrarını önlemeye uğraşır.

Ve ibret alır.

Kendisi o durumda olmadığı için Rabbine şükreder. Çünkü günahı koruyan aklı, iradeyi ve imanı da veren Allah’tır. Hz. Yusuf (a.s.) gibi büyük bir peygamber bile, “Nefis mutlaka kötülüğü emreder. Kurtuluş ancak Rabbinin rahmeti ile” demiştir.

Bu sebeple, en iyisi, başkalarının günahı ile ilgilenmemektir. Çünkü günahlarla, hatalarla, eksik ve noksanlarla, yani hep olumsuzluklarla uğraşmak, çöplük karıştırmak gibidir.

Daima çirkin bir manzara ve pis kokularla baş başa bırakır bizi... Niçin kendi seçimimizle kendimizi kötü bir duruma düşürelim ki?

Öyleyse, en isabetlisi,

Hz. Ali gibi düşünmektir. O kahraman âlim diyor ki:

“Ben başkalarının ayıbını gören gözümü kör etmişim!”

Ayıp gören göz sadece kendimizinkini görürse, onları fark eder ve temizlemeye de gayret ederiz... Zaten asıl görevimiz de budur. Biz, her şeyden önce kendimizden sorumluyuz. Dünyada ve ahirette, hesap kendimizdendir.

Aslında ömür dediğimiz hazinenin miktarı, başkalarının ayıplarıyla uğraşacak kadar fazla da değildir. Ömür dakikaları

çok sınırlı, son derece hızlı ve üstelik sonludur. Bir gün mutlaka, perdede SON yazacaktır.

Bu açık ve kesin gerçeğe rağmen, yapılacak bunca gerekli işi bırakıp; başkalarının ayıplarını, günahlarını, hatalarını araştırmaya heves etmek, akıllı ve imanlı insana yakışmayacak bir eksikliktir.

İşlenmiş bir günaha karşı mü'minin tavrı, onu görmek ve anlatmak değil; tam tersine mümkünse, görmezlikten gelmek ya da üstünü örtüp gizlemektir. Biz dünyada mü'minlerin günahlarını örtüp gizleyelim ki, Allah da kıyamette bizim günahlarımızı, Settarü'l-Uyub adı hürmetine örtüp gizlesin.

"İki keşiş (Hristiyan din adamı), ıssız bir dağ başında birlikte yürüyorlardı. Yol üzerinde coşkun bir dere vardı. Bu derenin kenarında genç bir kadın, karşıya geçmek için bekliyor ama suya girmeye de cesaret edemiyordu.

Keşişlerden biri, bu genç kadına acıdı. Cübbesinin eteklerini beline doladı ve kadını kucakladığı gibi, karşı tarafa götürüp bıraktı. Kadın, dilini bilmediği keşişe minnettar bir yüz ifadesiyle baktı ve anlamadığı kelimelerle memnuniyetini belirtti.

Öteki keşiş, yol arkadaşının yaptığını hiç de hoş bulmadı. Aksine, olumsuz bir biçimde yorumladı. Bir kilometre kadar gitmişlerdi ki, daha fazla dayanamayarak, düşüncelerini açıkladı:

"Böyle bir şeyi nasıl yapabildin? Biz keşişiz, bırak bir kadını kucaklayıp taşımayı, onlara bakmamız bile yasaktır."

Diğer keşiş, arkadaşına şu ilginç cevabı verdi:

"Ben o genç kadını bir kilometre geride bıraktım. Sen ise, onu hâlâ taşıyorsun..."

"Kültürel ötekiliği tanıyıp kabullenmek ama asla başkalarını ötekileştirmeye çalışmamak" düsturumuz olmalıdır.

Mü'minin mizacı, daima birlikten, beraberlikten, dostluktan yanadır.

Öyle inanıyoruz ki, insanların bir kısmı "din kardeşimiz, diğer kısmı da yaratılıştan eşimizdir."

"Mağlup olmuş hayır, galip gelmiş serden daha güçlüdür."

Hayır yolunda mağlubiyet yoktur. Hayır yolunda yenilmiş görülenler, asıl kazanmış olanlardır. Serde ise, galibiyet yoktur. Serde kazanan da kaybetmiştir.

Kızlarım bana zaman zaman, "Ben başörtüsü mağduruym" derler. Ben ise, hemen itiraz ederim:

"Siz başörtüsü muzafferlerisiniz. Asıl mağdurlar, sizi mağdur edenlerdir. Çalışalım ve dua edelim ki, onlar da mağduriyetten kurtulsunlar. Gerçeği görüp doğruyu bulsunlar... Biz, bilmeyenlere sadece acırız. Düşmanlık etmek yoktur kitabımızda... Anlatmak ve ikna etmek vardır.

Çünkü haklı olan insaflıdır. Çünkü haklı olan güçlüdür ve zaten kazanmıştır.

Bu sebeple, "Haksız olan kardeşinize yardım edin" buyrulmuştur. Haklı, haklılığının verdiği güven ve huzur içinde rahattır. Asıl rahatsız olan ve kendisiyle çelişen, vicdanıyla çatışıp tezata düşen, haksız olandır.

En önemli görev de, ona yardım etmektir. Haksız haksızlığıyla baş başa bırakmayarak elinden ve gönlünden tutup, gerçeğe ve hakka doğru getirmek, vazgeçilmemesi gereken zor ama zevkli bir görevdir.

Haksıza yardım etmek, manen düşmüş olanın elinden tutmak anlamına gelir.

Bu da, insanlık ve İslamlık görevidir.

Zorbalık ve sevgi yanyana olamaz!

ÇÜNKÜ “HİÇBİR KALBE, kapısı kırılarak girilemez!” Bin kapılı bir saraydır gönül... Nasıl olsa bir kapısı açıktır. Önemli olan, o açık kapıyı bilmek, sezmek, hissetmek ve ilkin oradan girmektir. Girdiğiniz gönlün diğer kapalı kapılı kapılarının paslanmış sürmelerini, kilitlerini, içeriden kolaylıkla açıverirsiniz...

Atalarımız, “Zorla güzellik olmaz” demişler.

Bu sebeple, güzeli güzel vermek, doğruyu doğru sunmak, iyiyi iyi teklif etmek gerekir.

Nasreddin Hoca merhum, helvayı çok severmiş... Bir gün ona zorla, döve söve helva yedirmişler... Bu olay üzerine demiş ki:

“Helvayı çok severdim ama döve döve (helva) yedirdiler, hiç tadını alamadım...”

Evet, gerçekten de en sevdiğiniz şeyi size zorla, baskıyla, kabalıkla sunsalar, verseler, yedirseler tadını alamazsınız. Çünkü insan sadece bedenden ibaret değildir. Ruhun da istemesi, mutlu olması gerekir.

“Al bunu, hayvan gibi ye!” denildiğinde en çok sevdiğiniz bir yiyeceği bile afiyetle ve lezzet alarak mideye indirebilir misiniz?

O hâlde verileni sevgiyle, saygıyla, şefkatle vermek, asıl vermektir. Bu sebeple güzeli güzel vermek gerek diyoruz...

Işığı da uygun kullanmak gerekir. Yanlış kullanıldığında, ışık bile karanlık olur. Dünya futbol kupası maçları sırasında, Şenol Güneş, öyle demişti:

“Biz, ‘önümüze ışık tutun’ dedik, siz gözümüze tuttunuz.”

Işık, sadece seyir hâlindeki sürücülerin gözlerini mi görmezleştirir?

Hele de güçlü ışık, kimin gözünün içine tutulursa, onun dünyasını karartır, görmez eder...

Dünya futbol kupası maçlarında takımımız yendikçe “Tarih yazdık” diyorlar... Tarih yazmak ne anlama kullanılıyor? Galiba tarihin yazması gereken bir başarı kazandık demek istiyorlar.

Ama tarih yazmak ne kadar önemli ve ne kadar gerekli... Hele de tarih okumak... Tarihi bugüne bakan yanlarıyla okumak ve anlamaya çalışmak. Okumaz ve anlamazsak, sadece tarihten kopmayız, geleceğimizden de koparız. Dümen sularına kapılıp giden hedefsiz sürülerden oluruz.

Güzel gören güzel düşünür

DÜŞÜNEN İNSAN, ölçer, biçer, tartar... İyi, güzeli, doğruyu kimden ve nereden bulursa bulsun, almakta asla tereddüt etmez.

Düşünen insan, bal arısı gibidir.

Balansı, dünyanın bütün çiçeklerini ziyaret eder. Dikenine, çalısına çırpısına bakmaz. Balansının her çiçekten alacağı bir malzeme vardır.

Biz de balansı gibi olmalıyız. Mutlaka herkesten ve her şeyden alacağımız bir güzellik olmalıdır.

Ne var ki, eşek arısı olursak, hiçbir çiçek işimize yaramaz.

Tarih boyunca, başarısı konuşulmuş insanlar, bal arısı gibi, her çiçekten, hatta her dikenden bir şeyler almaya çalışmış olanlardır.

İşte ünlü ve güçlü devlet başkanlarından Roosevelt de onlardan biriydi.

Bu ünlü devlet adamına sorarlar:

“Başarılarınızın sırrını zekânıza mı, tahsilinize mi, yoksa ailenize mi borçlusunuz?”

“Başarımı bu saydıklarınıza değil, bir prensibime borçluyum” der.

Roosevelt, zekâsından, tahsilinden ve ailesinden daha önemli bulduğu başarı prensibini de şöyle açıklar:

“Bütün deliller benden yana olsa bile, yine de karşımdakilerin haklı olabileceğini hiçbir zaman aklımdan çıkarmam, muhakememi buna göre yürütürüm.

Bence, başarıyı sadece bu düşünce tarzıma borçluyum.”

Yarısı dolu olan bir bardağın, niçin boş yanını görürüz? Olumluyu görmek ve gördüğümüzü geliştirmek görevimiz olmalıdır.

Bardağın boş tarafını görmek, canımızı sıkar, moralimizi bozar. Çoğu zaman da doldurmak için gayretimiz ve heyecanımız kalmaz.

Öyleyse niçin, bardağın boş tarafına takılırız, dolu tarafı varken? Biz kendimizin düşmanı mıyız?

Tamlık iddiası hamlıktır

İNSANIN ASLI TOPRAKTIR; sulandırırsanız çamur olur!
Yaptığı ibadetlere güvenmek ve kendisini onlar sebebiyle garantide görmek, manevi bir hastalıktır. Bu hastalığın İslâm'daki adı ucuttur.

İbadetlerini beğenmek, aslında kendini beğenmektir. Yaptığı iyiliklerin yeterli olduğunu kabul eden, kendisini üstün görendir.

Üstünlük iddiası, insanı sevgisizleştirir. Daha doğrusu sevgiyi sadece kendine yöneltir. Sadece kendini seven ise, başkalarını gerçek anlamda sevmez. Sevgisi, nefesine hoş gelenlere ve menfaatine uygun olanlara ait hâle gelir.

Her şeyi kendisine göre ve kendisi için düşünen, zamanla firavunlaşır. Bir üstün olan kendisi vardır. Bir de sıradan varlıklar olan başkaları...

Böyle biri, tevazudan uzaktır.

Oysaki tevazu, insanı yüceltir.

Alçakgönüllü olan, yüksek ruhludur.

Burnunu kaldıran, kendisini yüksek göstermek isteyen ise, tam tersine alçaktır.

Yani insanın ruhi değeri, dış görünüşünün tersinedir. Bir başka deyişle, ruh gelişip güçlendikçe, beden incelir. Beden tevazu ile boynunu büktükçe, ruh gelişip serpilir...

Tevazu ile boyun bükme, haddini bilip acizliğini kabul etmek, insanı kulluk bilinciyle daha da güçlü kılar.

Cami kapısında oturup, sadaka isteyen dilenciler daima dikkatimi çekmiştir. Bunlardan bazıları, sadece tevazu içinde boynu bükük oturup, önüne açtığı mendile sadaka konulmasını bekler.

Bir kısmı da, gelen geçenin, neredeyse paçalarına sarılacak derecede bir ısrarla, avazının çıktığı kadar bağıra çağıra yardım ister.

Bunlardan hangisi daha çok sadaka toplar sizce?

Benim gözlemime göre, daima, tevazu içinde boynunu bükmüş olanlara, insanlar daha çok acıyıp ilgi göstermektedirler.

Evet, tevazu daima ve her yerde kazandırmaktadır.

Allah da tevazu içinde yalvarıp yakaranlara rahmetini yağdıracaktır.

Bu sebeple duamızda, ihtirash isteklerden sıyrılmalı ve hep hayırlısını istemeliyiz. Zira asıl iyi ve hayırlı olan, ancak Yüce Yaratıcı tarafından bilinmektedir.

Cenâb-ı Hak, bir vakit, bütün kuşlara şöyle seslenmiş:

"İçinizden bir cinsin ağzına, hikmeti çok, şifalı bir şey koyacağım..."

Bu haberi alan bütün uçucu varlıklar, hikmeti çok olan şifalı şey için kendilerini layık görmüşler.

"Bu hikmetli ve şifalı şey, bize layıktır" demişler...

Şimdi bal arısı dediğimiz varlık ise, "Ben aciz bir sineğim; böylesine kıymetli bir şey için ben nasıl seçilebilirim?" diye düşünmüş...

Bunun üzerine, Cenâb-ı Hak, şifa kaynağı olan balı, bu mütevazı sineğin ağzına koymuş...

Bu kıssadan çıkan hisse nedir?

Tevazu, rahmete bir davetiyedir. Gurur ve kendini beğenmek ise mahrumiyete sebeptir.

İsrâ sûresi'nde Rabbimiz şöyle buyurur:

Yeryüzünde gurur ve kibirle yürüme. Ayaklarınla yeri de-
lemezsın. Başınla da dağların yüksekliğine erişemezsın.

Bütün bu fena şeyler, Rabbinin yanında mekruhtur."

İsa Peygamber, şu uyarısını çok sık tekrarlamıştır:

"Alçakgönüllü yükselecek, mağrur alçalacaktır!"

Allah'ın Arslanı unvanıyla anılan Hz. Ali (r.a.) de büyüklüğün sırrını şöyle açıklamıştır:

"Yükseklik istedim, alçakgönüllülükte buldum..."

Biz gurura, kibre ve böbürlenmeye karşıyız. Çünkü bu özellikler, sevgisizlikten kaynaklanır. Gönlünde Allah ve insan sevgisi olan kişi, ne büyüklenebilir ne de başkalarına tepeden bakar...

Müslümanlar, padişahlarına bile, "Gururlanma padişahım, senden büyük Allah var!" diye tezahüratta bulunmuşlardır.

Şimdilerde bu tezahürat, gurur pompalayacak bir biçime dönüştürüldü. Padişah karikatürü bile olamayacak kişiler, "En büyük sensin!" diye alkışlandı.

Ancak, inanılmadan ve düşüncesizce söylenen bu lafa kananlar, dikkat ehli önünde gülünçleştiler.

* * *

1958 yılında, devrin Başbakanı Adnan Menderes, bir uçak kazası geçirdi. Londra yakınlarında düşen uçaktan birçok ölü ve yaralı çıktı. Ancak Adnan Menderes, sapasağlam kurtulmuştu.

Türkiye'ye dönüşünde, halk, Menderes'i görülmemiş bir tezahüratla karşıladı.

Başbakan'ın, Yeşilköy'den Taksim'e gelişi, yoğun alakanın meydana getirdiği izdiham sebebiyle saatlerce sürdü. Yol üzerinde o güne kadar görülmemiş bir sevgi seli vardı...

Bu muazzam karşılamayı ajans haberlerinden öğrenen Bediüzzaman Hazretleri, yanındaki talebelerine derki:

"Acaba Menderes, bu alâyiş ve alkıştan hoşlanıyor mu?

Halkın bu muhabbeti ve alâkası nedir ki! İmanın hakikati-ne sahip bir mü'mini, hakikat-ı kâinat alkışlıyor!"

Gerçek imanın penceresinden bakan adam, böylesine bir tezahürata bile önem vermez. Asıl, görünmeyen dünyanın tezahüratı ve alkışı yanında, dünyevi beğenileri hiçe sayar...

– Hakiki bir mü'min, ne dünya işlerinden kazandığına mağrur ne de kaybettiğine mahzun olur.

Ancak halkın alkışını nefsine gıda edinenler, ondan yoksun kaldıklarında dünyayı yaşanmaz bulmuşlardır.

Bazen konuşma ve konferanslarda, bizi alkışlayanlar da çıkar. Nefsimin alışmaması ve şımarıp her zaman istememesi için, kendime şu telkinde bulunurum:

– Bu alkışlar ve takdirler sana, senin şahsına ait değildir. Anlattığın hakikattir alkışlanan... Daha doğrusu, anlattığın hakikatin hakiki Sahibi alkışlanıyor burada... Beğenilen sen değilsin... Sen işin faili, yapıcısı, mucidi değilsin. Yapan eden, hep Allah'tır.

Sen aciz ve zavallı bir insansın. Bazı hakikatleri anlatmakta Rabbim seni vesile kılıyor. Aciz bir varlık olduğun hâlde, böyle bir güzel hakikate seni vesile kıldığı için, O'na şükür borçlanıyorsun.

Bu alkışlar ise, bir imtihandır. Deneniyorsun; bakalım onları kendine alıp da şımaracak, gurur ve kibre sapacak mısın?

Yoksa, haddini bilip, övgüleri hakiki sahibine verecek misin?

Aşkla akmalı

AKARSU GİBİ, HEP DERYAYI hedefleyip akmak ve hiç durmamak gerek. Allah'a varmak isteyen sufi de akarsu gibi hiç durmamalı, yürümeyi yarına bırakmadan daima yolda olmalıdır:

"Ey yoldaş, ey arkadaş, sufi ibnü'l vakittir.

Yarın demek, yol şartlarından değildir."

Sürekli bir şevkle hedefe yürümenin ve asla yorulmamanın sırrını da açıklar Hz. Mevlânâ. Bu sır, mutluluğu kendi içinde bulmaktır. İçinde öyle coşkun bir İlâhi zevk vardır ki, onun daha fazlasını bulmak için, daima daha ileriye koşmak ister.

Bu deruni mutluluk, müthiş bir aşk ve şevk kaynağıdır. Tâdanlar, mutlaka daha fazlasını isterler:

"Her gün gönlümde sema var, zevk var...

Onun güzelliği bana diyor ki:

Burada da durma!

Bu mana neşesini yeterli bulma!

Daha, daha, daha ileriye gitmeye çalış!

Bana: “Neden beş parmağınla yiyorsun?” diyorlar.
“Beş parmağım var, altıparmağım yok da ondan” diyorum.
İnsan bazen yanı başında bulur yıllar yılı aradığını... Bulur bulmasına da bulduğunu bilmez.

Niçin bulduğunu bilmez.

Çünkü aradığının özelliklerinden habersizdir. Aradığı konusunda bilgisizdir. Ya da sırf kafasındaki gözlerle bakar. Kalp gözüyle bakamaz...

Bir adamcağız Hızır aleyhisselamın çok merak ediyormuş...
Ömrünün en güçlü ve yoğun arzusu Hızır’ı görmekmiş...

Hızır aleyhisselamı görenleri, bilenleri arar dururmuş...

Bir gün karşısına, nurani yüzlü, hoş hâlli bir mübarek Zat çıkmış... Adamcağızın gözleri parlamış. Aradığım Hızır aleyhisselamı olsa olsa böylesine mübarek ve müstesna görünüm-lü bir insan bilebilir diye ümitlenmiş...

Bu heyecan içinde, hemen yaklaşmış, selamlamış ve kısa bir hâl hatır soruştan sonra da soruvermiş:

“Hızır aleyhisselam hakkında bilginiz var mı? Benim hayatımın en önemli merakı onu görmektir. Bugüne kadar nasip olmadı... Acaba görmek için ne yapmam gerekir?”

Adamcağızın soruları böylesine uzayıp giderken, o güzel adamın da tebessümü nurlu yüzüne yayılmaktaymış...

“Bak” demiş, “Hızır’ın bir özelliği vardır. Başparmağını tutup geriye doğru büküp, bileğine yapıştırabilir.”

Hem de bu dediklerini yapıyormuş. Yani başparmağını geriye doğru büküp bileğine yapıştırıyormuş...

Adamcağız büyük bir hayretle bakmış bakmış ve “Allah Allah” demiş, “Hızır aleyhisselamın bu özelliğini hiç duymamıştım... Bundan sonra dikkat edeyim bari...”

Gözü ve gönlü gördüğü şeyin şaşkınlığından ayrılmış ve bakmış bakmış, karşısındaki zat kayıplara karışivermiş...

Artık, “Eyvah!” demenin bir faydası olmamış...

Yıllardır aradığı ve görmeyi arzuladığı Hızır aleyhisselam

ona görünmüş, hem de kendisini bir özelliğiyle de tanıtmış, ama nafile...

Gözün görmesi yetmemiş... Beynin ve kalbin de görmesi gerekmiş tanımak için...

İnsanın iç dünyası da görmeye ve tanımaya hazır olmalıdır. Yoksa kafadaki gözün görmesi yetersiz kalır. Hatta görmesi gerekeni hiç mi hiç görmeyebilir de...

Bu sebeple, kalp gözü açılmış olanlar, başkalarının göremediğini de görebilirler. Bazılarının da kalp gözü yerine kelp gözü açılmaktadır. Bunlar köpek huyları edinmiş, hep menfaate kuyruksallayan bir basitlik kazanmışlardır.

Benim, çocukluğumdan beri gelen bir Çanakkale sevdam vardır. *Bir Destandır Çanakkale* isimli kitabım da, o sevdanın hatırasıdır.

Bu sevda beni bazen Gelibolu şehitliklerine kanatlandırır. İşte o gezilerden birinde, Alçıtepe'nin güngörmüş yaşlı delikanlılarından birine dedim ki:

"Şu sizin meşhur nöbet mangası ne âlemde? Epeydir, gördüm diyene rastlamadım. Size görünüyorlar mı yoksa?"

Yaşlı çınar, durdu, düşündü ve dedi ki:

"Haklısın Bey, ben de epeydir ne gördüm ne de görene rastladım?"

"Pekiyyi bunun sebebi nedir sizce?"

Hiç düşünmeden cevap verdi:

"Bizde onları göreceğ göz mü kaldı evlât!"

Nöbet mangasını göreceğ göz nasıl olur? Hangi sebeple gördüğünü görmez olur?

Nelere bakan, neleri göremez olur?

Harabat ehlini hor görme şakirt.

Hazineye malik nice viraneler vardır.

Göz kalbi göremez.

Her göz, kültür altyapısına göre görür. Süleymaniye Camii'ni gezen bir çiftçi, birkaç kere gitmiş gelmiş, camiye adımlamış. Bu durumu merakla seyreden biri de ne yaptığını sormuş. demiş ki, "Caminin içi kaç harman yeridir, onu ölçmeye çalışıyorum."

Çiftçi kendi mesleği açısından görüyor camiyi...

Amerikalı sanat tarihçisi de o muhteşem kubbenin altına yatıyor ve saatler süren incelemelerini, fotoğraf çekerek, film çekerek geçiriyor. Camideki sanat inceliklerini hayran hayran tespit ediyor. O da kendi mesleğine ve kültürel birikimine göre bakıyor ve görüyor.

İstanbul'a gelen iki köylüden biri dindardır, hep cami, cemaat, gezer.

Diğeri ise, eğlence meraklısıdır. İstanbul'un eğlence mekânlarını gezip dolaşır.

İkisi de köye döner ve "İstanbul'da ne var, ne yok" diyenlere, iki ayrı açıklama yaparlar.

Biri der ki: "Böyle Müslüman bir memleket görmedim. Kocaman camiler var. Dolu dolu cemaat var. İbadet, vaaz, nasihat çok..."

Ötekisi ise, kendi gezdiği yerleri anlatır: "Ne camisi, ne ibadeti kardeşim... İstanbul eğlence yeri... Her yer oynayan, yiyen, içen ve eğlenen insanlarla dolu."

Aslında ikisi de kendi açılarından doğru demiyorlar mı?

Anadolu'da bir söz vardır:

Oduncunun gözü omçada olur.

Oduncu, iyi kilo çekecek ve güzel yanacak odun peşindedir. Bu sebeple her yere oduncu gözüyle bakar, gördüklerini mesleğine göre değerlendirir.

Bütün mesleklerde durum böyledir.

Ve görmek istediğimiz önümüze çıkar.

Aklımıza gelen başımıza gelir.

Dostluk için altın kurallar

ATALARIMIZ, “HER YİĞİDİN bir yoğurt yiyişı vardır” demiş... Önemli olan faydalı bir gıda olan yoğurdu yemek-
tir. Yeme biçimi kişiye göre değişebilir. Çünkü her insanın aynı
metodu, aynı bakış açısını ve anlayış tarzını benimsemesi
gerekmez. Var ve bir olan Allah, yaratıcılığının sonsuz gücünü
göstermek için, mizaçları, kabiliyetleri, karakterleri, yetenek-
leri çok çeşitli yaratmıştır.

İnsanların bu çeşitliliği, dünya hayatının bir başka zengin-
liğidir. Her insan aynı olsaydı, hayat tek düze, monoton ve sı-
kıntılı olurdu.

Hâlbuki şimdi, yaratılışımızın çeşitliliği, bambaşka ve
rengârenk bir dünya seriyor önümüze... Fikirlerin ayrılığı kav-
gayı değil, monotonluktan kurtulmayı, konuşmayı, tartışmayı
ve hepsinin sonunda anlaşmayı, kaynaşmayı, birlik ve bera-
berliği sağlamak içindir.

* * *

İnsan sayısı kadar mizaç, kabiliyet ve karakter vardır. Küçük ve ince farklarla da olsa, insanlar birbirinden ayrılıyor. Ancak, sağlıklı, başarılı ve tabii mutlu olmak için, değişmez kurallar vardır.

Her insanın uyması gereken bu kurallar nelerdir?

Hayatı güzelleştiren kurallar da insana göre değişir mi?

Sanmıyorum.

Sadece önem sırası değişebilir. Doz farkı ve uygulama biçimi farklılık gösterebilir.

Fakat akıl için yol birdir.

Hayatı güzelleştiren kurallar da aşağı yukarı aynıdır.

Bu kuralları, önceliklerine göre değil, hatırladığım şekliyle yazdım. Ortaya şunlar çıktı:

- İyice tanımadan hiç kimseye bağlanmayın.
- Kendinizi alçaltacak şekilde yalvarmayın.
- Gözyaşlarınızın değerini bilin; onları kıymetini bilmeyen insanlar için dökmeyin.
- Kimsenin sözleriyle dolduruşa gelmeyin ama onları aklınızın bir köşesinde tutmayı da ihmal etmeyin.
- Bir çift doğru söz duyabilmek için, kendi doğrularınızdan taviz vermeyin.
- Sizi gerçekten sevenlerle, kullananları ayırt edin.
- Verdiğiniz bir sırrı açıklayan kişiye, ikinci bir sırrınızı asla vermeyin.
- Sürekli kendisini öven insanlardan uzak durun.
- Dostluğunuzla yetinmeyenler için, asla büyük fedakârlıklar yapmayın.
- Tam manasıyla güven duymadığınız kişilere, aleyhinizde kullanabilecekleri en küçük bir koz bile vermeyin.
- Güler yüzün kapıları açan sihirli bir anahtar olduğunu unutmayın.
- Aşkta bile duygularınıza akıl katın, mantığınızı kullanmaya çalışın.

- Sizi dinleyen ama anlamaya niyeti olmayan insanlarla asla tartışmayın.
- Yalanını yakaladığınız birine karşı, daima dikkatli ve uyanık bulunun.

Tabiat kadar samimi değiliz

YAZIN FARKINDA MISINIZ?

Binbir çeşit bitkisiyle, meyvesiyle, sebzesiyle önümüze açılan tabiat sofrasının şükründe miyiz?

Tabiat karamsar oluyor mu, bozmamıza rağmen... Tahrip etmemize ve işleyişine hoyratça, küstahça müdahale etmemize rağmen, küsüyor mu, darılıyor mu?

Hilale dikkat ettiniz mi?

Hiçbir şey olmamış gibiydi?

Pırlı pırlıldı ve bugün ayın üçü olacağını müjdeliyordu. Cemaziyel ahirin üçü... Hani şu unuttuğumuz ve artık hiç hatırlamadığımız aylardan birinin başlangıç günlerini müjdeliyordu. Kimse onu okumasa da, Ay enseyi karartmıyor... Yeniden ve bir daha, her ayın başında, incecik bir kaş güzelliğinde doğuyor, yenilikten, tazelikten ve yeni doğuşlardan ümit kesmemeyi öğretiyor bize...

Ama biz başımızı kaldırıp görebiliyor muyuz?

Ayı görecektik kadar vaktimiz oluyor mu?

Aya bakmak gibi bir zevkimiz kaldı mı?

Bakmayı istesek de ayı görecek, bir yerde bulunduğumuz oluyor mu?

Elektrik ışığına boğulmuş şehir geceleri ayı görünmezleştiriyor. Buna rağmen ay, küsmüyor, darılmıyor, doğuyor ve hiçbir şey olmamış gibi yüzümüze gülüyor.

Çünkü, TABİAT MÜSLÜMANDIR. Yani fitratını bozmuştur.

Yaratıldığı çizgide faaliyetine devam ediyor. Allah'a teslim olmuş, itaatini sürdürüyor.

Peki biz de yaratılış çizgimizde berdevam mıyız?

Biz de itaat ve teslimiyet üzere miyiz?

Yazın farkında mıyız?

Ağustos böceklerini işitiyor muyuz?

Ötüşlerinin hiçbir işe yaramadığını sandığımız Ağustos böceklerini dinleyip ibret kulağımızı açıyor muyuz?

Tabiatla abes, manasız ve faydasız bir şey yoktur. Çünkü tabiat, hâlâ yaratılış çizgisinde devam etmekte, akıllı insanın kendi zararına olarak bozdukları dışında, itaate, teslimiyete devam ediyor.

Çünkü TABİAT MÜSLÜMANDIR.

Biz de Müslümanız elhamdülillah. Ama Müslüman tabiatla uyum içinde miyiz?

Yoksa ikide bir tabiata itiraz içine mi giriyoruz?

Ah ahhh, bu piliçler eskiden böyle değildi... Ne kadar lezzetliydi mi diyoruz?

Oysaki piliçler bozulmadı kendi çıkarları için... Piliçleri insanoğlu kendi çıkarı için bozdu... Yani piliçleri yaratılış çizgisinden çıkaran biziz, biz insanoğlu... Ama sonra kalkıp onların eski lezzetini yitirdiğinden şikâyet eden de biziz...

Hormonladık meyveyi, sebzeyi, bütün yaz nimetlerini... Sonra da onların bozulduklarından şikâyet başladık. Bozulan, tadı kaçan, lezzetsizleşen meyvenin, sebzenin ne günahı var. Bütün hata, günah bize, insana ait...

Biz hep böyle mi yapacağız? Önce kendi elimizle bozup, sonra da bu bozma işini sanki tabiat yapmış gibi, bir masumu mu suçlayacağız?

Bozma suçunun faili, her yerde ve her zaman insan... Tabiat Müslüman... Müslüman olmaya, yani itaat ve teslimiyete devam etmekte... Onu ne hakla suçlayabiliriz ki?

Hem boz hem de dön, bozulanı suçla... Oysaki, bizim bozma hızımızla mütenasip olarak bozulsa tabiat, bozulmaya direnme, yeryüzündeki hâlimiz bin kat daha perişan olmaz mıydı?

Tabiat fitratını aşkla koruyor, büyük bir şevkle itaate ve teslimiyete devam ediyor. Biz ise, bir takdir duygusu içinde bile değiliz tabiata karşı... En azından onun muhteşem direnişine karşı küçücük bir katkıda bulunmayı bile düşünmüyoruz...

Aaa bak, bugün ayın on dördü... Ne parlak, ne güzel, ne hoş görünüyor derken bile oturduğumuz kanepede çekirdek çıtlatıyoruz. Kalktığımız zaman, ayın aydınlatığı yeryüzünden bir parça sayemizde çöpe boğulmuş bulunuyor.

Böylece güzelliğe, temizliğe, aydınlığa olan takdirimizde samimi olmadığımızı göstermiş olmuyor muyuz?

SAMİMİ OLMUYORUZ. ÇÜNKÜ BİZİM FITRATIMIZ BOZULMUŞ. TESLİMİYETİMİZ, İTAATİMİZ AZALMIŞ.

Bu da bize acı acı düşündürtüyor: Biz hâlâ Müslüman mıyız? Yani Yüceler Yücesi Yaratıcı'ya teslimiyette ve itaatte berdevam mıyız?

TABIAT MÜSLÜMANDIR... Ama ya biz, diye düşünmek ne kadar ağır geliyor değil mi?

Bu sorunun ağırlığından kurtulmanın bir yolu, Müslüman Tabiata kulak vermek ve onun akla durgunluk veren işleyişini, bozma hamlelerine karşı müthiş direnişini fark etmektir.

Sahi tabiatın farkında mıyız?

Hele de bütün ihtişamıyla görünür olduğu şu yaz günlerinde?

Aman elinizi çabuk tutun ve yaz geçmeden tabiata çevirin dikkatli nazarlarınızı... Çünkü o fitratını bozmamış bir İlâhî yapıdır. Bizim de bir parçası olduğumuz o yapıyı, bir an önce daha yalandan, daha derinden fark edelim, keşfedelim. O Allah'ın müthiş ve muazzam bir kitabıdır... İlk önce onu okuyalım... Tabiat inceliklerini henüz bütünüyle çözemediğimiz, sanat içinde sanatlar gizlemektedir. Bütün dikkatimizle onu anlamaya çalışalım, tefekkür edelim.

Evet, bütün bunları yaz sayfası kapanmadan yaparsak, çok iyi olur. Çünkü bu mevsimde tabiata daha yakınız.

Yazın tabiatla daha içli dışlı ve haşır neşiriz... Yazın tabiatı fark etmezsek, okumazsak, tefekkür etmezsek, diğer mevsimlerde bu daha da zorlaşır.

EVET YAZ SAYFASI GELİP GEÇMEDEN YAPALIM BUNU.

* * *

Tabiat Müslümandır. Hakiki bir mü'min ölüp de yeryüzünden ayrıldığında, gökler gözyaşı döker... O da bizim gibiydi, Yaratıcı'yı tanırdı, bilirdi, inanırdı diye ayrılığa gözyaşı döker.

O bizimle böylesine alakadardır.

Bize karşı böylesine sevgi ve ilgi doludur.

Biz de aynı Yaratıcı'nın eseri olarak ona sevgi ve ilgi dolu olmalı değil miyiz?

Aksi hâlde, ne büyük bir kıymet bilmezlik içinde olduğumuz anlaşılmaz mı?

Hadi nankörlük demeyelim ama böyle bir vurdumduymazlık, anlayışsızlık, akıllı insana yaraşır mı?

Ümidimizi yitirmeyelim. Tıpkı fitratını bozmamış tabiat gibi, gelecek baharı düşünerek, sonbahar ve kış şartlarına hazırlanalım. Ağır kış şartlarına dayanamayan, bahar hak edemez. Tabiat, sonbaharda bitiyor, sona eriyor tükeniyor gibi, yani pes ediyor gibi görünür...

Kışın da yenilgiyi kabul ettiğini sandırır bize... Ama öyle değildir. Kış uykusuyla kendine gelir, enerji toplar ve bir yepyeni hamleyle yeryüzünü renklendirir, hem de kalitesini bozmadan... Aynen yaratıldığı gibi, fitrat üzere... Nar nardır. Elma elma, armut armut... Gül olarak, karanfil de kendisi gibi... Renk, şekil, biçim hep aynıdır. Tanınmayacak, kimlik ve kişilik kaybını düşündürecek hiçbir değişimi kabul etmezler. Dış şartlar zorlarsa da daima kendileri olmayı başarırlar. Biz de görür görmez tanırız onları bu sebeple... Başkalaşım da bizi şaşırtanlar, hep insanlar olmuştur. Tabiat, fitrattan kopmaya hep direnmiştir.

Bizim balkonda hayatlanan, mermer, bronz ve ahşap arasından boynunu ışığa uzatan bir minik bitkiden söz etmiştim bir radyo programında... Sayısız örneğinden biri olarak, tabiatın direnişi, hayata aşkla sarılması ve yenilgiyi asla kabul etmemesi idi bu... Ya da tabiatın bize çok ibretli derslerinden bir ilginç sayfa...

Hiç unutmayalım ki, TABİAT MÜSLÜMANDIR.

Biz de Müslümanız... O hâlde Müslüman Müslümanın kardeşidir. Tabiatla kardeş olalım. Onu kardeşçe sevelim, koruyalım, kollayalım... Çünkü o kardeş bize çok lâzım... Onsuz olamayız...

Saygıyla eğil ki yücelesin

BİR GÜZEL KAPI GÖRMÜŞTÜM. Girmek için eğilmek zorundaydım. Çünkü eşiğinin üzerinde insanı eğilmeye mecbur eden bir kalın zincir sarkıyordu.

Eğilmeyi bilmeyenlere de, tevazu dersi veriyor, Hak kapısında eğilmeyi öğretiyordu.

“Eğil ki yücelesin” diyordu.

Secdede de başlar yere konularak Cenâb-ı Hakk’ın huzuruna yücelmez mi?

Yüceliği yükselmekte arayanlar, kasılanlar, tepeden bakmaya çalışanlar; aslında kendilerini alçaltıyorlar...

Tefekkür etmiyorlar...

Kelâma bakmıyorlarsa, kelimeyi okuyamıyorlarsa, harflere baksınlar da tevazuun güzel sonuçlarını görsünler.

“Edeb ya hu!” kapısında eğilen, evrilen, çevrilen ELİF’in nasıl BE’ye, TE’ye, SE’ye, CİM’e dönüştüğünü, hatta VAV’laştığını farketсинler.

İşte bu farkı fark edenlerdir ki, ELİF’te, bütün bir alfabeyi görürler.

Her harf, aslını, yani kendisinden var olduğu ELİF'i arar...

Evet, her harf, Elif hasretiyle yanıp yakılır ve aslını arar!

Ya bizler?

Harfleri okuyan ama gerçeklerini okuyamayan insanlar,
koparılıp getirildiğimiz aslımızı, asıl vatanımızı, kökümüzü,
hele de bunların hakiki FAİL'ini arıyor muyuz?

Bizi, her harfin davet ettiği tefekkür budur...

Zirvede kimler var?

DÜNYA'NIN EN YÜKSEK TEPEŞİ olan Everest'e ilk çıkan, İngiliz asıllı Edmund Hillary'dir. Ansiklopediler böyle yazar ve bütün dünya da bunu böyle bilir. Ancak, gerçek hiç de bilindiğı gibi değildir.

Bu çok az bilinen gerçeğı kim açıklamıştır dersiniz?

Bizzat, Edmund Hillary... Yani Everest'e ilk defa çıkan adam olarak bilinen kişı...

Edmund Hillary gerçeğı şöyle itiraf eder:

"Benden önce Nepalli dağcılar, zirveye ara sıra çıkıyorlarmış. Onların yardımıyla tepeye ulaştım."

Gerçek budur ama yine de Everest'e ilk defa tırmanan adam olarak Hillary biliniyor. Oysaki ömürleri zirvede geçen Nepalli dağcıları ise kimse tanımıyor.

Bu olayın satır arasını okursak, ortaya neler çıkar?

Dünyada bildiğimiz ya da bildiğimizi sandığımız nice olay vardır ki, içyüzü ve asıl kahramanları bize öğretilenler değildir.

Daima asıl kahramanlar, perdenin arkasında kahrılar. Çünkü onlar ya ruh kahramanlarıdır, öne çıkmaya heves etmezler. Ya da kendilerini gösterecek güçten yoksun kimselerdir.

Batılılar ise, bu gibi durumlardan en çok yararlanan bedavacılar olmuştur. Başkalarının başlattığını sonuçlandırmak yahut daha da kötüsü, varılan sonuçları alıp kendilerine mal etmek açıkgozlüğünün sahibi olmuşlardır. Çoğu zaman da, onların başarıları, başkalarının gözyaşı, teri, çilesi ve hakkı üzerinde yükselmiştir.

Ancak, başkalarının saflığından ve imkânsızlığından da o kadar emindirler ki, yedikleri kul hakları üzerine birçok itiraf-larda bulunmaktan da asla çekinmezler.

Hizmet zamanı ortada bulunmazlar ama ücret alma zamanı en öndedirler. İş denildiğinde hemen sıvışan ama aş denildiğinde yumulup ilk düşen onlardır.

Onlar bu dünyayı bir oyun ve eğlence yeri bilir, mümkün olduğunca, yiyip içip eğlenmeyi esas maksat yapmış olanlardır.

Ancak ahiret boyutlu düşünenler, zerre kadar hak yemekten ürküp, çekinmişlerdir.

Hizmet zamanı en önde, ücret zamanı ise en geride durmuşlardır. Ücret istemedikleri gibi, çoğu zaman verileni de almaktan utanmışlardır.

Çünkü onlar, Allah'ın kulu, Resûlü'nün ümmeti olmak bilinciyle, hareket etmişler ve hep Allah'ın rızasına talip olmuşlardır.

Yani alacaklarını fani dünyada değil, baki âlemde almayı tercih etmişlerdir.

Onlar vazife, makam, mevki istemedikleri gibi, kendilerine teklif edilenlerden de çoğu zaman utanmışlar, kabule yanaşmamışlardır.

“Yüksek zirvelerde hem yılanı hem de kartala rastlanır. Ancak biri uçarak, diğeri sürünerek çıkar.”

Zirveye çıkmaktan daha önemlisi, zirvede kalabilmektir.

Zirvede nefesi daralmayacak, başı dönmeyecek bir altyapıya sahip olmalıdır.

Zırvalarla zirvelere çıkılamaz.

Sineğin zirvesi de kavak ağacının tepesidir.

Herkesin hayal ettiği bir zirve vardır. Zirvelerin de ardında zirveler vardır.

Çıkmayı düşündüğünüz zirve kadar yükseksiniz.

Bazıları ise zirveyi aşağılarda düşünür. Çıkmayı değil, inmeyi ister. Hatta daha da garibi, inmeyi çıkmak, alçalmayı yükselmek sanırlar.

Uçaklar da inişe geçtiğinde, filan yer için alçalıyoruz diyorlar. Keşke sadece havaalanları için alçalsaydık.

Bu dünya ne alçakça alçalışlara şahit oluyor...

Amaçlarımız, araçlarımız karışmamalı...

Niçin, hangi zirvedeyiz?

Zirve için zirve olur mu?

Ama zirve için zırva, asla olmamalı?

Dışımızda görünen zirveleri hedeflemek, ulaşmak ve hatta aşıp geçmek çok güzel...

Peki, iç dünyamızdaki zirvelerin farkında mıyız?

Asıl ulaşılması ve aşılması gereken zirveler içimizde olmasın sakın!

Mesela içimizin en keskin zirvelerinden biri olan öfkeyi aşabiliyor muyuz?

Makam, mevki hırsını, para pul ihtirasını aşabiliyor muyuz?

İntikam alma tutkusu denilen uçurumlarla tepenin üstüne çıktığımız, üstesinden geldiğimiz oluyor mu?

Şeytani ve nefsanî lezzetlerle dolu gıybeti, lâf taşımayı, başarılıları taşlamayı geride bırakıp, geçip gidebiliyor muyuz?

Yoksa bu dik ve sarp yokuşların yan yerlerinde nefesimiz kesilip kalakalıyor muyuz?

Evet, gerçekten de nefesimizi kesen ve bizi güçten kuvvetten düşüren iç dünyamızdaki zirvelerdir.

Onları aştığımızda, dışımızdaki zirvelere tırmanmak ve hatta aşip geçmek işten bile değildir. Dolayısıyla da bizim asıl zaferlerimiz ve gerçek yenilgilerimiz hep iç dünyamızda olup bitmektedir. Ya da onların dışarıya yansımalarını yaşamaktayız.

İç dünyasında nefesine yenik düşenin, dış dünyada zaferlere imza atması imkânsızdır.

Bu sebeple, insan olabilmek için, her şeyden önce, nefis terbiyesi imtihanından geçmemiz gerekiyor.

Çünkü kendisini terbiye edemeyen, başkasını da etkileyemez.

Yanmayan, yakmaz.

Uyuyan, uyandıramaz.

“Mevlânâ’nın diliyle:

– Beni kamışlıktan kestiklerinden beri,

Hep özlerim o koparıldığını yeri,

Gönlüm paramparça susuzluktan,

Özleminden ve ayrılıktan...”

“KALK ÂŞIK, KALK!

ACELE ET BİRAZ.

BAK! SU SESİ GELİYOR,

SENSE SUSUZSUN,

VE UYUYORSUN...”

Hız. Mevlânâ, uyumak bir yana, durmayı bile istemez. O daima harekette bereket bulan ve hep yenilenmek isteyen bir anlayıştadır.

Der ki:

“Her gün bir yere konup geçmek, akarsu gibi bulanmamak, donmaktan kurtulmak ne hoştur. Dün de geçti, düne ait söz de dün gibi gelip geçti. Bugün yeni bir söz söylemek gerek.”

Dost kimdir?

DOST KİMDİR?

Dost, varlığının etrafında bir sevgi halesini taşıyan adamdır. Varlığının ayrılmaz parçası olan sevgi halesini, kendisini dost bilenlere taç edendir.

Dost, varlığıyla sevindirendir. Sevinmek için varlığı yeterli olandır.

Dost'un olduğu yerde elektrik kesilmez, çünkü gönlünün aydınlığı başka ışığa ihtiyaç bırakmaz.

Dost'un bulunduğu yerde hava kirlenmez, çünkü onun varlığı bütün kirlere karşı bir filtredir.

Dost, hissedip de dolduramadığınız boşlukları dümdüz edendir.

Bizi korkutan uçurumların üstüne köprü olandır.

Dost, dalgakırandır; bize yönelmiş üzüntüler, önce ona çarpar ve bize gelmeden dağılır.

Yokuşlarımızı düz edendir. Gelişiyle doldurur fark edilmemiş bir boşluğu... Gülüşüyle giderir, hüznüleri, loşluğu...

Dost, bütünleyendir.

Dost, aynadır; bizi bize gösterir.

Dost, öğüt vermez, peteğinden bal sızdırır.

Dost, eksiklerinizi irdелеmez, manevi yaralarınıza merhem sürer.

Dost'un gelişleri zenginleştirir bizi...

Dost'un vedası ile ezilir içimiz, şairleşiriz...

Dost'u özlemek de zevklidir...

Dost odur ki, kulakla değil, kalple dinlenir.

Dost ile saniye saat, saat saniyedir; çünkü zaman altüst olur.

Dost'tan ayrılık olmaz; o giderken sizi de götürür.

Dost ise kişi, mutlaka onu özel kılan bir sırrı vardır.

Dost, sıradan ve sürüden olmayandır.

Dost'un dostluğu kendiliğindendir, içtendir, yapısı gereğidir.

Dost, dost olmak zorundadır. Başka türlü olması imkânsızdır.

Dost, dostluğa mahkûmdur...

Dost, dostluğa mecburdur.

Bülbülün ötmesi, atın kışnemesi, gülün kokması, denizin dalgalanması gibidir dostun dostluğu...

Dost, ötelere de seslenendir. Onunla uzaklardan konuşmak için hiçbir araca, alete ihtiyacımız olmaz.

Dost, hatırlayınca güç veren, sevindiren ve kendine getirendir.

Dost, kışın ısıtan, yazın serinletendir.

Dost, biz yedikçe kendisi doyandır.

Dost, ruh ikizimizdir; ağladığımıza ağlayan, güldüğümüze gülendir.

Dost, beğenerek baktığımızı bize bağışlayandır.

Dost, dosta ait eşyayı bile incitmekten çekinir.

Dost, dostunun şapkasını düşürse elinden, başı incinir.

Dost, dostluğuna engel tanımaz, mazeret bulmaz.

Dost'un dostluğu, asıl zor zamanda belirir. Bu sebeptendir ki, dostluk temsilcisi olan atalarımız, "Dost, kara günde belli olur" demişler. Kara günler, aynı zamanda bir dostluk imtihanıdır. Dostluklar zor zamanlarda sınanmış olur. Bu sebeple de, dostun eskisi daha makbul tutulmuştur. Dostluk, yılları aşsa, demlenir, kıymetlenir.

Ancak, bir de yıldırım dostluklar vardır. Gönül frekanslarının birden tutması ve her şeyin tencere kapak uyuvermesi gibi... Bu çeşit dostluklar, ancak geçmişleriyle açıklanabilir. Aniden patlayan dostlukların gerisinde, ruhlar dünyasında yaşanmış yakınlıklar vardır.

Dost, dostluk mıknaatıdır; dostunu da dost eder.

Dost, dostlar dostu olan YÜCELER YÜCESİ'ne dost olduğu için, dostluğunu dost olmayanlara da yayar.

Bu sebeple, dostluktan nasipsiz olan bile, dosttan etkilenir. Ya dostluk yoluna girer, ya dostluğu takdir eder ya da varamayacağı bir zirvenin önünde şaşkınlaşır ve hayret içinde kalır.

Dost'u anmak bile tarifsiz bir lezzettir...

Dost, dünyasını değiştikten sonra da dostumuz kalandır. Gerçek dostla, aramıza ölüm bile giremez.

Dost, dostluğu üzerine konuşulmasını istemez. Dost'un dostluğu hep tesettürlüdür, gizlidir, perdeler altındadır. Güneşin camdan nüfuzu gibi sessiz, sakın sızıverir ilgisi, sevgisi ve desteği, bunu ancak yaşayarak, tadarak hissedersiniz.

Dost'un alayı, nümayişi, gösterişi olmaz.

Dost, yokuşlarımızı düz, gecelerimizi gündüz edendir.

Dost, yumurtlarken mahalleyi ayağa kaldıran tavuk gibi değil, doğururken sesi çıkmayan inek gibidir. Bu yüzden, dostluktan anlamayanların gözünde ahmaktırlar.

Dost dediğiniz insanda bulduğunuz nedir?

Vefa, sadakat, candan samimiyet, içten arkadaşlık, karşılık

beklemeyen yardım ve destek, dostunun faziletleriyle iftihar etmek, günahlarıyla gözyaşı dökmek...

Eğer bunları buluyorsak, dostluğumuzun tadına doyum olmaz. İşte vatan, böyle insanların bulunduğu yerin adıdır.

Dostluk bitti mi, insan en acınacak bir yetimliği yaşamaya başlar. Hatta dostlarının toplandığı asıl vatani özler ve bir an önce onlara kavuşmayı arzular.

Dostluğun en güzeli, en yakınlarla kurulabilendir. Annenin, babanın, dedenin, ninenin, ablanın, ağabeyin, dayının, amcanın, teyzenin, halanın dostluğuna doyum olmaz.

Ancak dostluk, kan bağımız olmayanları da hısımlara akrabadan daha yakın hâle getirir, candaş, sırdaş, kardeş eder.

Ne mutlu böyle dostları olana!

Ne mutlu böylesine dost bilinene!

Ne mutlu, dünyasını değiştikten sonra da özlenene!

Dost'un da çeşitleri vardır. Bir kısmı hava gibidir. Asla onlarsız olamayız. Onlar giderken, havamızı da alır giderler, nefes alamayız.

Bazı dostlar da gıda gibidirler. Hemen her gün ihtiyaç duyarız onlara, seslerine, soluklarına, kalplerine...

Dost'un bir çeşidi de ilaç gibidir. Hastalık anında nasıl ilaç aranır, onlar da özel zamanlarda aranır.

Dost, iyi seçilmeli. Çünkü başlangıçtaki yanlışlık, gelecekteki acıların temelini oluşturur. Batılı bir düşünür şöyle diyor:

"Dostlarını da kitaplarını seçtiğin gibi seç. Az, fakat öz olsunlar."

İnsan, seçimlerinden ibarettir. Dolayısıyla da hep seçer. Milletvekili seçer. Belediye başkanı seçer. Eş seçer, iş seçer. Karpuz, kavun, domates, salatalık seçer. Mahalle seçer, ev seçer, mobilya seçer. Okul seçer, öğretmen seçer. Kılık kıyafet seçer.

Eğer dost seçimini yanlış yapmışsa, diğer bütün isabetli seçimlerinin tadı kaçabilir.

Dostunu doğru seçen, hayatın zorluklarını kolaylaştırmış olur.

Dost gönüllü insanlar, düşmanı bile dost etmenin yolunu bulurlar. En azından düşmanın şerrinden emin edecek yolları bilirler. Bunun adı, MÜDARAdır. Fitneyi, şerri önlemek için susmak, bir bakıma iyilik konusundaki atağı durdurmaktır müdara... Müdara, iyiliği gerçekleştirmenin imkânsız olduğu yerde, kötülüğü önleme çabasıdır.

İyilik için çalışamayan, hiç olmazsa kötünün kötülüğünü önlemeyi düşünür. Kötüye, kötülüğünü önleyecek şekilde davranmanın adı müdaradır. Bunun tersi ise, kötüyü kışkırtmak, alevlendirmek ve sonuç olarak da kötülüğü artırmaktır.

Kalben değişmeden, kötüye yaklaşmak, tatlı dil ve güler yüzle muhatap olmak, böylece onun kötülüğünü engellemek ya da azaltmak, müdaradır.

Cana, mala, namusa ve dine gelebilecek kötülüklere karşı; kötüye ürkütmeden yaklaşmak ve onu güler yüzle, tatlı dille, maddi ya da manevi hediyelerle engellemeye çalışmak, hepimizin görevidir. Bu sebeple müdara etmeyi bilmek ve onu müdâhene ile karıştırmamak gerekir.

Müdâhene nedir?

Dünyayı elde etmek için, dinden ve inançtan taviz vermektir. Zalimi ve zulmünü överek, kendi kimliğini ve kişiliğini ayakaltına almak demektir. Dünyevi çıkarlar için, uhrevi ilkeleri harcamaktır müdâhene... Bu da Müslüman'a yakışmaz.

Güzeller Güzeli öyle buyurur:

“Sıkılmadan, açıkça haram işleyen kimseyi gıybet etmek caiz olduğu gibi, şerlerinden korunmak için bunlara müdara etmek de caizdir.

Fakat müdara, müdâhene şeklini almamalıdır.”

* * *

Dost, çok kıymetlidir. Bu sebeple, her kıymetli şey gibi az bulunur.

İnanç azaldıkça, manevi güzellikler ve ahlak da azalmaktadır. Kalbi güzellikler eksildikçe, dostluk da eskimekte ve eksilmektedir.

Dostluk Timsali Güzeller Güzeli, kıyamete doğru nimetlerin birer birer yeryüzünden kaldırılacağını haber veriyor ve buyuruyor ki:

“Yeryüzünden ilk kaldırılacak olan nimet de baldır.”

Bu haber şimdilerde gerçekleşiyor. Şekersiz bal bulmak neredeyse imkânsız hâle geldi. Hatta artık, insanoğlu arı görmemiş bal satıyor pazarlarda...

Bal kadar tatlı dostluklar da süratle azalmaktadır. Galiba, yeryüzünden ilk kaldırılacak manevi lezzet de dostluğun tadı olacak... Arı görmemiş ballar gibi, dost maskesi takmış düşmanlar giderek artıyor... Melek, sandığımız şeytanlar cirit atıyor her yanda.

Fayda vereyim derken zarar veren akılsız dostlar bile, bu dost görünen düşmanların yanında çok mübarek kalıyor.

Cahil dost, akli ermediği için, faydalı sanarak zarar verir. Mesela, bizim hakkımızda duyduğu dedikoduları iyilik yaptığını sanarak bize getirirler. Bu faaliyet, kendini dostumuz sananla, kötülüğümüzü isteyen aynı duruma düşürür.

Bu gerçeği Mark Twain çok güzel ifade eder:

“Hiç bir kuvvet sizi, bir düşmanınızla bir dostunuzun beraber çalışması kadar sarsamaz. Biri hakkınızda iftiralar yayar, diğeri ise bu havadisi kulağınıza ulaştırır.”

Gönül Adamı olan kişi, her olumsuzluktan olumlu bir sonuç çıkarır. Hakkımızda ileri geri konuşanlara da olumlu bir sonuç bulmak için bakmalıyız. Bize düşmanlık edenler, en küçük kusurlarımızı bile gözden kaçırmazlar. Hatta küçük kusurlarımızı büyüterek anlatırlar. Böylece, biz de daha önce göremediğimiz kusurlarımızı, büyütülmüş hâle getirilince fark ederiz.

Fark ettiğimiz kusurları da terk ederiz. Böylece, düşmanlık edenden de yararlanmış oluruz... Günahımızı büyüterek önümüze seren ve onu görmemizi sağlayan kişiye teşekkür borcumuz olmaz mı?

Düşmanlık duygularından kurtulmaları için dua ederek, onlara teşekkür borcumuzu mutlaka ödemeliyiz.

Hâlâ, “İnsan, kendisine düşmanlık edene teşekkür eder mi?” diye düşünüyorsanız, size şu hakikatli sözü hatırlatırım:

“İnsan, düşmanlarının minnettarı olmalıdır. Çünkü kusuru ilk görüp açıklayan onlardır.”

Dostluğun farkında olunuz

DOSTLUĞUN KIYMETİNİ BİLİRSEK, dosta vefa gösteririz. Dosta vefalı olursak, ona olan saygımızı ve sevgimizi belirtiriz.

Sevdiklerimize sevdiğimizi belli etmeyi emreden Güzeller Güzeli'dir. Sahabeleriyle sohbet ettiği bir sırada, onlardan biri, uzaktan gördüğü bir başka sahabeyi göstererek der ki:

"Ey Allah'ın Elçisi! Ben şu zatı çok seviyorum."

Efendimiz de ona sorar:

"Peki, ona sevdiğini söyledin mi? "

"Hayır, Ya Rasûllallah..." Cevabını alınca da, buyurur ki:

"Ona hemen, sevdiğini söyle..."

Bu tavsiye, sevdiğini söylemenin bir vazife ve bir ibadet olduğunu gösterir. Önce sevgilerimizin farkında olmak, sonra da sevgiyi hedefine yöneltmek gerekir. Ben birçok anne ve babadan bile, şu sözü çok duydum:

"Elbette evladımı çok severim ama bunu ona asla söyleyemem!"

“Niçin?” dediğimde de değişmeyen cevap şöyle gelir:

“Sevdiğimi söylemeye utanırım. Çünkü alışmamışım. Zaten bugüne kadar, bana da sevdiğini söyleyen olmamıştır.

Ayrıca, evladına sevdiğimi söylersem, şımarır diye korkuyorum.”

Bir insan, anne babasından bile sevgi göremezse, sevgiyi tanır mı? Sevgiyi tanımayan, yani tatmamış olan, nasıl tanıtır ve tattırır?

Acaba insanlar niçin sevgiden utanırlar?

Oysaki asıl utanılacak olan, sevgi değil, kavgadır.

Sevgi gören evlat şımarır mı?

Elbette sevgiyi vermenin de ölçüsü vardır. Ancak, bilinçli bir verişle, sevgi şımartmaz, kendine getirir, geliştirir.

Netice olarak şunu söyleyebilirim ki, çocukları sevgisiz bırakmaktansa, ölçüsüz sevgi ile şımartmak bile daha iyidir.

Çünkü sevgisizliğin zehri, çocuğun insan tarafını taksit taksit öldürür. Bu sebeple, sevgisizlikten zehirlenenin tedavisi çok zordur.

Diğer olumsuzlukların telafisi, sevgisizlikten kaynaklananlara göre daha kolaydır.

Sevgiyi göstermek nasıl olur?

“**S**EVGİNİZİ GÖSTERİNİZ!” diyerek bitirmiştım konuşmamı. Bir dinleyicim heyecanla kalktı ayağa ve “Peki anlamazlarsa ne yapmalı?” dedi.

Sevgiyi göstermek yanlış anlaşılmalıdır. Sevgi saf ve samimi bir duygudur. Sevginin içine başka çeşit bir duygu kattığınız zaman, özü bozulur. Sevgi şov istemez. Sevgi gösterişle boğulur.

Bu sebeple, “Sevgimi gösteriyorum” sanarak, gösterişe kaçanlar, sevgi göstermiş değil, gösteriş yapmış olurlar. Gösteriş ise maddidir, bedenidir ve çirkindir. Dolayısıyla da, muhatabınıza sevgi tesiri yapmaz.

Tam tersine, ifade edilmeye çalışılan sevgiden nefret ettirir.

Böylelerini caddede, sokakta, parkta, bahçede, arabada, düğünde, bayramda görebilirsiniz. Hatta, “Ne muhabbetli insanlar” diye imrenebilirsiniz...

Ancak, sevgi namına yapılan ve söylenenlerin büyük bir bölümü, sevilene değil, ele güne gösterilmek içindir. Olmaya-

nı varmış gibi gösterip, insanların kendisi hakkındaki görüşünü değiştirmek amacına yöneliktir.

Bu gösterişçilerin büyük kısmı erkeklerden çıkar. Mesela, eşlerine evde göstermedikleri sevgiyi dışarıda ve başkalarının görebilecekleri yerlerde bol miktarda gösteriyormuş gibi yaparlar...

Bu tür davranışlar sevgiden gelmez. Tam tersine sevgisizliğini bastırma telaşından kaynaklanır... Bunlar, yerli yersiz eşlerini ne kadar çok sevdiklerinden dem vururlar. Eşlerinin ellerini bırakmazlar. İltifatlı sevgi cümleleri söylerler, hatta sık sık sevgi gösterişlerinde bulunurlar.

Bütün mesele, sevgisizliğin fark edilmesini önlemektir.

İnsanların gördüğü yerde, fazlaca "Canım, cicim" yapanlar, beni daima korkutmuştur. Çünkü ele güne karşı gösterilen abartılı sevgi gösterileri, aslında sevgisizliğin dışı vurumudur. Sevgiyi gerçekten yaşayan ve yaşatan onun reklamını yapma ihtiyacını asla duymaz.

Kim ki, yerli yersiz ve sık sık sevgisini söylüyorsa onun sevgisinde mutlaka bir aksayan taraf vardır. Sevgisini bir gönül iletişimiyle hissettiremeyenler, işi söze ve abartılı hareketlere dökerler.

Daha çok kazanmanın yolu...

HER GÜNKÜ NAMAZDA 40 defa, Yüceler Yücesi'ne bağlılık ahdi imzalıyoruz, diyoruz ki: İyyake na'büdü ve iyyake nestain... Yani, yalnız Sana ibadet ederiz ve ancak yalnız senden yardım isteriz. Dostunuz benim diyene gönlümüzü açarız ve bağlılığımızı tazeleriz. Ama gerçekten tazeler miyiz?

O bize sunduğu dostluğuna samimi bir karşılık alır mı her zaman?

Yoksa ara sıra yasaklanmış olan nefsin ve şeytanın dostluğu da yol bulur mu içimize?

Ondan başkasının aracı, vesile ve vasıta olduğunu daima hatırlar mıyız?

Gerçek güç sahibinin, ikram sahibinin, ihsan sahibinin sadece o olduğunun hep bilincinde miyiz?

Bunu bilemezsek, teşekkürü yanlış yere yapabiliriz. Emanetçileri esas mal sahibi, mülk sahibi sanabiliriz... Satıcıyı, satıklarının gerçek sahibi ve hatta yaratıcısı sandığımız oluyor

mu? Ya da en azından, hareketlerimizle böyle bir intiba uyanmasına sebep oluyor muyuz?

Yaratılmışı Yaratıcı bilmek ne büyük bir gaflettir.

Sebebi Müsebbib bilmek, Kanunu Kanun koyucu sanmak, fiili fail bellemek ne dehşetli bir yanılıdır...

İşte bu noktada, insana lâzım olan, TEVHİD hakikatidir. O vardır ve birdir. Yapan, yaptıran odur. Her eserin müessiri, tesir edip ortaya koyucusu odur.

Her kanunun bir düzenleyicisi ve yürürlüğe koyanı vardır. Kâinatta hükmeden muhteşem kanunların mimarı da odur.

Her işin bir işleyicisi ve yapanı olur. İnsanın boyunu ve boyutlarını aşan işlerin faili, yapıcısı, yaratıcısı kimdir peki?

İşte o muhteşem, muazzam ve en büyük Varlık, Yüceler Yücesi olan Yaratıcımızdır.

Her daim, her an, her nefes onunla olmak, onunla dolmak, yolunda bulunmak ve huzurunda huzur bulmak, insanın mutluluğudur. Başka türlü ne huzur ne de mutluluk bulunabiliyor. Mutluluğu onun dışında arayanların elleri ve gönülleri her defasında bomboş kalıyor. Umutsuzluk, ham armut gibi boğazlara oturuyor. Arkasından da hasretler, üzüntüler, ıstıraplar geliyor. Artık insanların işi, ortaya çıkan bu çeşit çeşit dertlere isim bulmaktır. Sonra da bu dertleri tedavi için çalışmak...

İŞİNİ GÜZEL YAPANI ALLAH SEVER... Güzeller Güzeli böyle buyuruyor. Peki, insanlara sevgi ve dostluk göstermek konusunu iş edinenler ve bu işi de güzel yapanlar... Allah'ın asıl sevdikleri bunlar olmaz mı?

KAZANAN ALLAH'IN SEVGİLİSİDİR... Güzeller Güzele böyle diyor. Peki, gönül kazananlar Allah'ın nesi olurlar? "Hepsinden iyisi bir gönüle girmektir" diye feryat eden Yunusça düşünür ve yaşarsak, Allah'ın dostluğunu kazanmaz mıyız?

HALKA HİZMET, HAKKA HİZMETTİR. Tertemiz gönüller oluşsun diye çabalamak da Hakk'a hizmet sayılan halk hizmeti olmaz mı?

O'nu kazanan, O'nunla olan, O'nunla dolan bir GÖNÜL olmak, mutluluğun temelidir.

Bu hususta insana hizmet, Hakk'a kulluk değil midir?

Sevgi ve dostluk, birliktir.

Birlik, beraberlik; DİRLİK demektir, geçim demektir. Evde, işte, ülkede, savaşta ve barışta GÜÇ'tür sevgi... Sevgiyle kenetlenenlerin nasıl bir güç oluşturduklarının şahidi tarihimizdir. Özellikle de, Çanakkale Zaferi'ni ve Milli Mücadele günlerini inceleyenler bu gerçeği çok açık bir biçimde görürler. Kendi insanları bir yana, azgın düşmanlarına bile merhamet eden bir yüreğin sahipleri, dedelerimizin arasından çıkmıştır.

Mehmetçik, yaralı düşman askerine acır. Hayatını tehlikeye atarak siperinden çıkar. Düşman subayını sırtladığı gibi, siperinin önüne kadar götürüp bırakır.

Mehmetçiğin düşmanına yaptığını, BİZ DOSTLARIMIZA YAPABİLİYOR MUYUZ? Bugün artık, Eminönü Meydanı'ndaki yaralı kadına, oradan geçen yüzlerce insan bakıp geçiyor... Çocuğunu cami avlusuna bırakan annelerin sayısı artıyor... 12 metrelik havalandırma bacasından yavrusunu atabilen anneleri, anne bile saymıyorum.

Bütün bu olumsuz gelişmeler neyin göstergesidir?

SEVGİ UNUTULMUŞ... Uyutulmuş, kurutulmuş, soldurulmuş, savuşturulmuş, hatta kovulmuş... Yeniden sevgiyi yakalamak ve ona layık olmak mecburiyetindeyiz... SEVECEĞİZ, herkesi, her şeyi... ÇÜNKÜ HERKES ALLAH'IN İYALİ. Her şey, onun eseri ve sanatıdır. Varlıkta abes yok...

Günahkârları da mı seveceğiz? Bu soru tehlikeli bir sorudur. Soruyu soran kendisini günahsız sayıyor. Günahsız kul var mıdır? Kul kusursuz olmaz...

Günah deyince, sadece belli başlı ve görünür olan işleri hatırladığımız için böyle bir yanılgıya düşüyoruz...

Oysaki bizim faziletimiz ve üstünlüğümüz, büyüklerin günahı ve vebalidir...

Önce evde nasılsınız... En özel, en güzel, en sıcak yuvada nasılsınız? Unutmayalım ki, EVİNDEN MUTLU ÇIKMAYAN ADAM işinde, işyerinde de mutlu olamaz. Eşinden moral alıp gelenle, moralsizlik getiren aynı olur mu?

Nasıl almalı? MORAL ALMANIN YOLU, ÖNCE MORAL VERMEKTİR. Bazı şeyler vardır ki, sadece vererek alınır. MORAL, HUZUR, MUTLULUK, SEVGİ, böyledir...

İnsanlar bencilleştikçe, bu güzel duygulan kaybediyor. Kendi hapishanelerini kendi elleriyle inşa ediyorlar. Bu gerçeğin en açık örnekleri Batılı insandadır...

Gerçek dostun özellikleri

ATALARIMIZ, "DOST, kara günde belli olur" demişler. Bir düşünür de bu gerçeği şöyle ifade eder:

"Felaketin faydası, dostlarınızı tanıtmasıdır.

Bir iyiliği yapanın dost; yaptığıının da saf iyilik, olup olmadığını anlamak için, iki özelliğe dikkat ediniz...

1- İyilik yapan gururlanıyor mu?

2- Kendisine iyilik yapılan, ezilip minnet altında kalıyor mu?

İyiliği yapan da gurur ve kibir varsa, yapılan eziliyor ve mahcup duruma düşürülüyorsa, o iyilik, gerçekten iyilik değildir. İyiliği yapan da dostça yapmamış demektir. Çünkü "İYİLİK, YAPANI MAĞRUR, YAPILANI MAHCUP ETMEYEN DAVRANIŞTIR."

Gerçek dost, sadece elimizi tutmaz, kalbimize dokunur.

Dostun yanında rahatlar, huzur buluruz.

Derdinizi azaltmak ve taşınır kılmak için, dostun varlığı yeter. Yanımızda olması kâfidir. Hatta sesini telefondan duymamız bile, ilaç gibi gelir.

Bir de, yanınızda olduğu hâlde, size çok uzak bulunanlar vardır. Bir kuru ve duygusuz gövdeden başka şey hissettirmez size onların varlığı...

Eğer yanı başınızda oturduğu hâlde, ona hiçbir zaman ulaşamayacağınızı hissediyorsanız, artık yabancılaşmışsınız demektir.

“İYİ DOSTU OLANIN AYNAYA İHTİYACI OLMAZ...”

Hz. Mevlânâ

Dost, dostunun aynasıdır. Her şeyini gösterdiği gibi, hatalarını, eksiklerini, noksanlarını da gösterir. Ancak olumsuzlukları, kırmadan, incitmeden, asla rencide etmeden yansıtır.

Çünkü dostun amacı, eksiği sergileyip utandırmak, küçümsemek, hakaret etmek değildir. Maksadı düzeltmektir. Eksiği gidermek/noksanı tamamlamaktır. Zira dost, dostunu mükemmel görmek ister ve onun olumsuz hallerinden rahatsız olur.

Kendisi gibi bildiği insanın, bir hata ile bir eksikle, bir günahla malul olmasına dayanamaz. Çünkü dostunun muhabbeti, gerçek bir muhabbettir.

Gerçek muhabbet ise kendisi için istediğini, dostu için de istemeyi şart kılar. Öyle dostlar vardır ki, kendisinden önce dostunu düşünür. Dosta sadakatte, en büyük örneğimiz, önderimiz, “sıddık” ismini hakkıyla almış bulunan Hz. Ebubekir’dir (r.a.).

Güzeller Güzeli, her anında tehlike ve ölüm bulunan yolculuğa çıkarken, O’nu yalnız bırakmayan Hz. Ebubekir idi.

Açlığı, susuzluğu, hayati tehlikelerin bütününe göze alarak, birlikte olmayı seçti. Sonra da Efendiler Efendisi’ni, canından fazla sevdiğini fiilen gösterdi.

Sevr mağarasında, DOST’u korumak için, ayağıyla yılan deliğini kapattı. Ayak tabanını, yılanın zehrine, dişini sıkarak

dayadı. Acısını Dost'a belli etmemeye, Dost'u üzüntüsüyle üzmemeye çabaladı.

Yıldan çok daha tehlikeli olan düşmanları, mağaranın kapısına dayandıklarında ise DOST adına öyle derin bir hüzne düşmüştü ki... Dostlar Dostu, Yüceler Yücesi Rabbimiz, Efendimiz'in Hz. Ebubekir'i tesellisini şöyle nakletti:

"Mahzun olma! Muhakkak ki Allah, bizimle beraberdir..."

Gerçek Dost'un, Efendimize gösterdiği bu dostluk, Dostlar Dostu'nun yardımını davet etti. Dostça kenetlenen gönüllere, Allah'ın acil yardımı yetişir ve onlar mahzun da olmazlar.

Allah, dostluğu seviyor. Dostlukla var olacak bir yürek vermiş biz insanlara... Bizler o yüreği dostluk duygularıyla doldurdukça, Yüceler Yücesi Rabbimiz, bize, cennet lezzetlerini hatırlatan güzellikleri yaşatacaktır.

Öyleyse, neden açmayalım dostluğa giden yolları sevgiyle?

Sahi neden, niçin yolumuz sevgi ve şefkat olmasın?

Düşmanlıktan, kandan, kinden, kim, ne kazanmış?

Düşmanlık duygusu, dostluk mahalli olan kalbimize bir yabancı madde olarak düşüyor ve eğer onu kusarcasına çıkaramazsak, önce bizi, yani, öz sahibini zehirliyor.

Böylece insan, kendi imal ettiği bir duygunun kurbanı oluyor.

Bu da bir nevi intihar demektir. Ancak, zehirlenme taksit taksit vuku bulduğu için, durumun dehşeti açıkça görünmüyor.

Rabbimiz bizi, düşmanlık duygularıyla kendimizi zehirleyip, hayatı yaşanmaz hâle getirelim diye değil, dostluk duygularıyla güzelleşelim ve güzelleştirelim diye yaratmıştır.

Evet, öyleyse, neden, niçin düşmanlık?

İki günlük dünya için değer mi?

Paylaşamadığımız nedir?

Kuru inatların peşinde niçin düşmanlaşalım?

Bütün varlıkla dost olmak varken...

Bütün varlığın Sahibi'ni bulmak ve onu en yüce, en eşsiz Dost edinmek varken...

Niçin, neden düşmanlık...

Evet, iki günlük dünya için değer mi?

Dost bir yürek taşımak, insanın kendisini çoğaltması demektir.

Yüreğini dostlaştıramayan, sıradan ve sürüden bir insandır.

Dost bir yürek taşımayan, bir kişi bile değildir. Dost olmayan, bir tek kişidir.

Dostlukla dolu bir yürek, sahibini zenginleştirir, bereketlendirir, çok kişi yapar...

Dost, dostu için ayrı ve özel bir dünyadır.

Siz kim için bir dünyasınız?

Siz, kimin dünyasısınız?

Kim, sizin için bir dünyadır?

Zorda ve darda kaldığınızda, bunaldığınızda, sığınabileceğiniz bir dost yüreği var mı?

Böyle bir dosta sahip olmak, dünyanın en önemli zenginliğidir.

Yirmi dört saat arayabileceğiniz, sansürsüz olarak içinizi açacağınız ve en doğru tavsiyeleri, tesellileri alabileceğiniz bir dost; bir değil, çok kişidir... Âdeta ayrı ve bambaşka bir dünyadır.

Böyle bir dosta sahip olmak çok değerlidir ama her değerli şey gibi, o da çok ciddi emeklerle, özenli dikkatlerle kazanılabilir.

Dost, birlikte olduğunuzda, artık kendinizi tek kişi gibi hissettiğinizdir.

Dostun varlığında, bayağuların alamayacakları bir tat vardır.

Dostun kolları, dünyanın neresinde olursanız olunuz, sizi kucaklayacak kadar uzundur.

Dostun yüksek ruhu, dostunun başarılarını da kendisinin-
kiler gibi bilerek sevinir.

Gerçek dost, iyi günlerimize davetimizle, kötü günlerimize
ise, davetsiz gelendir.

Dost, yürek acılarınızı, açıklamasanız da hissedene ve şef-
katiyle giderendir.

Dost, kan kusarken, kızılıık şerbeti içiyormuş gibi davra-
nandır.

Dost, dostu utanmasın diye, onun günahlarını, kusurlarını,
potlarını hep örtendir. Dost, günah teşhircisi değildir. Tam
tersine, dostunun günahından dolayı üzülen, acıyan, düzelt-
meye çalışandır.

Dost, sır tutandır.

Dost, dostunun hatırı için, onun sevdiklerine de saygı du-
yandır.

Dost, dostunun yüreğini başkalarıyla da paylaşmayı seven-
dir. Dostu konusunda cimri davranan, onun yüreğindeki gü-
zellikleri sadece kendisine münhasır tutmak isteyen, "Benim
dostum" diyerek bencil davranan, gerçek dost değildir.

Dost, dostluğunu satmayandır. Dostluğun karşılığını dost-
luk olarak bile beklemeyendir.

Dost, yıldız gibidir, her zaman görünmez ama varlığını bi-
lirsin. Özellikle de gönül göğün karardığında görüneceğinden
emin olursun.

Dost, dostluğunun reklamını yapmayandır.

Dost, dostunda fani olandır. Dostuyla özdeşleşen ve hep
onun gözüyle gören, kulağıyla duyan ve daha da önemlisi, kal-
biyle hissedendir.

Dost, "Haydi!" deyince, "Nereye?" diye sormadan "Peki"
diye bilendir.

Dost, dostun havası, suyu, ışığıdır. Bu sebeple dost, gider-
ken havamızı, ışığımızı da alıp gidendir.

Dost, birlikteliği, "Bitti!" diye üzerken; "Yaşandı!" diye de

sevindirendir. Bu yüzden, “Hatıra” deyince, ilk önce onunla yaşananlar akla gelir.

Dost, gelişiyse sevinçten, gidişiyse hüzünden ağlatandır. Evet, dost çokça gözyaşı ilham edendir.

Galiba bu yüzden doyulamaz dostluğa da; hep saf, samimi ve ayrılıksız bir dostluk dünyası olan cennet arzulanır.

Belki de, o gerçek dostluk dünyası için çalışılsın, diye Rab-bimiz, bize bu dünyada sadece tattırıyor. Tattırıyor ki, doyum-luk dünyayı arayalım...

Samimi her arayış, sonunda aradığını bulacaktır. Bu sebep-le, cennet arayışımızda da samimi olmaya dikkat edeceğiz. Bu dünyada bir SEVGİ AİLESİ oluşturursak, ahiret âleminde de Rabbimiz rahmetiyle, inşaallah bizi sevgi dünyasında buluş-turacaktır.

Yeter ki, temizlenenlerin dünyası olan cennete layık bir gö-nül saflığı içinde, sevgi yolundan ayrılmayalım.

Rabbim, senin için, sevgin için, biz birbirimizi çok seviyo-ruz. Doyumluk âlemde de bizi bir ve beraber eyle! Âmin.

Dostluğunda samimi olan, aradığı dostu bulmak için, ara-nan dost olmaya dikkat kesilmelidir.

Efendimiz şöyle buyuruyor: “Her kim Allah için bir dost edinirse, Allah Teâlâ onun için cennette yeni bir derece yara-tır.”

“Allah Teâlâ, iyiliğini murat ettiği kimseye, unuttuğunu ha-tırlatacak ve hatırında olanı yapmaya yardım edecek iyi ve sa-lih bir dost nasip eder.”

Dost nasıl kazanılır?

DOST, KAZANILMALIDIR.

Çünkü anne-babamızı kader tayin eder, dostlarımızı ise biz seçeriz. Dostlardan meydana gelen manevi ailemizin fertleri, yalnız bizim tarafımızdan belirlenir.

Dost bulmanın yolu, önce dost olmaktır. Dost kazanmak isteyen, paylaşmayı bilmelidir. Dostluk tek başına olmaz, çünkü ikiz doğmuştur. Bu sebeple, "Tam dostluk, yalnız benzerleri arasında olur."

Dost bir yürek, mıknaş gibidir, dostluğu çeker.

Dostluk, iyi niyetle ve temiz düşünceyle kurulur. Yalnız kendi çıkarı ve rahatı için dost arayan, hizmetçi arıyor demektir.

Dost kazanmak, zekânın işidir. Zeki insanlar dost kazanır, daha da önemlisi dostluğu devam ettirirler. Zeki olmayan acizler ise dost kazanamazlar. Tam tersine dostlarını düşman ederler.

Dost, saf ve samimi sevgiyle kazanılır. Kaynayan süt nasıl

koyulaşırsa, dostluk da sevgiyle koyulaşıp kıvama gelir.

Bu sebeple, kalbi temiz olan iyi kimseler arasında, dostluk çabuk kurulur.

Dostumuz olmasını istediğimiz kişinin sevdiği özellikleri benimsemeli ve kendimizde yerleştirmeliyiz.

Denenen arkadaşlıklar dostluğa dönüşür. Hiç bir imtihandan geçmemiş tanıdıkları dost edinmek yanlıştır.

“Denedikten sonra dost edindiklerini bağrına bas ama her ilk tanıştıyla, hemen dost olma.”

Neyzen Tevfik, gerçek dostun “ancak felaket pazarında mihenk taşma vurularak” anlaşılacağını söyler.

Dost halkasını genişletmek için, dostlarımızın dostu olanları da sevmeliyiz.

Dostluk, itimat ve güven ortamında oluşur, gelişir. İtimat, dostluğun ilk şartı ve başlangıcıdır. Dostluk, iki ruhun birleşmesidir. Güvensiz bir ortamda ruhlar birleşebilir mi?

Her insanın eksik ve noksan yanları vardır. Eksikli insanın bulacağı dost da eksiklidir. Kusursuz dost arayan, dost bulamaz. Dolayısıyla da dostlarımızın kusurlarına dayanmalı, onları anlayışla karşılamak, elimizden geliyorsa düzeltmeye çalışmalıyız.

Kusurları affetmeye yatkın olmayanlar, ne dostluk kurabilirler ne de dostlukları geliştirebilirler...

Dostluk da her değerli şey gibi, yoğun emekler sonucu, yavaş yavaş kurulur.

Karşılıklı ilişkiler, alışverişler, birliktelikler sayesinde ekşir, gelişir.

Bu yüzden, dostluğun yardımı, özene ve ince hassasiyetlere ihtiyacı vardır. Bakımsızlık, güvensizlik ve kabalık, dostluğu yıkar, kaybeder.

Dost yürekli şairemiz Nihayet Ağçay Hanım'ın çağrısına dostça kulak verelim mi:

DOST OLALIM

Şükre delim, bugün varız
Yarınlarda yağan karız
Dünya fani, gün kadarız
Dost ol, şu ana dost yaşa.

Kime kaldı bu dünyamız
Nerde Yunus, Mevlânâ'mız
Bu gün gönül bayramımız
Dost ol, gönlüne dost yaşa.

Acılar da bir gün biter
Hasret yakar, yıllar geçer
Gençlik kuştur, uçar gider
Dost ol, kendine dost yaşa.

Yalan olur malın mülkün
Bir gün solar samur kürkün
Sana kalan sevgi yükün
Dost ol, sevgine dost yaşa.

Gönül gözün aç da bir an
Gerçek olsun hayal dünyanın
Ümit olsun sevgi deryan
Dost ol, umuda dost yaşa.

Nihayet gel, dost olalım
Dostluktan murad alalım
Kırmayıp kırılmayalım
Dost ol, herkese dost yaşa.

Nihayet Ağçay

Dostluk nasıl devam eder?

DOSTLUĞU KURMAK ve devam ettirmek için çok düşünmüş, çok yazılıp çizilmiştir. Bu husustaki en önemli pay sahiplerinden biri de, Bediüzzaman Said Nursî Hazretleridir. Bizi bir edecek, dost ve kardeş edecek düşünceleri, Uhuvvet Risalesi'ndedir. Uhuvvet Kardeşlik demektir. Risale de küçük kitap anlamına geliyor. Sayfası az ve fakat manası çok olan bu kitabı, çok okudum, çok açıkladım. İşte o okumalardan birini, bu sayfalarda birlikte yapmayı istedim. Çünkü kardeşliğe her zamankinden fazla, şimdi muhtacız.

Umuyorum ki bu eser, hepimizi kardeş edecek, kaynaştıracaktır. Zira dayanağı Kur'an, hadis ve akıldır. Kardeşlik kitabı şu ayet-i kerimelerle başlar:

1- Muhakkak ki mü'minler kardeşirler. Siz de kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki, rahmete erişesiniz. (Hucurât sûresi: 10)

2- Kötülüğe, iyiliğin en güzeliyle karşılık ver. Bir de bakarsın, aranızda düşmanlık bulunan kimse, candan bir dost oluvermiştir. (Fussilet sûresi: 34)

3- O takva sahipleri, bollukta ve darlıkta bağıшта bulunanlar, öfkelerini yutanlar ve insanların kusurlarını affedenlerdir.

Allah da iyilik yapanları sever. (Al-i İmran: 134)

Kardeşlik Kitabında, mü'minlerin kardeşliğini önleyen zararlı duygular, şöyle sıralanır:

1- Nifak: Ara bozukluğu, geçimsizlik, ayırma, ikiyüzlülük,

2- Şikak: Anlaşmazlık, bozuşma, ikilik.

3- İnat: Ayak direme, bir şeyi kabul etmemekte ısrar, dedikğinden vazgeçmemek.

4- Haset: Kıskaçlık, çekememezlik.

5- Tarafgirlik: Taraf tutmak.

Taraftarlığın aşırı kaçması, karşı tarafa kin ve düşmanlık duyulmasına sebep olur. Tarafgirlik, ancak o takdirde, kardeşliği önleyen bir şekilde bürünür.

Oysaki bu sıfatlar, birçok bakımdan çok kötüdür, çirkindir, zararlıdır, zulümdür ve insanlığın hayatı için zehirdir.

1- Önce, hakikat açısından zulümdür.

Mü'minlere kin ve düşmanlık beslemek, insafsızlıktır. Bunu açıklamak için şu misal verir:

"Sen bir gemide olsan, seninle birlikte de dokuz masum ile birlikte bir cinayet işlemiş kişi bulunsa, o gemi batırılabilir mi?

Yahut sen bir evde bulunuyorsun. Aynı evde seninle birlikte dokuz masum insanla birlikte bir de kanlı katil bulunsa, o ev yakmaya çalışan adam zulüm içinde sayılmaz mı?

Hatta dokuz masum ile bir cani değil, tam tersine dokuz cani ile bir masum bulunsa dahi, hiçbir adaletli kanuna göre, o ev yakılamaz, o gemi batırılamaz...

Aynen bunun gibi, bir insanın vücudu da Rabbimizin eseri olan bir evdir. Ya da İlähî bir gemidir...

Bir mü'minin vücudunda, iman, İslâmiyet, komşuluk gibi, dokuz değil, belki yirmi masum sıfat vardır. Bu masum sıfatları görmezden gelerek, sana zararlı olan ve hoşuna gitmeyen

bir cani sıfat yüzünden, o mü'mine kin ve düşmanlık bağlamak, akıl kârı mıdır?

Ne akıl işidir, ne de adalete uyar! Aynen masumların bulunduğu evi ya da gemiyi bir cani sebebiyle yakmaya veya baltırmaya çalışmak gibi acımasız bir zulümdür.

Öyleyse hakikat açısından, mü'mine kin ve düşmanlık beslemek mümkün değildir.

2- Mü'mine kin ve düşmanlık, hikmet açısından da zulümdür:

Düşmanlık ve muhabbet, nur ve karanlık gibi birbirine zıttır. Bu ikisi, gerçek manada bir araya gelemmez. Eğer muhabbet, varoluş sebeplerinin üstünlüğüne göre, bir kalpte gerçekten bulunsa, o vakit düşmanlık ikinci plana düşer, ACIMAK SURETİNE DÖNÜŞÜR.

Zira mü'min, mü'min kardeşini sever, sevmek zorundadır.

Fakat fenalığı için, yalnız acır. Zorbalıkla değil, lütufla, güzellikle düzeltmeye çalışır. Zaten, Efendimiz de mü'minlerin küskünlüğü konusunda şöyle buyurmuştur:

"Mü'min, mü'mine üç günden fazla küsüp konuşmayı kesmesin..."

Eğer düşmanlığı oluşturan sebepler baskın çıksa, düşmanlık gerçek anlamda bir kalbe yerleşse, o vakit muhabbet geri plana düşer, yapmacık hareketlere, yaltaklanmaya ve dalkavukluk şekline bürünür.

Mü'min bir kardeşe kin ve düşmanlık etmek; adi, küçük taşları, Kâbe'den daha kıymetli ve Uhud Dağı'ndan daha büyük görmek gibi, çirkin bir akılsızlıktır. Çünkü iman Kâbe hürmetindedir. İslâmiyet, Uhud Dağı azametindedir. İman ve İslâmiyet gibi, daha birçok İslâmî vasıflar, muhabbeti ve birliği istemektedir. Mü'mine düşmanlık etmeye sebep olan bazı kusurlar ise, adi taşlar hükmündedir.

Muhabbet yerine düşmanlığı seçen, iman ve İslâmiyet'e karşı, bu adi taşlar hükmündeki bir takım kusurları seçmiş

olur. Bu da hem büyük bir insafsızlık, hem akılsızlık, hem de kocaman bir zulümdür.

Aslında, imanda bir olmak, mutlaka kalplerin de bir olmasını gerektirir.

İnançta birlik ise, toplumun birlik ve beraberliğini sağlar.

Herkesin yaşadığı bir hakikattir ki, asker arkadaşlığı bile gönülleri birleştirir, insanlar arasında dostça bağlar kurar. Yani bir kumandanın emri altında bir süre birlikte bulunmak dahi bir arkadaşlık bağının kurulmasına sebep olur.

Hemşehri olmak bile, kardeşesine münasebetlerin kurulmasını sağlar.

Hâlbuki imanın verdiği nur ve şuur ile ve gösterdiği İlâhî isimler sayısınca birlik alâkaları ve beraberlik bağları, kardeşlik ilişkileri vardır. Mesela, Yaratıcımız bir, Malikimiz, Sahibi-miz bir, Kendisine ibadet ettiğimiz bir, Rızkımızı veren bir. Bu birler, bine kadar, bir olarak devam eder.

Hem Peygamberimiz bir. Dinimiz bir. Kiblemiz bir. Bu birler de, yüze kadar sürüp gider.

Ayrıca, şehrimiz bir, devletimiz bir, vatanımız bir... Bu birler de onlardır.

Bütün bu birlikler, bir ve beraber olmamızı, dayanışmamızı, yardımlaşmamızı, muhabbeti, kardeşliği gerektiren, kâinatı ve küreleri birbirine bağlayacak güçteki manevi zincirlerdir.

Bu gerçeğe rağmen, ayrılmaya, bölünmeye, kine ve düşmanlığa sebep olan örümcek ağı gibi önemsiz, sebatsız şeyleri tercih edip; mü'mine karşı gerçekten düşmanlık etmek, kin bağlamak, bizi birbirimize bağlayan kutsal bağlara hürmetsizlik, sevgi sebeplerini hafife almak ve kardeşlik münasebetlerine de bir zulümdür. Bu gerçeği, kalbi ölmemiş, aklı sönmemiş olan herkes anlayabilir.

3- Mü'minin mü'mine düşmanlık etmesi, tam adaleti ifade eden, "Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez" (Fatır suresi: 18) ayetine aykırıdır. Çünkü bir mü'minin canı bir

sıfatı sebebiyle, diğer masum sıfatlarını mahkûm ederek, ona kin ve düşmanlık beslemek hadsiz bir zulümdür... Özellikle de, bir mü'minin fena bir sıfatından darılıp, küsüp, düşmanlığını o mü'minin akrabalarına da yaymak, "İnsan ise, şüphesiz ki, çok zalim ve çok nankördür" (İbrahim sûresi:34) ayetinde haber verilen gayet büyük zulme girer.

Bir kişinin bir günahı sebebiyle, sevaplarını yok sayan ya da suçlunun günahından yakınlarını da sorumlu tutan, kendini nasıl haklı bulabilir?

Suç işleyenin sorumluluğu, sadece kendisine aittir. Çünkü düşmanlık ve şer sebebi olan fenalıklar, toprak gibi kesiftir. (Koyu, katı, yoğun.)

Başkasına bulaşması ve yansması imkânsızdır. Başkası o düşmanlık ve serden öğrenip de kötülük yaparsa, o başka meseledir.

Muhabbetin sebebi olan iyilikler ise muhabbetin kendisi gibi nurdur. Bulaşması, yayılması ve yansması, yapısı gereğidir.

Bu sebeptendir ki, DOSTUN DOSTU, DOSTTUR " sözü yaygındır. Yine bu sebeple, "BİR GÖZ HATIRI İÇİN, ÇOK GÖZLER SEVİLİR" denir.

Hakikatin penceresinden görünen budur. Böyleyken, sevmediğimiz bir adamın, sevimli, masum kardeşine ve akrabalarına düşmanlık etmek, ne kadar gerçeğe terstir.

4- Mü'min kardeşimize düşmanlık etmek, şahsi hayatımız bakımından da zulümdür. Bunu dört açıdan ele alabiliriz:

5- Birincisi: Metodunu ve fikirlerini doğru bilen, "Metodum haktır veya daha güzeldir" diyebilir. Fakat "Yalnız benim metodum haktır" demeye hakkı yoktur.

"Taraftarlıkla bakan, hiçbir kusuru göremez. Garazkârlıkla bakan, gizli kusurları da açığa çıkarır."

Başkasının metodunu, "Batıldır!" diyerek mahkûm edemeyiz.

İkincisi: Senin üzerine haktır ki, HER SÖYLEDİĞİN HAK OLSUN. FAKAT HER HAKKI SÖYLEMEYE HAKKIN YOKTUR.

HER DEDİĞİN DOĞRU OLMALI, FAKAT HER DOĞRUYU DEMEK DOĞRU DEĞİLDİR.”

Halis niyetli olmayan nasihatler, bazen damara dokunur ve ters tepki yapar.

Üçüncüsü: DÜŞMANLIK ETMEK İSTERSEN, KALBİNDEKİ DÜŞMANLIĞA DÜŞMANLIK ET, ONUN KALDIRILMASINA ÇALIŞ.

Hem, sana en çok zarar veren kötülük emredicisi nefesine, düşmanlık et, onun düzeltilmesine çalış...

O muzır nefsinin hatırı için, mü'minlere düşmanlık etme!

Eğer, illa da düşmanlık etmek istersen, kâfirler, zındıklar çoktur, onlara düşmanlık et.

Evet, nasıl ki, MUHABBET SIFATI, MUHABBETE LA-YIKTIR. DÜŞMANLIK DUYGUSU DA HER ŞEYDEN ÖNCE KENDİSİ DÜŞMANLIĞA LAYIKTIR.

Eğer hasmını yenmek istersen, fenalığına karşı iyilikle karşılık ver. Çünkü eğer fenalığa fenalıkla karşılık verirsen, husumet artar. Görünüşte yenilmiş bile olsa, kalben kin bağlar, düşmanlığı devam eder.

Eğer, fenalık edene iyilikle karşılık verirsen, yaptığına pişman olur ve dostlasın

“Şeref ve izzet sahibi birine iyilik etsen, onu elde edersin. Aşağılık ve kötü birine iyilik etsen, o daha da azar.”

Bu ölçülere göre, mü'minin özelliği kerim olmaktır. (Kerim: Şerefli, izzetli, muhterem, cömert, müsamahakâr demektir.)

Muhatabın, senin ikramınla, senin emrin altına girer. Görünüşte alçak biri de olsa, iman cihetinde kerimdir. Gerçekten de fena bir adama, “İyisin, iyisin” desen, iyileşmesi ve iyi adama da, “Kötüsün, kötüsün!” desen kötüleşmesi çok olmuştur.

Öyleyse, saadet ve selâmet, Kur'ân'ın kutsal prensiplerindedir. Rabbimiz şöyle buyurur:

“Boş sözlerle, çirkin davranışlarla karşılaştıkları zaman, izzet ve şereflerini muhafaza ederek oradan geçip giderler. (Furkan sûresi: 72)

“Eğer onları affeder, kusurlarına bakmaz ve bağışlarsanız, muhakkak ki Allah da çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir.” (Teğâbün sûresi: 14)”

Dördüncüsü: Kin tutanlar, düşmanlık edenler, hem kendilerine, hem mü'min kardeşlerine ve hem de Allah'ın rahmetine zulmederler. Beslediği kin ve düşmanlık, nefsinin çok elemli bir azap içinde bırakır.

Zira düşmanına gelen nimetlerden dolayı daima azap çeker. Düşmanından gelebilecek olumsuzlukların korkusu da onu hiç rahat bırakmaz.

Eğer düşmanlık duygusu hasetten geliyorsa, o zaman, nefesine çektiği azap büsbütün artar. Çünkü haset, evvela haset edeni ezer, mahveder, yandırır. Haset edilen kişi hakkında zararı ya azdır veya hiç yoktur.

Hasetten kurtulmanın çaresi

HASET EDEN ADAM, bu kötü hastalıktan kurtulabilmek için, önce, haset ettiği şeylerin sonunu düşünmelidir. Bir başkasında görüp de kıskandığı, çekemediği şeylerin neticesine baktığında, bunların hep gelip geçici olduğunu görür. Nedir haset edilen şeyler?

Genellikle, güzellik, güç kuvvet, makam ve zenginlik kiskanılır.

Bunlar ve benzeri olan dünyevi varlıklar, hep fanidir, gelip geçicidir. Üstelik faydalan sınırlı, verdikleri sıkıntılar ise çoktur.

İşte bu sebeple, bu dünyaya ait olan üstünlükler için haset etmek, hiç de akıl işi değildir.

Eğer haset edilen meziyetler manevi ve uhrevi ise, onlarda zaten haset olamaz. Bir insan, öte-dünya nimetlerini ve manevi meziyetleri kısıkanıyorsa, burada iki ihtimal vardır:

1- Manevi meziyetler, uhrevi nimetler konusunda haset eden kişi riyakârdır. Kendi yaptığı ibadetlerde de gösteriş içindedir. İbadetlerde esas maksat/Allah rızasıdır.

Allah rızası ise, asla haset konusu olamaz.

2-Haset eden kişi, kıskandığı kişinin riyakârlık yaptığını sanır. Kötü zanda bulunur. Kötü zan ise, en büyük günahlarındandır, dolayısıyla de haksızlıktır, zulümdür.

Haset eden, haset ettiği kişiye gelen bela ve musibetlerden dolayı memnun olur. Ona bir nimet, bir kazanç gelse, üzülmür. O kişiye iyilik eden İlâhî rahmete ve kadere küsüyor. Âdeta kaderi tenkit eder, rahmete itiraz eder. Oysaki kaderi tenkit eden, başını örse vurur, kırar; rahmete itiraz eden, rahmetten mahrum kalır. Yani bu kişi bindiği dalı kesiyor. Başkası için istediği şey, aslında kendi başına geliyor.

Aslında, bir gün bile düşmanlığa değmeyen bir şeye, bir sene kin bağlamayı, hangi insaf kabul eder; bozulmamış hangi vicdana sığar?

Bediüzzaman Hazretleri bu soruyu sorduktan sonra, çok ilginç bir açıklamada bulunur. Bir mü'min kardeşimizden bize gelen kötülük, bütün olarak ve tamamıyla yapana ait değildir. Bu kötülüğün perde arkasında, başka unsurlar ve sebepler de vardır.

1- Bize yapılan bir kötülükte, kaderin de bir hissesi vardır. Kaderin hissesini rıza ve teslimiyetle karşılamamız gerekir. Çünkü kader, Rabbimizin plan ve programıdır.

2- Bize yapılan kötülükte nefis ve şeytanın da bir payı vardır. Kötülük yapan, nefisine ve şeytana uymuştur. Gerçek bir mü'min, nefisine ve şeytana yenilmiş mü'min kardeşine sadece acır ve pişman olmasını diler.

3- Kötülük gören mü'min, kendi nefsinde görmediği veya görmek istemediği kusurunu görüp bir hisse de ona vermeli-dir. Çünkü kul kusursuz olmaz. Kötülük de durup dururken gelmez. Az ya da çok bir sebep olma durumu bulunur.

Öyleyse, kötülük gören kendine ait payı da çıkarıp bir yana koymalıdır.

Bu paylar çıkarıldıktan sonra, yapılan kötülükten geriye

küçük bir hisse kalır. Bu iyice küçülmüş olan kötülüğe karşı en güzel tavır, büyüklere mahsus olan af ve bağışlamadır. Kötülüğe karşı bu yüce ve kutsal karşılığı veren, kendisini zulümden ve zarardan kurtarır, günah yerine sevap kazanır.

Sözün burasında, Sadi Şirazi'yi dinleyelim. Diyor ki: "Dünya, öyle bir meta değil ki, bir nizaâ değsin."

Dünyanın bütünü bile bir kavgaya değmeyecek kadar kıymetsizdir, çünkü fanidir. Bütünü kavgaya değmeyen dünyanın, küçücük işleri için yapılan çekişmeler, kavgalar, gürültüler ne kadar yersizdir!

Yine, o Zat demiş ki:

İki cihanın rahat ve selâmetini, iki harf tefsir eder, kazandırır:

1- Dostlarına karşı mürüvvetkârane muâşeret: Mürüvvet, insanlıktır. İnsanlığa yaraşanları yapmak, iyiliği, hayrı alıp, kötülüğü bırakmak demektir. Mertlik ve yiğitlik anlamına da geliyor. Çünkü gerçek yiğitlik, iyiliği yapmakta ve kötülüğü bırakmakta sabır göstermektir.

2- Düşmanlarına sulhkârane muamele etmek.

Sulh, barış ve uyuşmak demektir. Düşmana bile barışçı bir tavrıla yaklaşmak, düşmanlığı tavsatır, engeller, en azından azaltır.

Eğer bir insan dese ki, "Elimde değil, kendimi tutamıyorum, fitratımda düşmanlık var. Hem de damarıma basmışlar, düşmanlık duygularımı tahrik etmişler, vazgeçemiyorum.

Ben ne yapmalıyım?"

İçindeki kötülük duygusunu dışarıya kötü ahlak ve zararlı bir özellik olarak yansıtmazsa, gıybetten ve gıybetin gerektirdiği olumsuzluklarla meşgul olmazsa, kusurunun da farkına varsa, zarardan kurtulur.

İnsanın gücünü ve iradesini aşan hususlarda, sorumluluğu yoktur. Yeter ki, içindeki duyguların gerektirdiği kötülükleri yapmasın. Ayrıca, kişinin kusurunu bilmesi ve o haslette hak-

sız olduğunu anlaması, manevi bir pişmanlık, gizli bir tevbe ve dolaylı bir af dilemektir. Çünkü madem ihtiyar, seçim senin elinde değil, vazgeçemiyorsun

Bu hakikatleri okuyup anlamalı ki, manevi bir af dilemeyi temin etsin, haksızlığı hak olarak bilmeyi önlesin, haklı olan hasmını haksız görüp teşhir etmesin.

Garazkârane taraftarlık tehlikelidir

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİ, Kardeşlik Kitabı'nın burasında, "garazkârcasına tarafgirlik neticesi olarak" gördüğü çok dikkate değer bir olayı anlatıyor:

"Dindar bir ilim ehli, siyasi fikrine muhalif olan bir salih âlimi, kâfir diyecek derecede küçük düşürdü. Kendi fikrinde olan bir münafığı, hürmet edercesine methetti.

İşte, siyasetin bu fena neticelerinden ürktüm. Şeytan'dan ve siyasetten Allah'a sığınırım dedim. O zamandan beri, siyasi hayattan çekildim."

BEŞİNCİSİ: İnat ve tarafgirlik, toplum hayatı bakımından da gayet zararlıdır.

Bu gerçeğe karşı bazı fikirler ileri sürülebilir, sorular sorulabilir:

1- Mesela, Efendimiz (a.s.m.), "Ümmetimin ihtilâfı rahmettir" buyurmuştur. İhtilâf, ayrı düşünmek, değişik anlayışta bulunmak demektir. Ayrı düşünenler ise, taraftarlığı gerektirir. Bir düşünce grubunun yanında yer almak ve oraya taraftarlık etmek, toplum hayatına zararlı mıdır?

2- Ayrıca, taraftarlık hastalığı, zulme uğramış halkı, zalim üst tabakanın kötülüğünden kurtarıyor. Çünkü, bir kasabanın ya da köyün hâkim tabakası birleşse, mazlum halkı ezerler.

Eğer orada ayrı fikirler varsa, taraftarlık ortaya çıkar. Mazlumlar da bir yana sığınır, taraftar olur ve kendilerini kurtarırlar.

3- Bu hususta akla gelen bir itiraz daha var: Fikirlerin çarpışmasından ve akılların birbirine muhalefet etmesinden hakikat tamamıyla belli olur.

Bu düşüncelere karşı Bediüzzaman Hazretleri şu açıklamaları yapıyor:

1- Hadiste bahsedilen ihtilâf, müspet (olumlu) ihtilâftır. Yani taraflardan her biri, kendi mesleğinin, metodunun tamir ve yayılmasına uğraşır. Başkasının tahrip ve iptaline değil, belki tamamlanmasına ve düzeltilmesine çalışır.

Menfi (olumsuz) ihtilâf ise, garazkârca, düşmanca birbirinin tahribinin tahribine çalışmaktır. Efendimiz'in yasakladığı, bu çeşit ihtilâftır.

Çünkü birbiriyle boğuşanlar, müspet hareket edemezler.

2- Taraftarlık eğer hak namına olsa, haklılara bir sığınak olabilir. Fakat şimdiki gibi, garazkârca nefis hesabına olan taraftarlık, haksızlara sığmaktır, onlara dayanak noktası teşkil eder. Çünkü garazkârca taraftarlık eden bir adama şeytan gelse, onun fikrine yardım edip taraftarlık gösterse, o kişi şeytana rahmet okuyacak...

Eğer karşı tarafa melek gibi bir adam gelse, ona haşa lanet okuyacak derecede bir haksızlık gösterecek.

3- Hak namına, hakikat hesabına olan fikirlerin çarpışması ise, maksatta ve esasta birleşmekle beraber, sadece vesilelerde ihtilaf eder, ayrılır. Bu sebeple de, hakikatin her köşesini açıklayıp, hakka ve hakikate hizmet eder.

Fakat tarafgirane ve garazkârca, firavunlaşmış olan kötülük emredicisi nefis hesabına yapılırsa... Kendini beğenmişlik

ve şöhret severliği gösterir bir tarzdaki fikir çarpışmalarından, hakikatin parıltıları değil, belki fitne ateşleri çıkıyor.

Çünkü maksatta bir olmak lâzım gelirken, öylelerinin fikirlerinin yeryüzünde buluşma noktası bulunmaz.

Hak namına olmadığı için, sınırsız aşırılıkla gider. Giderilemeyecek parçalanmalara sebep olur. Dünyanın hâli, bu gerçeğin şahididir.

Özetlersek, Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, Allah için hüküm vermek gibi yüksek düsturlar, hareket prensibi olmazsa, ayrılık ve parçalanmalar ortaya çıkar.

Bu ölçüler dikkate alınmazsa, adalet etmek isterken zulüm yapılmış olur.

Bütün duygu ve düşünceler Allah için olursa, ortaya ihlas çıkar. İhlas halis olmak, Allah rızası dışında, hiçbir şeyi esas maksat yapmamak demektir. İhlasın nasıl bir hassasiyet gerektirdiğini gösteren ibretli bir hadise:

Bir savaş sırasında Hz. Ali (r.a.) bir kâfiri yere atmış, kılıcını çekip tam öldüreceği sırada, adam, ona tükürmüştü. Hz. Ali (r.a.) o kâfiri bırakmış, öldürmekten vazgeçmiş.

Adam demiş ki:

– Neden beni öldürmedin?

Hz. Ali'nin cevabı, ihlas anlayışındaki inceliği ne güzel gösteriyor:

– Ben seni Allah için öldürecektim. Fakat sen bana tükürünce, hiddetlendim. Nefsimin hissesi karıştığı için, ihlasım zedelendi. O sebeple seni öldürmedim.

O inançsız kişi, Hz. Ali'ye dedi ki:

– Benim sana tükürmekten maksadım, beni çabuk öldürmen için seni hiddetlendirmek idi. Sen tam tersini yaptın. Madem dininiz bu derece saf ve halistir, o din haktr.

Allah için hüküm vermenin ne kadar hassasiyet istediği de şu misal ile açıklanır:

Bir zaman, bir hâkim, bir hırsızın elini kesme kararı verir.

Ancak bu karar sırasında, sertlik gösterir, hiddetlenir. Onun bu vaziyetine dikkat eden adaletli amiri, görevine son verir.

Çünkü Allah için verilmesi gereken bir hükme, şahsi hisler karışmıştır. Eğer Kur'an hükümleri ve İlâhî kanunlar hesabına karar verseydi, nefsi hırsıza acıyacaktı. Ve kalbi hiddet etmeyip, fakat merhamet de etmeyecek bir tarzda el kesme hükmünü verecekti.

Demek, nefsine o hükümden bir hisse çıkardığı için, adaletle iş görmemiştir.

Kardeş olamamanın toplum için zararları, üzüntü verici bir hâl ve İslâm'ın kalbini ağlatacak bir müthiş hastalıktır olarak tarif ediliyor. Bu toplumsal hastalık şu misalle açıklanıyor:

Dış düşmanların zuhur ve hücumunda, iç düşmanlıkları unutmak ve bırakmak, önemli bir prensiptir. En ilkel kavimler bile, bu prensibi uygulurlar. Şu İslâm cemaatine hizmet dava edenlere ne olmuş ki, birbiri arkasında hücum vaziyetini almış hadsiz düşmanlar varken, küçük düşmanlıkları unutmayıp, düşmanların saldırmasını kolaylaştırıyorlar.

Bu durum bir düşüştür, bir vahşettir. İslâm'ın toplum hayatına bir hıyanettir.

Bu hususta ibret dolu hikâye:

Bedevi aşiretlerinden Hasenan aşiretinin, birbirine düşman iki kabilesi varmış. Birbirinden belki elli adamdan fazla öldürdükleri hâlde, Sipkan veya Hayderan aşireti gibi bir kabile karşılırlarına çıktığı vakit; o iki düşman taife, eski düşmanlığı unutup, omuz omuza verir, o dış tehlikeyi defedinceye kadar, iç düşmanlığı hatırlarına getirmezlerdi.

İşte ey mü'minler!

Ehl-i iman aşiretine karşı tecavüz vaziyetini almış ne kadar aşiret hükmünde düşmanlar olduğunu bilir misiniz?

Birbiri içindeki daireler gibi, yüz daireden fazladır.

Bu düşmanların her birisine karşı, dayanışma içinde, el ele verip müdafaa vaziyetini almaya mecbur iken, onların hücumunu kolaylaştırmak ve İslâm'ın en mahrem yerlerine girmeleri için kapıları açmak hükmünde olan garazkârca tarafgirlik ve düşmanca inat, hangi cihetle imanlılara yakışır?

O düşman daireler, sapkınlardan ve inançsızlardan tut, ta küfür ehlinin âlemine, dünyanın korkularından musibetlerine kadar, birbiri içinde size karşı zararlı bir vaziyet alan, birbiri arkasında size hiddet ve hırs ile bakan, belki yetmiş çeşit düşman var.

Bütün bunlara karşı, kuvvetli silahın, siperin ve kalen, İSLÂM KARDEŞLİĞİ'dir. Bu İslâm kalesini, küçük düşmanlıklarla ve bahanelerle sarsmak, ne kadar vicdana ve Müslümanların faydasına aykırı olduğunu bil, ayıl!

Hadis-i şeriflerde gelmiş ki, ahir zamanda, bozguncuların başına geçecek olan Süfyan ve Deccal gibi müthiş zararlı şahıslar, kendi kuvvetleriyle değil, Müslümanların ve diğer insanların hırsları ve uzlaşamamaları sebebiyle, az bir kuvvetle, insanlığı allak bullak eder, koca İslâm âlemini esirleştirir.

Ey İman ehli!

Zillet içinde esir olmamak isterseniz, aklınızı başınıza alınız! Ayrılığınızdan istifade eden zalimlere karşı, "MÜ'MİNLER ANCAK KARDEŞTİRLER" kutsi kalesine giriniz, korununuz. Yoksa ne hayatınızı muhafaza ve ne de haklarınızı müdafaa edebilirsiniz.

Malûmdur ki, iki kahraman birbiriyle boğuşurken, bir çocuk, ikisini de dövebilir.

Bir terazide, iki dağ, birbirine karşı dengede bulunsa, bir küçük taş, dengelerini bozup onlarla oynayabilir. Birini yukarı, diğerini aşağı indirir.

İşte ey iman edenler!

İhtiraslarınızdan ve çekişme içindeki taraftarlıklarınızdan dolayı, kuvvetiniz hiçe iner; az bir kuvvetle ezilebilirsiniz.

Toplum hayatınızla alakanız varsa, şu hadisi, hayat düsturu yapınız.

“Mü'min için, mü'min, sağlam yapılmış bir binanın birbirine kuvvet veren elemanları gibidir.”

Böylece hem dünyanın sefaletinden hem de ahiretin bedbahatlığından kurulasınız.

Manevi hayat ve sağlıklı kulluk, inat ve düşmanlıkla sarsılır. Çünkü kurtuluş vasıtası olan ihlas kaybolur.

Zira taraftarlıkta aşırı kaçmış bir inatçı, kendi hayırlı işlerinde düşman bildiği kişiye üstün gelmek ister. Bu isteği yüzünden de, halis olarak, Allah için ibadete pek de muvaffak olamaz. Ayrıca, hüküm ve ilişkilerinde taraftarını tercih eder, adalet gösteremez.

İşte böylece, işlerimizin ve hayırlı amellerimizin esasları olan ihlas ve adalet, çekişme ve düşmanlıklarla kaybolur.